

นวัตกรรม

ภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ความรู้ของเกษตรกรและชุมชน

สถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง
กรมส่งเสริมการเกษตร

นวัตกรรม

ภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง
องค์ความรู้ของเกษตรกรและชุมชน

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง
กรมส่งเสริมการเกษตร
กันยายน 2552

นวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง องค์ความรู้ของเกษตรกรและชุมชน

ISBN 978-974-9562-97-0

ที่ปรึกษา

นายอรุณ อินทลักษณ์

นายกมล เกษมสุข

นายอภิชัย จึงประภา

นายโอฬาร พิทักษ์

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ผู้จัดทำ

นางฐนันท์ พานิชโยทัย

นางพิชฎา อารยานุรักษ์

นางอมรทิพย์ ภิรมย์บุรณ์

นางวาริรัตน์ ทองสม

นางสาวเสาวรส หมอนวด

นายวิศรุต ต้อยศักดิ์

ผู้อำนวยการสถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง

กรมส่งเสริมการเกษตร

โทร 0 2561 0128 โทรสาร 0 2561 0128

E-Mail : sewii@doae.go.th

<http://sewii.doae.go.th>

คำนำ

ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายการปรับเปลี่ยนการทำงานบนฐานของทรัพยากรมาเป็นการทำงานบนฐานขององค์ความรู้โดยให้ความสำคัญกับการรวบรวมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร เพื่อให้เกิดการยกระดับความรู้ขึ้นไปเรื่อยๆ ประกอบกับ ในระดับพื้นที่มีการสร้างนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นใช้เองในกลุ่มเกษตรกรหรือชุมชน ทำให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลายๆพื้นที่ ดังนั้นในปี 2551 กรมส่งเสริมการเกษตร จึงมอบให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการสืบค้นนวัตกรรมต่างๆ เพื่อที่กรมส่งเสริมการเกษตรจะได้นำมากลั่นกรองและสร้างเป็นคลังความรู้นวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดตั้งคณะทำงานกลั่นกรองนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อกลั่นกรองนวัตกรรมที่ได้รวบรวมไว้ จำนวน 396 เรื่อง ใน 5 สาขา และคณะทำงานเผยแพร่ข้อมูลนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้คัดเลือกนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 50 เรื่อง เพื่อนำไปเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ผู้สนใจสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป เนื่องจากองค์ความรู้ดังกล่าวเป็นองค์ความรู้ที่เกษตรกรได้ค้นพบด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง จึงเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสถานการณ์ที่เป็นอยู่ หากเกษตรกรและผู้สนใจจะนำไปใช้ ควรมีการทดลอง ปรับปรุง และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตนเองต่อไป ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรหวังว่าจะเกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ จึงขอขอบคุณเจ้าของนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่กรุณาอนุญาตให้กรมส่งเสริมการเกษตร นำนวัตกรรมดังกล่าวมาจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่ต่อไป

อรุณ

(นายอรุณ อินทรลักษณ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

กันยายน 2552

นวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง องค์ความรู้ของเกษตรกรและชุมชน

ISBN 978-974-9562-97-0

พิมพ์ครั้งที่ 2 กันยายน 2555 จำนวน 1,000 เล่ม

จัดทำโดย

นางฐนันท์ พานิชโยทัย	ผู้อำนวยการสถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง
นางพิชฎา อารยานุรักษ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นางอมรทิพย์ ภิรมย์บูรณ์	นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ
นางวาริรัตน์ ทองสม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางสาวเสาวรส หมอนวด	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
นายวิศรุต ต้อยศักดิ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง
กรมส่งเสริมการเกษตร

โทร 0 2561 0128 โทรสาร 0 2561 0128

E-Mail : sewii@doae.go.th

<http://sewii.doae.go.th>

จัดพิมพ์โดย

คณะกรรมการเครือข่ายปฏิรูปเพื่อคุณภาพชีวิตเกษตรกร (คปชก.)
ภายใต้คณะกรรมการสมัชชาปฏิรูป
สนับสนุนโดย สำนักงานปฏิรูป (สปร.)

พิมพ์ที่ บริษัทนิเวศรรวมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด

202 ซอยเจริญกรุง 57 แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

คำนำการจัดพิมพ์ครั้งที่ 2

คณะกรรมการเครือข่ายปฏิรูปเพื่อคุณภาพชีวิตเกษตรกร (คปชก.) เป็นหนึ่งในคณะกรรมการ สหัชชาปฏิรูปซึ่งมีศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี เป็นประธาน จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2553 เพื่อให้ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลด้านคุณภาพชีวิตเกษตรกรโดยมีนายเอ็นนู ชื่อสุวรรณเป็นประธานและ กรรมการอีก 29 ท่าน คณะกรรมการฯ มีบทบาทสำคัญในการประมวลความรู้ ระดมพลังและความคิด สร้างการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายในการปฏิรูปคุณภาพชีวิตเกษตรกร

องค์ความรู้นวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้เป็นการรวบรวมจากเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติและค้นพบองค์ความรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเองแล้วได้ผลดี จึงนำข้อค้นพบ เหล่านั้นมาเผยแพร่เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปได้นำไปทดลองปฏิบัติจนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่เหมาะสม กับตนเองและชุมชนต่อไปคณะกรรมการฯ จึงเห็นว่าองค์ความรู้เหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจนำไปปฏิบัติ จนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ยกระดับและพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ อนึ่งในการจัดพิมพ์ครั้งที่ 1 ได้รับความสนใจ จากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก แต่จำนวนพิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่สามารถเผยแพร่ได้อย่างทั่วถึง คณะกรรมการฯ จึงพิจารณาจัดพิมพ์ครั้งที่ 2 ขึ้นเพื่อจะได้นำไปแจกจ่ายและเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกร ชุมชน และผู้สนใจทั่วไปได้มากยิ่งขึ้น

จึงขอขอบคุณสถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงที่กรุณามอบต้นฉบับใน การจัดพิมพ์เผยแพร่และสำนักงานปฏิรูป (สปร.) ที่สนับสนุนงบประมาณการพิมพ์ มา ณ โอกาสนี้

(นายเอ็นนู ชื่อสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการเครือข่ายปฏิรูปเพื่อคุณภาพชีวิตเกษตรกร
กันยายน 2555

เกริ่นนำ

เกษตรกรมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพการเกษตรมายาวนาน โดยเฉลี่ยมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จากประสบการณ์ดังกล่าว ได้นำไปสู่การค้นพบนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ตลอดจนเพื่อสร้างสุขภาวะอย่างเป็นระบบตามภูมิสังคมของชุมชน โดยได้นำนวัตกรรมฯ ดังกล่าว ไปปฏิบัติจริงในไร่นาของผู้ค้นพบ จนเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้กำหนดแนวทางการสืบค้นนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดหมวดหมู่ค้นพบนวัตกรรมฯ ออกเป็น 5 สาขา ได้แก่ สาขาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน สาขาการผลิต สาขาการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ สาขาสถาบันเกษตรกร และสาขาปราชญ์เกษตร ตลอดจนจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมนวัตกรรมฯ แล้วดำเนินการให้สำนักงานเกษตรจังหวัด รวบรวมจังหวัดละ 5 เรื่อง และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร ศูนย์ละ 2 เรื่อง แล้วนำมาจัดเก็บเป็นทะเบียนข้อมูลนวัตกรรม จากนั้นได้แต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้อง ด้วยกระบวนการนี้ได้นวัตกรรมฯ ที่ผ่านการกลั่นกรองแล้ว จำนวน 396 เรื่อง แยกเป็น

1) สาขาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน 69 เรื่อง แยกเป็น

- วนเกษตร	จำนวน 7 เรื่อง
- เกษตรผสมผสาน	จำนวน 26 เรื่อง
- เกษตรอินทรีย์	จำนวน 28 เรื่อง
- เกษตรธรรมชาติ	จำนวน 2 เรื่อง
- เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ	จำนวน 6 เรื่อง

2) สาขาการผลิต จำนวน 222 เรื่อง แยกเป็น

- พืชไร่/ข้าว	จำนวน 18 เรื่อง
- พืชสวน	จำนวน 28 เรื่อง
- พืชผัก สมุนไพร ไม้ดอก-ไม้ประดับ	จำนวน 37 เรื่อง
- ประมง/ปศุสัตว์	จำนวน 21 เรื่อง
- เครื่องมือ-เครื่องจักรกลการเกษตร	จำนวน 118 เรื่อง

3) สาขาการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ จำนวน 72 เรื่อง แยกเป็น

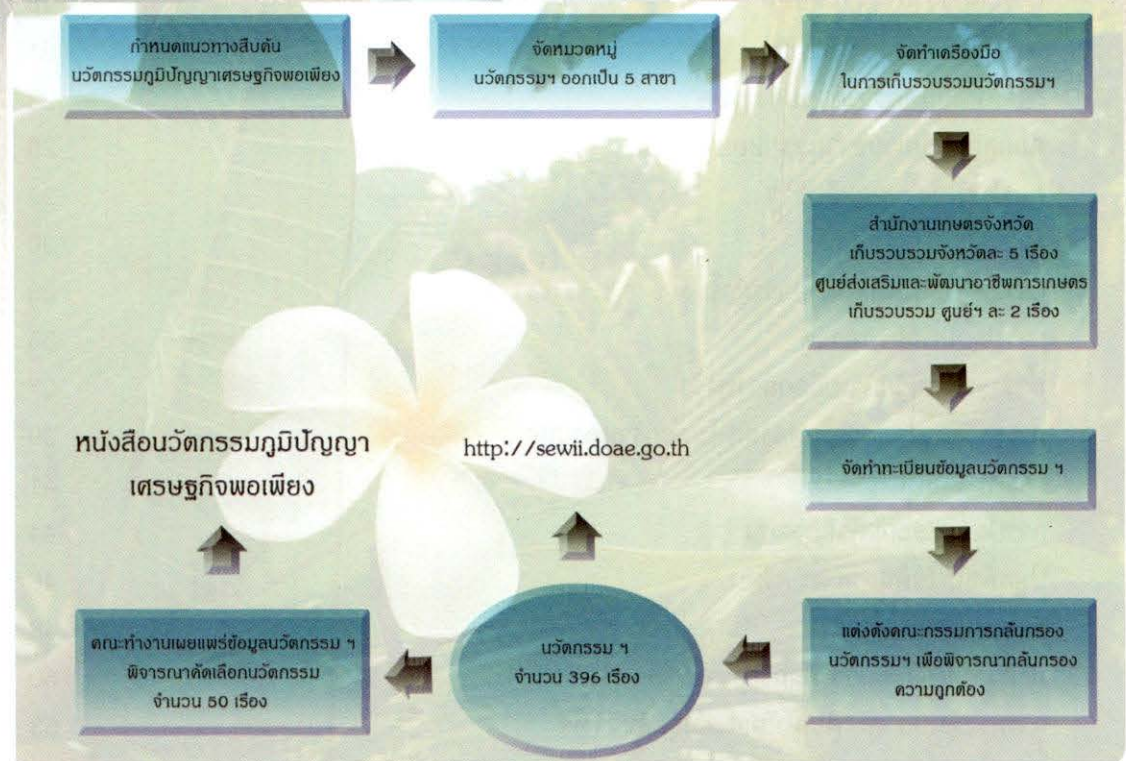
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์ จำนวน 47 เรื่อง
- หัตถกรรม ศิลปะประดิษฐ์ จำนวน 9 เรื่อง
- ผ้าและสิ่งทอ จำนวน 16 เรื่อง

4) สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 19 เรื่อง แยกเป็น

- กลุ่มเกษตรกรรม จำนวน 4 เรื่อง
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรม จำนวน 9 เรื่อง
- กลุ่มยุวเกษตรกรรม จำนวน - เรื่อง
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 6 เรื่อง

5) สาขาปรัชญาเกษตร จำนวน 14 เรื่อง แยกเป็น

- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำนวน - เรื่อง
- เกษตรกร จำนวน 14 เรื่อง

สารบัญ

	หน้า
เกริ่นนำ	
สาขาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน	
การปลูกพืช 5 ระดับ	1
ซีหมูหมักด่วน ใช้ดีเพื่อไม่ผล	4
น้ำหมักชีวภาพจากเศษเห็ดฟาง	7
ฮอร์โมนจากรกหมู	9
สาขาการผลิต	
การคลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยโคลน (นาหว่านข้าวแห้ง)	11
การทำนาแบบไม่ไถพรวน โดยใช้ น้ำหมักชีวภาพ	13
การทำนาแบบตัดต้นข้าว	16
การปลูกข้าวแบบประณีต	18
การปลูกข้าวแบบตัดต่อซัง	21
กำจัดหนอนกอข้าวด้วยบอระเพ็ด	23
ดอกคุณสวยช่วยชวานาฆ่าหอย	25
ฮอร์โมนไข่เพิ่มผลผลิตข้าว	27
การจัดการน้ำพืชสวน	30
การจัดทรงพุ่มไม้ผลด้วยการผูกโยง	33
การปลูกไฟเลี้ยงนอกฤดู	35
น้ำส้มควันไม้รักษาเปลือกยางพารา	37
การเพาะถั่วงอกด้วยไบโอบองส์ ในตะกร้าพลาสติก	39
การเพาะเห็ดในขอนไม้	41
การปลูกมะละกอด้วยกิ่งตอน	44
ปลูกพืชไม่ใช้ดินแบบคร้วเรือน	46
ผักกระเฉดชะลูดน้ำ	48
มะกรูดบนตอมะนาว ปลูกง่ายรายได้ดี	50
การกระตุ้นปลาตะเพียนให้ผสมพันธุ์และวางไข่	53
การเลี้ยงกุ้งก้ามกรามในบ่อดิน แบบธรรมชาติ	55
การเลี้ยงไส้เดือนดิน	58

	หน้า
พวงแขวนเพาะพันธุ์หอยนางรม (อีแปะ)	60
ขวดน้ำกับดักแมลงวันทอง	62
เครื่องคัดดอกมะลิ	64
เครื่องสกัดน้ำสมุนไพรรักษาไล่แมลง	66
เครื่องหยอดปุ๋ยเอนกประสงค์	68
เครื่องห่อผลไม้ชนิดปรับทิศทาง	70
คีมตอนกิ่งต้นไม้	72
ชุดขยายเชื้อแบคทีเรียสำหรับเกษตรกรผลิตใช้เอง	73
ตะแกรงเกี่ยวข้าว	75
ถังแก๊สเพิ่มกำลังอัดน้ำสำหรับสปริงเกอร์ (แอร์เวะ)	77
ถังพ่นสารเคมีไฟฟ้า	79
ท่อระบายความร้อนในกองปุ๋ยหมัก	81
ปลอกสวมหน่อไม้ฝรั่ง เพื่อผลิตหน่อขาว	83
รถไถยกร่องแปลงอย่างง่าย	85
อุปกรณ์เก็บพุทรา	87
สาขาการแปรรูปและผลิตภัณฑ์	
ข้าวฮาง	89
ไข่เค็มสมุนไพโรใบเตย	91
ชาผักหวานบ้าน	93
ชาสมุนไพรรักษาหวัด	95
ปลาเค็มกางมุ้ง	97
ปลาอบรมควัน	99
การย้อมสีกุหลาบ	101
กระเป๋าดึงสตรีจากไม้ไผ่สาน	103
การทำฟาสานจากไม้ไผ่	105
แชมพูสมุนไพรรักษาข้าวข้าว	107
ภาคผนวก	
คณะทำงานกลั่นกรองนวัตกรรมการภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง	110
คณะทำงานเผยแพร่ข้อมูลนวัตกรรมการภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง	113
ความหมาย การจัดระดับ การจัดหมวดหมู่ข้อมูลนวัตกรรมการภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง	114

การปลูกพืช 5 ระดับ

ลักษณะการปลูกพืชในแปลงเกษตรผสมผสานคือ มีการปลูกพืชหลากหลายชนิด ให้อยู่ในแปลงเดียวกัน หลวมเดียวกัน แต่มีความสูง ต่างระดับกัน โดยอาศัยลักษณะความแตกต่างของพืช ที่มีความสูงต่ำมาปลูก ร่วมกันในแปลงเดียวกัน เกิดการเกื้อกูลกันเหมือนป่าธรรมชาติ ทำให้เกิดประโยชน์หลายอย่างและ สามารถใช้พื้นที่ทุกตารางเมตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การจัดการพืชและน้ำ เป็น 5 ระดับ

การปลูกพืช 5 ชั้น เรียกว่า เบญจเกษตร

- ชั้นที่ 1 พืชเศรษฐกิจ (หมาก, สะตอ ฯลฯ)
- ชั้นที่ 2 พืชไม้ผล (มังคุด, ลองกอง ฯลฯ)
- ชั้นที่ 3 พืชไม้เลื้อย (พริกไทย ฯลฯ)
- ชั้นที่ 4 พืชไม้ดอกไม้ประดับ พืชผักสวนครัว
- ชั้นที่ 5 พืชใต้ดิน (ขิง ข่า ฯลฯ)

การปลูกพืช 5 ระดับ โดยการปลูกพืชตามความสูงระดับต่างกัน และอยู่ร่วมกันได้ ชั้นหนึ่ง อยู่สูงสุด ได้แก่หมาก สะตอ ชั้นสอง เป็นไม้ที่มีความสูงปานกลางจำพวกไม้ผล เช่น ทูเรียน มังคุด ลองกอง ชั้นสาม เป็นไม้สูงจากระดับพื้นไม้เกิน 3 เมตร ได้แก่ พักเหียง พริกไทย ชั้นสี่ ได้แก่ ไม้ดอกไม้ประดับ เช่น หน้าวัว ขิงแดง ค้างคาวดำ ว่านเพชรหึง ชั้นห้า เป็นไม้หัว ได้แก่ ข่า ขิง ตะไคร้

การปลูกพืชในลักษณะเกือกุลกันเช่นนี้ จะทำให้เกิดระบบนิเวศน์ซึ่งมีลักษณะคล้ายป่า พืชสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้ และยังเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูง แม้เกษตรกรจะมีพื้นที่น้อยก็สามารถปลูกพืชได้หลากหลายทำให้มีรายได้ตลอดปี

การจัดการน้ำ 5 ชั้น เรียกว่า เบญจธารา

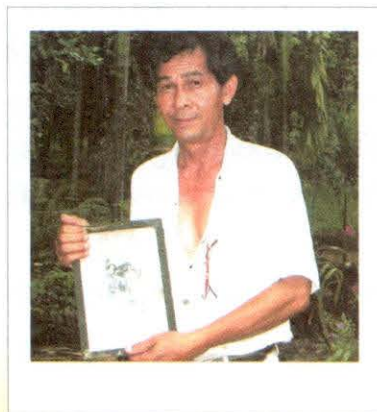
- ชั้นที่ 1 อุบโภาค / บริโภาค
- ชั้นที่ 2 สุขภาพชำระล้างร่างกาย
- ชั้นที่ 3 พืชพันธุ์ทางการเกษตร
- ชั้นที่ 4 เลี้ยงสัตว์น้ำ / สัตว์เลี้ยง
- ชั้นที่ 5 คินสุธรรมชาติ / สร้างความชุ่มชื้นให้กับผิวดิน

ลักษณะการจัดการน้ำแบบเบญจธาราคือ การนำน้ำมาหมุนเวียนใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เช่น น้ำที่เราอาบน้ำสามารถนำไปรดต้นไม้ได้ หรือปล่อยลงสู่แหล่งเลี้ยงสัตว์น้ำได้ เช่น บ่อปลาบ่อน้ำเลี้ยงเบ็ด เพราะน้ำยังสะอาดอยู่ และน้ำในบ่อสัตว์น้ำก็สามารถปล่อยสู่ต้นไม้และธรรมชาติได้ เพื่อสร้างความชุ่มชื้นต่อไป

ปัจจุบัน คุณมนู มีชัย เปลี่ยนแปลงชีวิตจากนักธุรกิจหลายๆด้าน กลับมาประกอบอาชีพเกษตรกรอย่างเต็มตัว และใช้ภูมิปัญญาประกอบกับแนวคิดตามพระราชดำริ มาปรับใช้ในการสร้างสวนเกษตร เช่น ทำแก้มลิงตามเชิงเขา และนำน้ำมาแก้งดิน ปัจจุบันพัฒนาสวนเกษตรสุขภาพให้เป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ให้กับเกษตรกรจากทุกพื้นที่เข้ามาศึกษาดูงาน การทำเกษตรอย่างไรถึงไม่จน ด้วยทฤษฎีไตรนิเวศ(ECO-EDEN) การบริหารจัดการดิน น้ำ ป่าไม้ อย่างยั่งยืนในพื้นที่ลาดบริเวณเชิงเขา และการบริหารจัดการประมงชายฝั่ง เพื่อพี่น้องที่อาศัยอยู่บริเวณ ริมฝั่งทะเล

เจ้าของผลงาน : นายมนู มีชัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 174/1 หมู่ที่ 4 ตำบลหงาว

อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

โทรศัพท์ 081-824-9026

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองระนอง

จังหวัดระนอง โทร 0-7782-1426

ขี้หมูหมักด่วน ใช้ดีเพื่อไม้ผล

ขี้หมู สังกลิ้นเหม็นรบกวนชาวบ้านและเมื่อล้างร่องระบายน้ำ เป็นสาเหตุให้น้ำเสีย และคลองตันเขิน จึงได้เร่งริบหาความรู้ทดลองเพื่อหาวิธีการกำจัดกลิ่นขี้หมูเพื่อไม่ให้เป็นที่รังเกียจของเพื่อนบ้าน

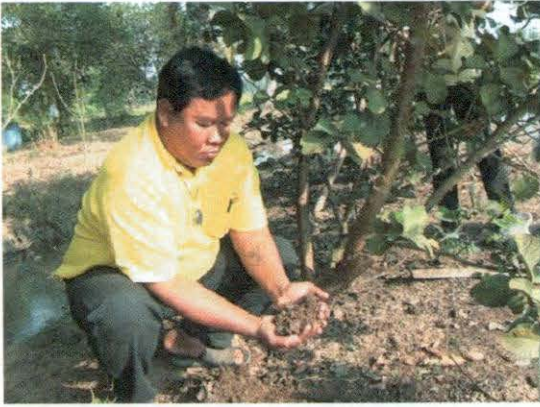
วิธีการผลิตน้ำหมักชีวภาพ

ใช้ผลไม้สุก 40 กก. กากน้ำตาล 10 กก. น้ำสะอาด 10 ลิตร สารเร่ง พ.ด. 6 จำนวน 1 ชอง

วิธีทำ นำสารเร่ง พ.ด. 6 ละลายในน้ำให้เข้ากัน นาน 5 นาที ก่อนนำเศษผลไม้ที่ยีให้ละเอียด และกากน้ำตาลผสมลงถังหมัก คลุกเคล้าให้ส่วนผสมเข้ากันอีกครั้งก่อนปิดฝาไม่ต้องสนิท หมักทิ้งไว้นาน 20 วัน จะได้น้ำหมักชีวภาพใช้ล้างคอกหมูกำจัดกลิ่นเหม็นในคอกเพียงใช้ น้ำหมัก 1 ส่วนผสมน้ำ 10 ส่วน

วิธีการหมักขี้หมู 8 ชั่วโมง จากผลที่น่าพอใจจึงนำมาประยุกต์ใช้กับการหมักขี้หมูเพื่อใช้ในระยะเวลารวดเร็วเพราะขาดสถานที่หมัก เนื่องจากภาชนะหมักจะใช้รถเข็นใส่ขี้หมูจากคอก เมื่อหมักเสร็จแล้วจะเข็นเทลงสวนไม้ผลหรือนำไปตากให้แห้งเพื่อใส่ในแปลงนาข้าวต่อไป

อัตราส่วนที่ใช้คือ ขี้หมูสด 40 กก. น้ำหมักชีวภาพจาก พ.ด.6 บัญเคมี สูตรเสมอ 2 กำมือคลุกเคล้าให้เข้ากัน หมักทิ้งไว้อย่างน้อย 8 ชั่วโมง

นำไปรดพื้นหรือบริเวณทรงพุ่มไม้ผล อาจเกิดหนอนแมลงวันแต่อายุของหนอนจะมากขึ้นอีก 10 วัน ตัวจะโตกลายเป็นอาหารของนก หรือกวาดลงน้ำเป็นอาหารปลา เพราะขี้หมูจะแห้งพอดี แต่ถ้าใส่ขี้หมูมากหรือหนามาก หนอนจะไม่ฟักออกเป็นแมลงวันและตายขณะเป็นตัวหนอน

จากการทำใช้มา 2 ปี ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับพืชพบแต่ผลดี อีกทั้งจากการทดลองถ้าใช้ขี้หมูสด ที่ไม่ผ่านการหมัก ราดลงพื้นบริเวณทรงพุ่มต้นฝรั่งจำนวน 2 ต้น ลักษณะเช่นเดียวกับการใช้ขี้หมูผ่านการหมัก ผลที่ได้รับตรงข้ามกับการใช้ขี้หมูหมัก คือเพียงไม่กี่วันต้นฝรั่งจะตาย เพื่อให้ได้ความรู้จึงยอมเสียฝรั่งที่ให้ผลแล้วจำนวน 2 ต้น ข้อดีของการใช้ขี้หมูหมักสามารถลดสภาวะกลิ่นหมักจากขี้หมู ลดต้นทุนจากการใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมาก จะมีก็เพียงปุ๋ยเคมี 2 กำมือต่อขี้หมูหมัก 40 กก. ผลผลิตและรสชาติของฝรั่งดีขึ้น อีกทั้งเมื่อนำไปตากแดด สามารถนำไปผลิตเพื่อต่อเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมเชื้อสาเหตุโรครากและโคนเน่าของพืช(สารเร่ง พด.3) สามารถป้องกันโรครากเน่าและโคนเน่าได้อีกด้วย

วิธีต่อเชื้อจุลินทรีย์ (สารเร่ง พด.3) ใช้ซีเมนต์ตากแห้ง 100 กก. รำละเอียด 1 กก. น้ำ 5 ลิตร สารเร่ง พด.3 จำนวน 1 ชอง ผสมสารเร่ง พด.3 กับรำข้าวลงในน้ำ ทิ้งไว้นาน 5 นาที รดสารละลาย พด.3 ลงในกองปุ๋ยหมักและคลุกเคล้าให้เข้ากันหมักไว้ในที่ร่ม เปลี่ยนให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมเรียบไม่หนามากนัก ก่อนคลุมด้วยพลาสติก หมักเป็นเวลา 7 วัน การพิสูจน์ว่าใช้ได้หรือไม่โดยการใช้มือสอดลงในกองปุ๋ยถ้าไม่มีความร้อนเป็นใช้ได้สามารถนำไปใช้ในไม้ผล ต้นละ 3 กก. หรือสำหรับใช้ในผัก เช่น แดงกวาง จำนวน 100 กก./ไร่

เจ้าของผลงาน : นายบุญชู อินทร์ประสิทธิ์

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : บ้านท่าสะอาด ตำบลห้วยกรดพัฒนา
อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท โทรศัพท์ 085-271-1300

แหล่งที่มาของข้อมูล : นายชัด ขำเอี่ยม นักวิชาการส่งเสริม
การเกษตรชำนาญการ โทรศัพท์ 086-445-5975

น้ำหมักชีวภาพจากเศษเห็ดฟาง

คุณสังวาลย์ เป็นเกษตรกรผู้ทำการเพาะเห็ดฟางแบบโรงเรือนมานานหลายปี ที่ผ่านมามีดอกเห็ดมีขนาดเล็กบ้างใหญ่บ้าง หลังจากเก็บดอกเห็ดจากโรงเรือนแล้ว ผู้รับซื้อจะให้ทำการตัดแต่งดอกเห็ดก่อนส่งมอบทำให้มีเศษของเห็ดฟางที่เหลือจำนวนมาก จึงได้นำมาหมักเพื่อทำปุ๋ยน้ำหมักใช้ในการเพาะเห็ดฟางอีกครั้งหนึ่ง หลังจากพบว่าบริเวณที่ทิ้งเศษเห็ดฟางมีเศษเห็ดเน่าเปื่อยที่ชะเจริญเติบโตดี ทำให้คิดว่าหากนำมาหมักและใช้กับเห็ดฟางบ้างคงจะได้ผลดีเช่นกัน จึงนำมาหมักเหมือนการทำปุ๋ยน้ำหมักทั่วไป

วิธีทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษเห็ดฟาง

วัตถุดิบ

1. เศษเห็ดฟางที่เหลือจากการตัดแต่ง 30 กิโลกรัม
2. กากน้ำตาล 10 กิโลกรัม
3. สารเร่ง พด.2 1 ของ (25 กรัม)
4. น้ำ 20 ลิตร
5. ถังหมัก(ขนาด 120 ลิตร) 1 ถัง

วิธีการ

1. ล้างเศษเห็ดฟางให้สะอาด (ปราศจากเศษฟาง)
2. นำเศษเห็ดฟางคลุกเคล้ากับกากน้ำตาลให้เข้ากันเสร็จแล้วบรรจุลงในถังหมัก
3. ละลายสารเร่ง พด.2 ในน้ำที่เตรียมไว้ คนให้ละลายเข้ากัน เททับลงบนเศษเห็ดฟาง ที่คลุกเคล้ากับกากน้ำตาลแล้วในถังหมัก
4. ปิดฝาถังไม่ต้องสนิทเพื่อให้อากาศสามารถถ่ายเทได้
5. หลังจากการหมัก 7 วัน ให้ทำการกลับส่วนผสมที่หมักไว้ และปล่อยไว้อีก 7 วัน ก็สามารถนำน้ำหมักมาใช้ประโยชน์ได้

น้ำหมักเห็ดฟางที่ได้ผสมน้ำในอัตรา 1 : 20 ฉีดพ่นที่ชั้นเห็ดฟางในโรงเรือน พบว่า กลิ่นภายในโรงเรือนดีขึ้น ไม่พบการระบาดของเชื้อรา และที่สำคัญพบว่าดอกเห็ดมีขนาดใหญ่ขึ้น น้ำหนักมากขึ้น และบานช้าลง เป็นการนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทำให้จำหน่ายเห็ดได้ราคาดีขึ้น และลดปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นในโรงเรือนเพาะเห็ดได้ดี

เจ้าของผลงาน : นายสังวาลย์ กษประเสริฐ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : หมู่ที่ 10 ตำบลคลองเรือ อำเภอวิหารแดง
จังหวัดสระบุรี โทรศัพท์ 089-090-9089

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
โทร 0-3637-7605

ฮอร์โมนจากรกหมู

แต่เดิมกลุ่มผู้ปลูกแตงร้าน บ้านสงแคน หมู่ที่ 6 ตำบลชีบน ใช้ฮอร์โมนที่ซื้อจากร้านค้าเคมีเกษตร ซึ่งมีราคาแพง นำมาฉีดพ่นให้แตงร้านให้มีผลผลิตสูงตามคำแนะนำของร้านค้า ต่อมาเมื่อเจ้าหน้าที่แนะนำเอาเศษพืชขอบน้ามาหมักเพื่อทำฮอร์โมนจากพืชสำหรับใส่แตงร้าน ทางกลุ่มจึงพัฒนาทำฮอร์โมนจากรกหมูขึ้น เนื่องจากประชากรในหมู่บ้านเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เพื่อขายลูกสุกรเกือบทุกครัวเรือนและได้นำรกหมูฝังทิ้งโดยเปล่าประโยชน์ จึงทดลองนำรกหมูมาหมักเพื่อสกัดเอาน้ำหมัก แล้วนำไปฉีดพ่นกับแตงร้าน ทำให้แตงร้าน ติดผลดี ผลสวยมีคุณภาพ และผลผลิตเพิ่มขึ้น

การผลิตฮอร์โมนจากรกหมู

วัสดุอุปกรณ์

1. รกหมู	1	กิโลกรัม
2. กากน้ำตาล	1	กิโลกรัม
3. ขวดโพลีพลาสติก ขนาดบรรจุ	3	กิโลกรัม

วิธีการทำ

1. นำรอกหมูมาใส่ในขวดโหลพลาสติก เทกากน้ำตาลลงไปในช่วงโหลให้ท่วมรอกหมู อัตราส่วน 1 : 1 หมักทิ้งไว้ ประมาณ 15 -20 วัน เก็บไว้ในที่ร่มไม่ควรให้โดนแสงแดด ในช่วงที่หมักควรจะเปิดฝาขวดแล้วใช้ไม้คนเพื่อขับไล่กลิ่นเหม็น (ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์) ถ้ามีกลิ่นเหม็นควรเพิ่มกากน้ำตาลลงไปประมาณ ครึ่งกิโลกรัม

2. เมื่อหมักครบ 15-20 วันแล้ว ให้เปิดฝาขวดดู ฮอร์โมนที่ได้จะมีกลิ่นหอมอมเปรี้ยว

3. ทำการกรองฮอร์โมนที่หมักได้ที่แล้วด้วยผ้าขาวบาง เก็บไว้ในขวดพลาสติกขนาด 1 ลิตร เก็บไว้ในที่ร่มไม่ควรให้โดนแสงแดด แสงสว่างและเก็บไว้ในที่มืด ไม่ควรบรรจุจนเต็มขวดเพราะจะทำให้เกิดการอัดแน่นและอาจทำให้ฮอร์โมนสูญเสียได้

หมายเหตุ ฮอร์โมนรอกหมูสามารถเก็บไว้ใช้ได้ 6 เดือน หากครบ 6 เดือนแล้วใช้ไม่หมดควรจะทำทิ้ง

วิธีการใช้

นาข้าว

1. นำฮอร์โมนปริมาณ 15 ซอนโด๊ะมาละลายในน้ำ 40 ลิตร นำเมล็ดพันธุ์ข้าวมาแช่ทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง

2. นำข้าวที่แช่ไว้ขึ้นจากน้ำผึ่งให้สะเด็ดน้ำ กองเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ นำฮอร์โมนรอกหมูปริมาณ 2 ซอนโด๊ะ ผสมน้ำ 20 ลิตร คนให้เข้ากัน เทราดลงบนกองพันธุ์ข้าว บ่มทิ้งไว้ 12 ชั่วโมงจากนั้นนำข้าวไปหว่าน นาน้ำตาม เมื่อข้าวอายุได้ 1 เดือน ให้นำปุ๋ยอินทรีย์ไปใส่ในอัตราส่วน 200 กก./ไร่ ฮอร์โมนจะช่วยทำให้ ต้นข้าวแข็งแรง ต้านทานโรคและช่วยเพิ่มผลผลิต

มันสำปะหลัง

มันสำปะหลังอายุ 1 เดือน ฉีดพ่นฮอร์โมน ในอัตราส่วน 2 ซอนโด๊ะ/น้ำ 20 ลิตร/ไร่ ไม่ควรผสม ในปริมาณที่เข้มข้นมากเพราะจะทำให้ใบมันสำปะหลังหงิกงอได้

พืชผัก

ฉีดพ่นฮอร์โมนในพืชผัก อัตราส่วน 1 ซอนโด๊ะ/น้ำ 20 ลิตร ทุกๆ 7 วัน

ไม้ผล

ใช้ฮอร์โมน 150 ซีซี. (1 ขวด เอ็ม 150) ผสมน้ำ 20 ลิตร เทราดลงพื้นดินบริเวณรอบทรงพุ่มต้นไม้ ขณะที่ดินมีความชื้น ช่วงก่อนออกดอก 1 ครั้ง และช่วงติดผลอ่อน 1 ครั้ง จะช่วยให้ติดผลดี และผลตก

เจ้าของผลงาน : นายทองพัน ทาญสุ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : บ้านเลขที่ 3 หมู่ 6 ตำบลชิบิบน อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์ 081-0700547

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์ 0-4489-1113

การคลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยโคลน (นาหว่านข้าวแห้ง)

การทำนาหว่านข้าวแห้ง มีความสำคัญสำหรับเกษตรกรที่ทำนาในเขตที่อาศัยน้ำฝนธรรมชาติ และพื้นที่นาดอน ที่มีปริมาณฝนตกไม่แน่นอน วิธีการก่อนหว่านข้าวแห้งทำได้โดยการไถตากดินไว้ 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าวสำหรับหว่าน แต่มักประสบปัญหาการทำลายของ นก มด แมลงต่าง ๆ จึงได้คิดนำเอาเมล็ดพันธุ์คลุกกับมายา(หินฟูหรือมูลค้างคาว)หรือใช้โคลนละเอียดคลุกเมล็ดพันธุ์เพื่อป้องกันนกมด กัดกินทำลายเมล็ดพันธุ์ ทำให้ไม่ต้องสิ้นเปลืองเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ต้องหว่านหลายครั้ง

วิธีคลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยโคลน

อุปกรณ์

1. ถัง หรือ กะละมังขนาดใหญ่
2. ดินโคลน หรือ มูลค้างคาว
3. เสื่อ หรือ อวน ตาข่ายไนล่อน สำหรับตาก

วิธีการทำ

1. เตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ต้องการใช้ทำพันธุ์
2. นำโคลนละเอียด อาจจะผสมมูลค่างควาด้วยก็ได้ แล้วนวดให้เข้ากันจนเหนียวประมาณ
3. นำเมล็ดพันธุ์คลุกกับโคลนละเอียดที่เตรียมไว้
4. นำเมล็ดพันธุ์ข้าวที่คลุกด้วยโคลนแล้วมาฝังแดด หรือ ลม ตากบนตาข่ายไนล่อนหรือ เสื่อ ให้แห้งก่อนนำไปหว่านในแปลง เมื่อหว่านแล้วควรไถคราดกลบทันที

การคลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยโคลนใช้ได้ผลดีกับนาหว่านที่ดอน อาศัยปริมาณน้ำฝนในการทำนา ควรหว่านข้าวให้สม่ำเสมอและคราดกลบทันที เมื่อมีฝนตกข้าวจะงอกอย่างสม่ำเสมอ ช่วยลดต้นทุนการผลิตด้านเมล็ดพันธุ์ได้

เจ้าของผลงาน : นายอนุเชิตรี นันถิออบุญ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 18 ม. 4 ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมืองสตูล
จังหวัดสตูล โทรศัพท์ 089-598-4057

แหล่งที่มาของข้อมูล สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
โทรศัพท์ 0-7471-1382

การทำนาแบบไม่ไถพรวน โดยใช้น้ำหมักชีวภาพ

ปัจจุบันเกษตรกรปลูกข้าวแบบเร่งรีบเพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว ในการเพาะปลูกข้าวเกษตรกรจะเผาฟางทิ้งเพื่อสะดวกรวดเร็วซึ่งเป็นการทำลายวัสดุเหลือใช้ และการเผา เป็นการกระตุ้นให้เมล็ดวัชพืชงอกทำให้มีวัชพืชมากและสังเกตว่าในฤดูฝนซึ่งเกษตรกรจะหยุดพักการเพาะปลูกข้าว เพราะกลัวน้ำท่วม เกษตรกรจะไม่เผาฟาง หลังจากน้ำลดแล้วจึงปลูกข้าว ข้าวจะงามใช้ปุ๋ยและสารเคมี กำจัดศัตรูพืชน้อย จึงได้หันมาทำนาแบบไม่ไถพรวนโดยการหมักฟางเพื่อเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ช่วยเพิ่มธาตุอาหารและปรับโครงสร้างให้ดินสมบูรณ์ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยยับยั้งการงอกของเมล็ดวัชพืชได้ด้วย ควบคู่กับการใช้น้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดการใช้สารเคมี

ขั้นตอนการทำนาแบบไม่ไถพรวน

วิธีทำ

1. ปล่อยน้ำเข้านาพร้อมหยดน้ำหมักชีวภาพอัตรา 5 ลิตรต่อพื้นที่นา 1 ไร่ ไปกับน้ำตามปากทางน้ำเข้า ปล่อยน้ำสูงประมาณ 15-20 เซนติเมตร หรือท่วมทั่วพื้นที่นา

2. นำรถไถติดลูกขลุบย่ำซ้ำ ๆ ทั่วนาเพื่อคดฟางให้จมน้ำทิ้งไว้ประมาณ 5-7 วัน ย่ำซ้ำ 2-3 รอบ หมักทิ้งไว้ประมาณ 5-7 วัน ย่ำซ้ำ แล้วชักร่องน้ำ เตรียมหว่านเมล็ดข้าวได้
3. คัดเมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างดีเพื่อให้ได้เมล็ดที่สมบูรณ์ การเจริญของข้าวดีจะช่วยให้หล่นน้ำได้เร็ว และช่วยกำจัดวัชพืชให้น้อยลงได้

การใส่น้ำหมักชีวภาพ

1. ใช้ครั้งแรกเมื่อนำน้ำเข้าแปลงนาเพื่อหมักฟาง
2. ใส่ทุกครั้งที้นำน้ำเข้าแปลงนา งบประมาณไร่ละ 30 บาท (ประมาณ 100 ลิตร)

การทำออร์โมนข้าว

ออร์โมนน้ำแม่

หน่อกล้วย , หน่อไม้ อย่างละ	4	กก.
ผักบุ้ง , พืชตระกูลถั่ว (ก้ามปู, โสน) อย่างละ	2	กก.
น้ำตาลทรายแดง	4	กก.
ระยะเวลาการหมัก 10 - 15 วัน		

ออร์โมนน้ำพ่อ

ฟักทอง มะละกอสุก กล้วยสุก อย่างละ	2	กก.
น้ำตาลทรายแดง	3	กก.
ระยะเวลาการหมัก 10 - 15 วัน		

- น้ำผสมสูตร 1** น้ำแม่ 5 ส่วน น้ำพ้อ 1 ส่วน ฉีดข้าว 10-45 วัน
- น้ำผสมสูตร 2** น้ำแม่ 5 ส่วน น้ำพ้อ 5 ส่วน ฉีดข้าว 50-80 วัน
- น้ำผสมสูตร 3** น้ำแม่ 1 ส่วน น้ำพ้อ 10 ส่วน ฉีดข้าว 80 วัน จนถึงเก็บเกี่ยว

การปลูกข้าวแบบไม่ไถพรวนพร้อมใส่น้ำหมักชีวภาพ สามารถย่อยฟางได้ดี ดินมีไส้เดือนจำนวนมาก แก้ปัญหาปุ๋ยเคมีสารเคมีราคาแพง สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ลดความเสี่ยงการต่อการขาดทุนและเป็นการเพิ่มทุนเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้เศษวัสดุเหลือใช้ในแปลงนา

เจ้าของผลงาน : นางศศิธร สอดส่อง

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : บ้านเลขที่ 6 หมู่ที่ 2 ตำบลวังน้ำเย็น
อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง โทรศัพท์ 089-548-4480

แหล่งที่มาของข้อมูล สำนักงานเกษตรอำเภอแสวงหา
จังหวัดอ่างทอง โทรศัพท์ 0-3569-5203

การทำนาแบบตัดต้นข้าว

ชาวนาในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด จะทำนาโดยวิธีหว่านข้าวแห้งรอฟน เมื่อฝนแรกตกดินมีความชื้นต้นข้าวจะงอก ถ้าทำการเตรียมดินไม่ดีหรือฝนทิ้งช่วงจะมีปัญหาเรื่องวัชพืชมาก หญ้าและข้าวงอกขึ้นมาพร้อม ๆ กัน หญ้าจะแย่งอาหารของต้นข้าวทำให้ผลผลิตลดลงและต้นทุนในการกำจัดวัชพืชสูง ในการทำนาแบบตัดต้นข้าวสามารถลดปัญหาวัชพืชได้ เนื่องจากเมื่อเราตัดต้นข้าววัชพืชจะถูกตัดด้วย และวัชพืชจะตายแต่ต้นข้าวสามารถแตกยอดเจริญได้ดี ทำให้ข้าวมีใบน้อย ต้นเตี้ย และใบข้าวยังเป็นปุ๋ยพืชสดได้ด้วย

วัสดุ / อุปกรณ์

- เครื่องตัดหญ้าแบบสะพายหลัง
- ปุ๋ยชีวภาพ
- เครื่องพ่น ,บัวรดน้ำ

ขั้นตอนการตัดต้นข้าว

1. ก่อนตัดฉีดน้ำหมักชีวภาพหรือหว่านปุ๋ยอินทรีย์อัตรา 50 กิโลกรัม / ไร่
2. ตัดต้นข้าวเมื่อต้นข้าวสูงประมาณ 50 ซม.
3. ถ้าน้ำไม่มีน้ำให้ตัดเหลือต้นข้าวประมาณ 2-3 นิ้ว ถ้าน้ำให้ตัดระดับน้ำหรือตัดได้ สะดือข้าว (ปล้องแรกของต้นข้าว)
4. เกลี่ยใบข้าวและหญ้าที่ถูกตัด ให้คลุมตอข้าวให้มิด

หลังตัดประมาณหนึ่งอาทิตย์ห้ามลงไปไถแปลง เพราะจะไปเหยียบบ่นอข้าวที่ขึ้นใหม่และจะเป็นอันตรายต่อผิวหนังเพราะอยู่ในช่วงหมัก สังเกตดูน้ำจะมีสีดำ การย่อยสลายจะสิ้นสุดภายใน 1 เดือน หลังตัด พบว่าต้นข้าวจะแตกหน่อใหม่และไม่มีวัชพืชงอก หลังจากตัดต้นข้าวได้ 1 เดือน ข้าวจะตั้งท้อง ใบและก้านใบน้อย สามารถลดการระบาดของโรคและแมลงได้เนื่องจากแปลงโปร่ง ได้ผลผลิตสูงและคุณภาพดี นอกจากนี้ยังทำให้โครงสร้างของดินดี มีความโปร่ง หน้าดินลึก

เจ้าของผลงาน : นายจันทะวงค์ ศรีโพหนอง

ประธานกลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : หมู่ที่ 9 ตำบลโพหนองราย อำเภอโพหนองราย
จังหวัดร้อยเอ็ด โทรศัพท์ 087-234-5265

แหล่งที่มาของข้อมูล สำนักงานเกษตรอำเภอโพหนองราย จังหวัดร้อยเอ็ด
โทรศัพท์ 0-4359-5066

การปลูกข้าวแบบประณีต

(1 ไร่ได้ผลผลิต 100 ถัง)

ปัจจุบันการปลูกข้าวในจังหวัดขอนแก่นมีผลผลิตต่ำ โดยผลผลิตข้าวเหนียว เฉลี่ยเพียงไร่ละ 450 กิโลกรัม สาเหตุเนื่องจาก การปลูกข้าวโดยอาศัยน้ำฝน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ จากการใช้ปุ๋ยเคมีมานานทำให้โครงสร้างดินเสีย ดินไม่อุ้มน้ำ จึงมี การทำนาแบบประณีตเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการปรับโครงสร้างดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ขั้นตอนการผลิตข้าวแบบประณีต

1. เดือนพฤษภาคม ปรับพื้นที่นา (พื้นที่ประมาณ 1 ไร่) ให้เสมอโดยใช้รถไถขนาดใหญ่ เพิ่มพื้นที่คันคูนาให้มีขนาดกว้างขึ้นประมาณ 4 เมตร (ปกติคูนาจะกว้างประมาณ 30 เซนติเมตร)

- ปลุกแฟกบนคันทนาป้องกันการชะล้างพังทลาย

2. เดือนมิถุนายน และ กรกฎาคม นำปุ๋ยคอกประมาณ 7 ตัน มาหมักร่วมกับไบโสะเดา กากน้ำตาล และสารEM ประมาณ 15 วัน แล้วนำไปใส่ในนา โถกกลบ 2 ครั้ง

3. เดือนสิงหาคม ปักดำข้าว กข.6 เลือกต้นกล้าคุณภาพดี ใช้กล้าจำนวน 3 ตัน/ไร่ ระยะห่างประมาณ 30 เซนติเมตร โดยปักดำลึกประมาณ 1 นิ้ว (ไม่ปักดำลึกเพราะจะทำให้แตกกอได้ยาก)

4. ภายหลังจากปักดำแล้วเสร็จ ให้ปล่อยน้ำออกจากนา ทิ้งไว้ประมาณ 2 สัปดาห์ เพื่อกระตุ้นให้ต้นข้าวแข็งแรง (รักษาความชื้นให้ดินชุ่มพอประมาณ ตลอด 2 สัปดาห์)

5. ในสัปดาห์ที่ 3 สูบน้ำเข้านา ให้ระดับน้ำสูงไม่เกินสะดือข้าว (ปล้องแรกของต้นข้าว) ซึ่งถ้าระดับน้ำสูงเกินนี้ จะทำให้ต้นข้าวล้ม

- ต้นข้าวใบปลาว

• ปลุกกล้วย และปักสวนครัวบนคันนา

6. เมื่อต้นข้าวอายุ 1 เดือน หากสังเกตพบร่องรอยการทำลายของปลุกัดต้นข้าว ทำการแก้ไขโดยนำหัวมันสำปะหลัง หัวกลอย ฝักแก่ของต้นคูณ ปริมาณเท่าๆกันนำมาตำให้ละเอียดแล้ว หว่านให้ทั่วนาข้าว วันรุ่งขึ้นปริมาณหนึ่งจะไต่ขึ้นมาบนคันนา ไม่สามารถกัดกินต้นข้าวได้อีกต่อไป

7. เมื่อต้นข้าวออกรวงและสุกแก่ สุ่มถอนต้นข้าวมานับ พบว่า 1 กอจะมีต้นข้าวประมาณ 20-35 ต้น เมื่อทดลองนับเมล็ดข้าวต่อรวง พบว่ามีเมล็ดข้าวระหว่าง 180 - 350 เมล็ดต่อรวง ผลผลิตที่ได้รับทั้งสิ้น 105 ปี๊บ (1 ปี๊บ น้ำหนัก 1 ถึง 2 ชามข้าว) หรือ ประมาณ 1 ต้นข้าวเปลือก

การปลูกข้าวแบบประณีต เป็นการทำนาในพื้นที่น้อยแต่ผลผลิตสูง (สูงกว่าค่าเฉลี่ยการปลูกข้าวของจังหวัดถึง 3 เท่า) และนอกจากผลผลิตข้าวสูงแล้วพื้นที่คันนาที่ปรับให้มีขนาดใหญ่ก็สามารถปลูกพืชผักไม้ผล ต่างๆได้ด้วย เช่น กล้วย สะเดา ฝรั่ง ลำไย มะละกอ กระเพรา แมงลัก หอมแบ่ง ตะไคร้ มะเขือ เป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายอีกด้วย

เจ้าของผลงาน : นายอนุกาล วิรุณละพันธ์

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 32 หมู่ 3 ตำบลคอนนิม อำเภอบางใหญ่
จังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ 087-234-5936

แหล่งที่มาของข้อมูล : นางโฉมฉาย จันทวิโท นักวิชาการส่งเสริม
การเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอบางใหญ่ จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ 0-4349-6058

ปลูกข้าวแบบตัดต่อซัง

การทำนาแบบตัดต่อซัง สาเหตุเกิดจากการที่เกษตรกรได้รับปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากในช่วงฤดูฝน ช่วงเดือนมิถุนายนถึงกันยายนของทุกปี หลังจากทำนาปรังแล้วจึงไม่คิดที่จะทำการไถหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว ลงไปใหม่เพราะกลัวน้ำจะท่วมเหมือนทุกปี จึงทดลองตัดต่อซังข้าวดูเพื่อให้ข้าวแตกหน่อใหม่อีกครั้ง แล้วปล่อยน้ำให้ท่วมทั้งแปลงนาข้าว หลังจากนั้นต้นข้าวจะแตกหน่อขึ้นมาใหม่ สามารถให้ผลผลิตดี ประหยัด ค่าเมล็ดพันธุ์ไม่ต้องไถ และไม่ต้องเสี่ยงกับน้ำท่วมเมล็ดพันธุ์ข้าวอีกด้วย

การปลูกข้าวแบบตัดต่อซัง

วิธีการปฏิบัติ

1. หลังทำการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว 2 สัปดาห์ จึงทำการตัดต่อซังข้าว โดยการใช้เครื่องตัดหญ้าตัดต่อต้นข้าวให้เหลือแต่ตอแล้วเก็บฟางข้าวออกจากแปลงนา
2. ปล่อยน้ำเข้าแปลงนาข้าวที่ทำการตัดต่อไว้ให้ท่วมทั้งแปลงเพื่อเลี้ยงตอข้าวให้แตกหน่อ

3. หลังจากการปล่อยน้ำเข้าแปลงนา ประมาณ 15 วัน จึงทำการใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 ในอัตราเฉลี่ย 5 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อบำรุงหน่อและรากข้าวให้มีความแข็งแรงพร้อมที่จะเจริญเติบโตเป็นลำต้นที่สมบูรณ์ต่อไป
4. ควรหมั่นตรวจดูแปลงนาข้าว ถ้ามีโรคหรือแมลงรบกวนให้ใช้สารสกัดสมุนไพรทำการฉีดพ่นเพื่อไล่แมลงศัตรูข้าวและเป็นการลดต้นทุนของเกษตรกรด้วย ความถี่ของการฉีดพ่นขึ้นอยู่กับปริมาณของศัตรูพืชที่ได้จากการสังเกตแปลงนาข้าวอย่างสม่ำเสมอ
5. ทำการฉีดพ่นปุ๋ยน้ำชีวภาพอีกประมาณ 2 ถึง 5 ครั้ง ก่อนจะถึงการเก็บเกี่ยว ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของต้นข้าวและน้ำจะต้องหล่อเลี้ยงต้นข้าวอยู่ตลอด
6. ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดหลังอายุหน่อข้าวได้ 1 เดือน หรือ 30 วัน
7. การเก็บเกี่ยวควรระบายน้ำออกจากแปลงนาข้าวให้หมดและให้ดินแห้งเพราะดินที่ไม่ได้ไถจะหล่ม เนื่องจากเราทำการตัดต่อซัง

ปัญหาที่พบในการทำนาแบบตัดต่อซังข้าว

1. ถ้าไม่มีการเก็บตอซังหรือฟางข้าวออกจากแปลงนา จะมีปัญหาตามมาในภายหลังในเรื่องของสิ่งเจือปน
2. ถ้ามีการตัดตอซังหลายครั้งติดต่อกันเกิน 2 ครั้งขึ้นไป ดินนาจะหล่ม
3. น้ำหนักผลผลิตที่ได้จะเบาว่าการไถหว่านใหม่

สำหรับแปลงนาที่จะทำการตัดตอซังข้าว กรณีใช้รถเกี่ยว ก่อนที่จะนำรถมาเกี่ยวข้าวควรปล่อยน้ำออกจากแปลงนาเพื่อให้ดินแห้ง เวลารถเกี่ยวข้าวเข้าไปเกี่ยวจะได้ไม่เหยียบย่ำต้นข้าวเสียหาย เพราะดินอ่อนตัวเป็นหลุมตอข้าวจะเสียหายมากกว่า และหลังจากเกี่ยวเสร็จแล้วควรกระจายฟางให้ทั่วหรือไม่ก็ทำการอัดฟางก้อนเพื่อนำไปเลี้ยงสัตว์แล้วจึงทำการตัดตอข้าว

การตัดตอซังเหมาะสำหรับพื้นที่นาที่มีปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากในฤดูน้ำหลาก เป็นการลดความเสี่ยงจากการถูกน้ำท่วมและเป็นการลดต้นทุนการผลิต ในเรื่องของเมล็ดพันธุ์ การไถพรวนดิน และแรงงาน

เจ้าของผลงาน : นายอด พ้ายเทค

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 11 หมู่ที่ 9 บ้านเกาะ ตำบลกกแรต
อำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย โทรศัพท์ 086-589-5610
แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอองไกรลาค
จังหวัดสุโขทัย โทรศัพท์ 0-5568-1484

กำจัดหนอนกอข้าวด้วยบอระเพ็ด

หนอนกอข้าว เป็นศัตรูที่สำคัญของชาวนา ซึ่งทำความเสียหายให้กับแปลงนาเป็นอย่างมาก โดยหลังหนอนพักจากไร่จะ เจาะเข้าทำลายกาบใบก่อน ทำให้กาบใบมีสีเหลืองหรือน้ำตาล ถ้าเข้าทำลายในระยะข้าวแตกกอนี้ทำให้เกิดอาการ “ยอดเหี่ยว” (deadheart) ถ้าหนอนเข้าทำลายในระยะข้าวตั้งท้องหรือหลังจากข้าวออกรวงจะทำให้เมล็ดข้าวลีบทั้งรวง รวงข้าวมีสีขาวเรียกออาการนี้ว่า “ข้าวหัวหงอก” (whitehead)

การใช้สมุนไพรในธรรมชาติในการป้องกันและกำจัดหนอนกอเป็นวิธีการหนึ่งที่ปลอดภัยกับทุกฝ่ายและช่วยเกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้ บอระเพ็ดเป็นพืชที่มีรสขมมาก เกษตรกรสามารถนำมาใช้ในการป้องกันหนอนกอข้าวมาทำลายข้าวโดยนำบอระเพ็ดทุบให้ละเอียดแล้วแช่ในนา จะทำให้ต้นข้าวมีรสขมหนอนกอจะไม่มากัดกิน

วัสดุ-อุปกรณ์

1. บอระเพ็ด 2. ตะกร้า 3. เชือก

วิธีการ

ในช่วงระยะการทำนา ตั้งแต่ช่วงการปักดำข้าวให้เกษตรกรนำบอระเพ็ดจำนวนเล็กน้อย แล้วแต่ขนาดของแปลงนา โดยนำบอระเพ็ดมาทุบให้ละเอียดแล้วนำมาใส่ในตะกร้า นำเชือกมาผูกให้เรียบร้อยเพื่อป้องกันไม่ให้บอระเพ็ดไหลออกมา จากนั้นนำตะกร้าบอระเพ็ดไปแช่ในแปลงนา บริเวณที่มีน้ำไหลเข้าแปลงนา จนถึงเวลาข้าวตั้งท้องให้เอาตะกร้าบอระเพ็ดออกจากน้ำ ไม่เช่นนั้นจะทำให้เมล็ดข้าวขม รับประทานไม่ได้ และควรใช้วิธีป้องกันกำจัดหลายวิธีจะช่วยให้ได้ผลดีขึ้น เช่น ใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แตนเบียน จะเข้าทำลายกลุ่มไข่ของหนอนกอ ทำลายตัวหนอน และทำลายดักแด้ จิ้งหรีดหนวดยาว ตั๊กแตนหนวดยาว จะกินไข่ของผีเสื้อหนอนกอ หรือใช้วิธีกลรวมด้วย เช่น ใช้กับดักแสงไฟล่อให้ตัวแก่ผีเสื้อหนอนมาเล่นไฟ แล้วจับทำลาย

การนำบอระเพ็ดมาใช้ช่วยลดต้นทุนในการผลิต เป็นการใช้วัสดุในท้องถิ่น สามารถทำได้ง่าย ผลผลิตเกษตรกรไม่มีสารพิษตกค้าง ปลอดภัยต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม

เจ้าของผลงาน : นางพัชรินทร์ อ้นคำ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : หมู่ 1 ต.พพบพระ อ.พพบพระ จ.ตาก 63160

โทรศัพท์ 0-5556-9091

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก

โทรศัพท์ 0-5551-1009

คุณดอกสอยช่วยชาวนาหอย

“หอยเชอร์รี่” เป็นสัตว์ศัตรูข้าวที่ชาวนากังวลใจกันมาก นอกเหนือจากศัตรูพืชร้ายอีกหลายชนิดที่คอยรบกวน และราคาข้าวที่เปลี่ยนแปลงขึ้นๆ ลงๆ ในแต่ละปีแล้ว เพราะมีการระบาดของหอยเชอร์รี่ที่แพร่กระจายพันธุ์อย่างรวดเร็ว และทำความเสียหายให้กับต้นข้าวของเกษตรกรอย่างรุนแรง ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้สารเคมีจำพวก“เอ็นโดซันเฟน” กำจัด สร้างความเสียหายให้กับสัตว์น้ำ เช่น กุ้ง ปลา กบ เขียด แมกกระทิงต่างๆ แม้ว่าสารเคมีชนิดนี้จะถูกกำจัดให้ออกจากการค้า แต่เมื่อใช้กากพืชชนิดหนึ่งที่มีวางขาย ก็พบว่าปลายังคงตาย อีกทั้งยังคงมีราคาแพง การนำปัจจัยที่มีหลากหลายในท้องถิ่นโดยเฉพาะดอกคุณมาใช้ประโยชน์เป็นเรื่องที่จำเป็น และต้องนำมาใช้อย่างจริงจัง ด้วยวิธีที่ถูกต้อง ซึ่งทางเลือกนี้เป็นแนวทางที่จะช่วยสร้างและรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ดีและลดต้นทุนการผลิตอย่างยั่งยืน

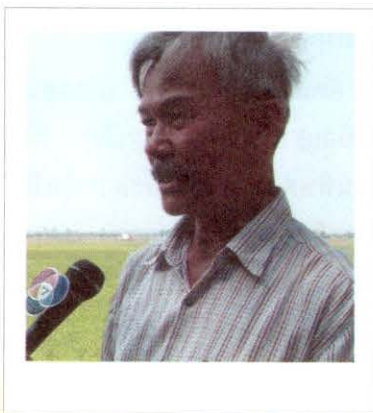
การนำไปใช้ คัดเลือกฝักคุณที่แก่ (ฝักอ่อนมีสารที่เป็นประโยชน์น้อย) นำมาทุบให้ละเอียด เพื่อให้สารสมุนไพรมีประสิทธิภาพ อัตราการใช้ 3-5 กิโลกรัมต่อไร่ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการระบายน้ำออกให้มากที่สุด แต่ถ้ายังมีระดับน้ำมาก จำเป็นต้องเพิ่มปริมาณ โดยนำไปหว่านเมื่อเตรียมเทือกพร้อมหว่านแล้ว จะพบว่าหอยเชอร์รี่หยุดกินข้าว

และจะทยอยตาย บางตัวไม่ตายก็จะไม่กินข้าวเลยสารสกัดจากฝักคูนที่เป็นพิษต่อหอยเชอร์รี่นั้นไม่ทราบชัดเจน แต่สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นสารจากสีเหลืองในฝักที่มีผลต่อคน คือถ้ารับประทานมากจะเป็นยาระบาย สำหรับการเก็บรักษาฝักคูนนั้น จะต้องทำการทุบให้แตกก่อนนำไปใส่ในภาชนะที่มีการระบายอากาศได้ดี จะสามารถเก็บไว้ได้นาน แต่ถ้าไม่ทุบจะเกิดเชื้อราทำลายจนไม่สามารถใช้งานได้

ประโยชน์ของฝักคูนอีกชนิดหนึ่งคือ การหมักเพื่อนำน้ำสกัดไปฉีดพ่นกำจัดหนอนทอใบข้าว โดยการบดฝักคูนแห้งให้ละเอียดจำนวน 0.5 กก. หมักด้วยแอลกอฮอล์เช็ดแผล 450 ซีซี (ถูกกว่าเหล้าขาว) และน้ำส้มสายชู 5% จำนวน 450 ซีซี การหมัก ต้องกดฝักคูนให้ท่วม หมักทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง กรองน้ำที่ได้จากการหมัก 50 ซีซี ผสมน้ำ 20 ลิตรฉีดพ่นช่วงอากาศร่มเย็นเช่นช่วงเช้า หรือช่วงเย็น ขณะที่หนอนทอใบข้าวระบาด หนอนจะไม่ตายทันที แต่จะไม่กินใบข้าว และตายในที่สุด

ประโยชน์ 3 ป. คือ ประหยัด ปลอดภัย และปฏิบัติได้ เพียงเท่านี้ถึงแม้ราคาผลผลิตตกต่ำก็ยัง พอมีกำไรเพราะต้นทุนต่ำ

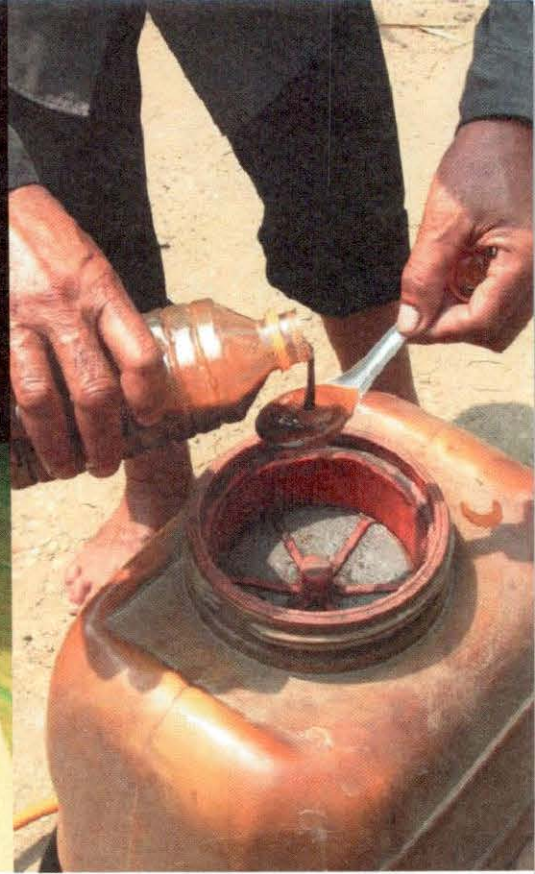
เจ้าของผลงาน : นายบัวเพชร ใจแสน

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : หมู่ที่ 7 ตำบลวังไก่อีเกื้อ อำเภอกันตกา

จังหวัดชัยนาท โทรศัพท์ 081-284-1766

แหล่งที่มาของข้อมูล : นายชาติ ชำเอี่ยม

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ โทร. 081-499-0856

ฮอร์โมนไข่เพิ่มผลผลิตข้าว

เนื่องจากการผลิตข้าวของเกษตรกรในปัจจุบัน มีการใช้สารเคมีค่อนข้างมากโดยเฉพาะการผลิตข้าว ทำให้คุณภาพของผลผลิตและสุขภาพของเกษตรกรลดลง แต่ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น และสภาพดินเสื่อมลง สภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรเสียหาย การทำฮอร์โมนไข่ จะเป็นการเพิ่มคุณภาพให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งทำให้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น และเป็นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรตามแนวหลักเศรษฐกิจพอเพียง

การผลิตฮอร์โมนไข่เพิ่มผลผลิตข้าว

วัสดุ/อุปกรณ์

สูตรปกติ

1. ไข่ไก่เบอร์ 1 จำนวน 100 ฟอง (5 กก.)
2. กากน้ำตาลหรือน้ำตาลทรายแดง จำนวน 3 กก.
3. ยาकुल्ली จำนวน 10 ขวด
4. ลูกแป้งข้าวหมาก จำนวน 5 ลูก
5. ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาด 10 ลิตร จำนวน 1 ใบ

สูตรเร่งรัด

1. ไช้ไก่เบอร์ 1 จำนวน 3 ฟอง
2. กากน้ำตาลหรือน้ำตาลทรายแดง จำนวน 1 ช้อนโต๊ะ
3. ยาकुल्ली จำนวน 1 ขวด
4. ลูกแป้งข้าวหมาก จำนวน 1/2 ลูก
5. ขวดพลาสติกขนาด 600 มล. จำนวน 1 ขวด

ขั้นตอนการทำ

1. นำไช้ไก่มาบดทั้งเปลือกให้ละเอียด แล้วนำมาใส่ถังพลาสติก
2. นำส่วนผสมที่เหลือมาคลุกเคล้าให้เข้ากัน แล้วคนทุกวัน ๆ ละ 1 ครั้ง
3. หมักทิ้งไว้ 5-7 วัน

การนำไปใช้

1. น้ำฮอร์โมนไซในอัตรา 1 ช้อนโต๊ะ ต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นข้าวตั้งแต่อายุ 60 วันขึ้นไป จะทำให้ต้นข้าวมีความสมบูรณ์ มีการผสมเกสรที่ดี ได้รวงข้าวที่มีขนาดใหญ่ เมล็ดสมบูรณ์ โดยทำการฉีดพ่น ทุก ๆ 7 วัน โดยเฉพาะในช่วงที่ข้าวเริ่มตั้งท้อง

2. ควรฉีดพ่นในช่วงเวลาเย็น

การเก็บรักษา ควรเก็บรักษาไว้ในถังพลาสติกมีฝาปิด และวางไว้ในที่ร่ม ซึ่งสามารถเก็บไว้ได้นาน 5 - 6 เดือน

ฮอร์โมนไซที่ได้จากการหมัก เมื่อนำไปฉีดพ่นในแปลงข้าว ทำให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น และคุณภาพดี รวงมีขนาดใหญ่และเมล็ดสวย ต้นข้าวมีความแข็งแรงต้านทานต่อโรค นอกจากนี้ยังมีผลทำให้สุขภาพของเกษตรกรดีขึ้น เนื่องจากไม่ต้องใช้สารเคมี ควรหลีกเลี่ยงการใช้ฮอร์โมนไซร่วมกับสารเคมี และควรมีการบำรุงแบบผสมผสานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น การใช้ฮอร์โมนจากพืชผัก ผลไม้ ก็สามารถทำให้ผลผลิตดีขึ้น และควรมีการใช้ฮอร์โมนไซอย่างต่อเนื่อง

เจ้าของผลงาน : นายจำปี แดงบุตรดี

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : ตำบลลำเหย อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม
โทรศัพท์ 0-3437-1617

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม 131
ถ.ทรงพล อ.เมือง จ.นครปฐม 73000 โทรศัพท์ 0-3425-9612-3,
0-3425-3992 โทรสาร 0-3421-8756

E-mail: nakhonpathom@doae.go.th

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนตูม 102 หมู่ 1 ต.สามง่าม อ.ดอนตูม
จ.นครปฐม 73150 โทรศัพท์ 0-3438-1124

การจัดการน้ำพืชสวน

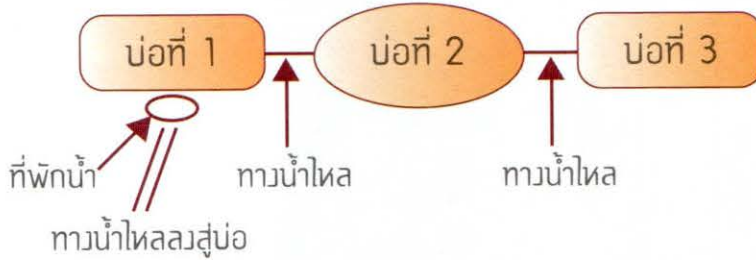
น้ำ เป็นปัจจัยสำคัญในการทำการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่สวนซึ่งต้องใช้น้ำปริมาณมากในฤดูแล้ง พื้นที่การเกษตรจะขาดน้ำในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและต้องเสียค่าใช้จ่ายและค่าแรงงานเป็นจำนวนมากในการจัดหาน้ำมาใช้ โดยเฉพาะพื้นที่สวนที่เป็นที่สูง ดินไม่อุดมสมบูรณ์เป็นดินลูกรัง เนื่องจากพื้นที่ปลูกเป็นที่สูง ในช่วงฤดูฝนน้ำจะไหลลงสู่พื้นที่ต่ำกว่าบริเวณพื้นที่ปลูกทั้งหมด จึงนำปัญหาต่าง ๆ มาวิเคราะห์หาทางแก้ไข การจัดการน้ำในฤดูแล้ง ทดลองจนประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ทำให้สามารถประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยทำการปลูกพืชที่ปลอดสารพิษ

วิธีการจัดการน้ำในฤดูแล้ง

การเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง โดยทดลองจากนำตม่น้ำฝังลงในดินแบบกัลกน้ำ จำนวน 3 ตมเพื่อ กักเก็บน้ำในฤดูฝน จากนั้นได้กำหนดพื้นที่ทำบ่อกักเก็บน้ำ และเริ่มขุดบ่อน้ำจำนวน 3 บ่อโดยใช้แรงงานใน ครอบครัว 2 คน เพื่อเป็นการประหยัดค่าแรงและเป็นการออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรง

วิธีทำบ่อกักเก็บน้ำ

1. ขุดบ่อ ทั้งหมด 3 บ่อ เนื้อที่ 0.5 ไร่ ลึก 1.5 เมตร โดยให้แต่ละบ่อมีทางน้ำไหลติดต่อกันไล่ระดับจากสูงไปหาต่ำ ตามหลักกาลักน้ำ ดังรูป

2. ใช้ปูนซีเมนต์ผสมดินลูกรังฉาบพื้นบ่อและบริเวณด้านข้างบ่อ, ขอบบ่อ เพื่อกันน้ำซึมออกจากบ่อ ในกรณีที่ดินกักเก็บน้ำได้ดีก็ไม่จำเป็นต้องฉาบบ่อ

3. ทำที่พักน้ำที่ไหลลงมาตามทางน้ำก่อนเข้าบ่อที่ 1 โดยต่อท่อจากบ่อพักน้ำเข้าบ่อที่ 1 บ่อพักจะช่วยกักเศษพืช เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ก่อนไหลลงสู่อบ่อเก็บน้ำเพื่อไม่ให้น้ำเน่าเสีย และบ่อดินเขิน

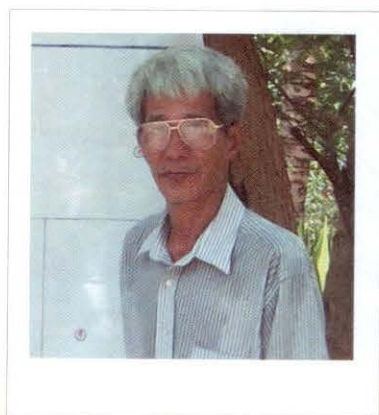
การขุดบ่อเพื่อเก็บน้ำโดยใช้หลักกาลักน้ำนี้เหมาะกับพื้นที่สวนที่มีพื้นที่สูง มีความลาดเท ใช้หลักการที่น้ำไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ ถ้าสวนเป็นพื้นที่ราบให้ใช้การขุดบ่อให้มีความลึกไล่ระดับกันไป จากน้อยไปมาก ทำให้เกษตรกรมีน้ำในการปลูกพืชสวนได้ตลอดทั้งปี สามารถลดค่าแรงงานในการนำน้ำมาใช้ในฤดูแล้ง และเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเพราะไม้ผลในสวนจะให้ผลผลิตทั้งปี หมุนเวียนกันไป

- บ่อพักน้ำ ต่อท่อไหลลงสู่อบ่อเก็บน้ำ

เกษตรกรต้องมีความขยันในการสร้างบ่อกักเก็บน้ำ ถ้าทำการจ้างแรงงานขุดต้องใช้ทุนสูงมาก แต่ถ้าทำการขุดบ่อนก่อนการปลูกพืชควรใช้รถตักดินขุดจะทำให้รวดเร็วเสียค่าใช้จ่ายไม่มาก การทำบ่อเก็บน้ำจะทำให้มีน้ำใช้ตลอดปี ต้นไม้ดูดผสมบูรณ์ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำ

เจ้าของผลงาน: นายธรรณิศ มุกติกานันท์กุล

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : 108 ม.7 บ้านมะขามเอน ตำบลท่าเคย

อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โทรศัพท์ 086-790-0479

**แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
โทรศัพท์ 0-3239-5019**

การจัดทรงพุ่มไม้ผลด้วยการผูกโยง

การปลูกไม้ผลหลายชนิดให้ประสบความสำเร็จ เกษตรกรต้องทำการตัดแต่งกิ่งจัดทรงพุ่มให้มีความเหมาะสม เพื่อง่ายต่อการดูแลรักษา เพิ่มผลผลิต และป้องกันกิ่งหรือลำต้นโค่นล้มในฤดูฝน การจัดทรงพุ่มไม้ผลโดยการผูกโยงเชือกเป็นวิธีการหนึ่งที่เกษตรกรทำง่ายและได้ผลดี สามารถลดการโค่นล้มของไม้ผลในฤดูฝนได้

วิธีผูกโยงกิ่งไม้ผล

วัสดุอุปกรณ์

1. เชือก / ลวดสลิง
2. สเตอ์หลังรถจักรยานยนต์
3. ยางนอกรถจักรยานยนต์

วิธีทำ

คัดเลือกกิ่งที่จะทำการผูกโยง นำยางนอกรถจักรยานยนต์มาคล้องไว้กับกิ่งไม้ แล้วนำเชือกหรือลวดสลิงผูกต่อกับยางนอกรถจักรยานยนต์ ผูกโยงระหว่างกิ่งต่อกิ่ง โดยมีสเตอ์หลังของรถจักรยานยนต์เป็นศูนย์กลางในการผูกโยง ผูกให้พอดีไม่หย่อนหรือตึงเกินไป เมื่อมีลมพัดแรงหรือฝนตก ลวดสลิงและสเตอ์จะยึดกิ่งไม้แต่ละกิ่งไว้ ไม่ให้เอนตามลม ทำให้กิ่งไม้ผลไม่หักหรือโค่นล้ม

เมื่อทำการผูกโยงกิ่งไม้ผลด้วยวิธีการดังกล่าว จะทำให้ทรงต้นของไม้ผลโปร่ง ดูแลรักษาง่ายและลดการหักโค่นในฤดูฝน การจัดทรงพุ่มไม้ผลให้ได้ผลดี การผูกโยงควรเลือกขนาดของเชือกหรือลวดสลิง ให้มีความเหมาะสม อีกทั้ง ควรทำการตัดแต่งกิ่งไม้ผลร่วมด้วย

เจ้าของผลงาน : นายบุญส่ง จันทาโอ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : บ้านเลขที่ 49 หมู่ 11 ตำบลนาบัว อำเภอนครไทย

จังหวัดพิษณุโลก โทรศัพท์ 085-050-4241

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครไทย

จังหวัดพิษณุโลก โทรศัพท์ 0-5538-9089

การปลูกไผ่เลี้ยงนอกฤดู

การปลูกไผ่เลี้ยงนอกฤดู โดยการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรร่วมกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อบังคับให้ออกนอกฤดู มีหน่อไม้ไว้ได้รับประทานตลอดปี โดยใช้ระบบน้ำหยด ใ้ปุ๋ยคอก,ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ และดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ ไผ่เลี้ยงชนิดนี้ ปลูกง่าย ประหยัดน้ำ ประหยัดต้นทุน ปลูกได้ผลดีในพื้นที่ดอน สามารถบังคับให้ออกหน่อนอกฤดูได้ด้วย สร้างรายได้ สร้างอาชีพ ให้แก่เกษตรกรและสามารถแปรรูปได้หลายอย่าง เก็บไว้ได้นาน ใช้ได้สารพัดประโยชน์ ปลอดภัยจากสารพิษ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

วิธีปลูกไผ่เลี้ยงนอกฤดู

1. ปลูกต้นฝน ประมาณเดือนพฤษภาคม ระยะปลูก ระยะระหว่างต้น 2 เมตร ระยะระหว่างแถว 2 เมตร ขุดหลุมลึกประมาณ 20 ซม. กว้างประมาณ 20 ซม. ปลูกได้ประมาณ 400 กอ/ไร่

2. ใส่ปุ๋ยคอกแห้ง ใส่กอละ ประมาณ 1 กิโลกรัม หลังปลูกแล้ว ประมาณ 1 สัปดาห์ และใส่ครั้งที่ 2 เมื่อไผ่อายุได้ 4 เดือน แต่ก่อนจะใส่ปุ๋ยคอก จะต้องกำจัดวัชพืชรอบ ๆ ต้นกอไผ่ และพรวนดินด้วย แล้วรดน้ำให้ชุ่ม

3. ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร 27-12 - 6 จำนวน 200 กก./ไร่ /ปี ใส่กอละ 1 ช้อนแกง ทุก ๆ 15 วัน ฉีดเลยแล้วใส่ประมาณ 25 กก./ไร่/เดือน แล้วรดน้ำให้ชุ่ม

4. ให้น้ำด้วยระบบน้ำหยด การทำระบบน้ำหยดในสวนไผ่ ในพื้นที่ 1 ไร่ ลงทุนประมาณ 5,000 บาท
วิธีเก็บเกี่ยวหน่อไม้

เริ่มเก็บหน่อไม้ได้เมื่อไผ่มีอายุ 5 เดือนขึ้นไป หรือมีต้นไผ่เลี้ยงเกิดขึ้นใน 1 กอ หรือ 1 หลุม ประมาณ 4 ต้นขึ้นไป จึงจะเก็บเกี่ยวหน่อไม้ได้ เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วให้เหลือต้นไผ่เลี้ยงอยู่ในกออย่างน้อย 3 ต้นขึ้นไป ปกติแล้วไผ่เลี้ยงที่เราปลูกกันทุกๆ ไป จะให้ผลผลิตเพียงฤดูเดียว คือ ฤดูฝนเท่านั้น ถ้าหากมีการดูแลรักษาเป็นอย่างดี อย่างสม่ำเสมอ มีการให้น้ำให้ปุ๋ยเป็นอย่างดี ไผ่เลี้ยงก็จะออกหน่อนอกฤดูได้ เป็น 3 ฤดู ทำให้มีรายได้ตลอดปี

การปลูกไผ่เลี้ยงที่จะบังคับให้ออกนอกฤดู ต้องมีความขยันเป็นพิเศษ ดูแลสม่ำเสมอ และขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ถ้าเป็นที่ลุ่มจะไม่ค่อยได้ผลเท่าที่ควร เพราะอาจเกิดน้ำท่วมขัง และจะต้องมีการตัดแต่งกิ่งเรื่อยๆ ในช่วงฤดูแล้งให้ใช้วัสดุคลุมโคนกอไผ่ไว้ เพื่อป้องกันการระเหยของน้ำ และต้องระวังไฟฟ้าเป็นพิเศษ ด้านราคาในช่วงต้นฝนจะราคาตกต่ำให้หันไปแปรรูปถนอมอาหาร และราคาจะกระเตื้องขึ้นในช่วงนอกฤดู

เจ้าของผลงาน : นายไยริน วาทะโยธา

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 70 หมู่ 11 ตำบลบ้านเดื่อ

อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์ 083-367-3026

**แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอเกษตรสมบูรณ์
จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์ 0-4486-9114**

น้ำส้มควันไม้รักษาเปลือกยางพารา

น้ำส้มควันไม้ เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการเผาถ่านที่อุณหภูมิ 300-400 C ° เก็บได้โดยใช้เครื่องมือแบบง่าย ๆ โดยอาศัยการถ่ายเทความร้อนจากปล่องควันที่มีอุณหภูมิสูง สู่อากาศรอบปล่องดักควันที่อุณหภูมิต่ำกว่า ความชื้นในควันจะควบแน่นเป็นหยดน้ำ นำมารวบรวมและทำให้บริสุทธิ์ จึงสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ น้ำส้มควันไม้มีประโยชน์มากมาย ทั้งด้านการเกษตร รักษาโรคและปรับปรุงพื้นฟูสิ่งแวดล้อม การนำประโยชน์ของน้ำส้มควันไม้ มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาการดูแลรักษาสวนยางพาราของเกษตรกร นับเป็นทางเลือกหนึ่งที่คุ้มค่าและน่าสนใจ สมควรเผยแพร่ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทราบต่อไป

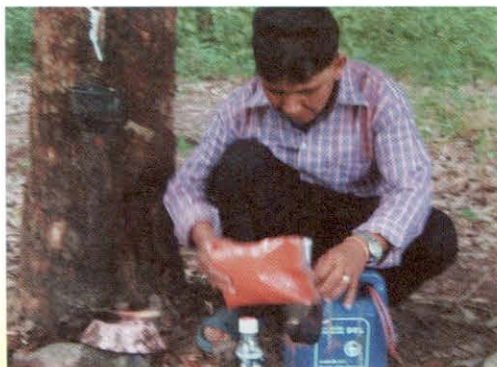
วิธีใช้น้ำส้มควันไม้รักษาเปลือกยางพารา

อุปกรณ์

1. น้ำส้มควันไม้	5 ช้อนแกง
2. ดินแดง	1 กิโลกรัม
3. น้ำ	1 ลิตร
4. แปรงทาสี	

วิธีทำ นำส่วนผสมทั้งหมดคือ น้ำส้มควันไม้

ดินแดง และน้ำ คลุกเคล้าให้เข้ากัน

การใช้ประโยชน์กรณีต่างๆ ดังนี้

- 1 ใช้น้ำส้มควนไม้ 5 ซอนแกงต่อน้ำ 1 ลิตร ผสมคลุกเคล้ากับดินแดง 1 กิโลกรัม ใช้ทาปิดหน้ายาง หลังเปิดกรีดทำให้หน้ายางเรียบ อ่อนนุ่ม หน้ายางไม่แข็งเวลาเปิดกรีด เปลือกยางไม่แตก น้ำยางไหลดี
- 2 ใช้รักษาเปลือกยางพาราไม่ให้แตก โดยการชุดเปลือกยางบริเวณที่แตกแล้วทาด้วยดินแดงตาม ส่วนผสมดังกล่าวข้างต้น สามารถรักษารอยแผลแตกได้ผลดี
- 3 ใช้น้ำส้มควนไม้ 1 ลิตร น้ำหมักชีวภาพ 5 ลิตร ผสมกับน้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่นตามลำต้นและใบ ช่วยให้น้ำยางไหลดี

เจ้าของผลงาน : นายธงชัย เพ็ญพาด

**ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 73 หมู่ 8 ตำบลเด็ด อำเภอมือง
จังหวัดยโสธร โทรศัพท์ 081-072-6834**

**แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอมือง จังหวัดยโสธร
โทรศัพท์ 0-4577-3124**

การเพาะถั่วงอกด้วยใบตองสด ในตะกร้าพลาสติก

ถั่วงอก เป็นผักที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง โดยเฉพาะมีโปรตีน วิตามินซี และเกลือแร่ เป็นผักที่นิยมบริโภคกันมาก ซึ่งสมัยก่อนเกษตรกรนิยมเพาะถั่วงอกด้วยทราย แต่เนื่องจากล้างทำความสะอาดค่อนข้างยาก เกษตรกรจึงพัฒนาการเพาะใหม่โดยการนำใบตองสดที่มีมากในท้องถิ่น มาเป็นวัสดุเพาะใส่ในเชิงไม้ไผ่ แต่เชิงไม้ไผ่ราคาค่อนข้างแพง เกษตรกรจึงนิยมเพาะในตะกร้าพลาสติกแทนซึ่งมีราคาถูกกว่า เกษตรกรใช้ระยะเวลาเพาะเพียง 3-4 วัน ก็สามารถนำถั่วงอกมาบริโภคและจำหน่ายเป็นรายได้เสริมได้ ซึ่งจะได้ถั่วงอกที่สด และปลอดภัยจากสารเคมี ไม่มีสารฟอกขาว สารคงความสด (ฟอร์มาลิน) ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

วิธีเพาะถั่วงอกด้วยใบตองสดในตะกร้าพลาสติก

อุปกรณ์

1. ตะกร้าใส่ผ้าระบายน้ำได้ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 8.5 นิ้ว ความสูง 9 นิ้ว จำนวน 1 ใบ
2. ถั่วเขียวประมาณ 200 กรัม
3. บัวรดน้ำ จำนวน 1 ใบ

วิธีทำ

1. นำถั่วเขียวมาทำความสะอาดคัดเมล็ดที่เสียออก แช่น้ำประมาณ 5-6 ชั่วโมง
2. นำใบตองสดมาฉีกเป็นเส้นๆ ตามความยาวของใบฉีกตามเส้นร่องใบกว้างประมาณ 1 ซม.

โดยตรงบริเวณหัวและท้ายใบ อย่าให้ขาดออกจากกัน

3. นำใบตองที่ฉีกเป็นเส้นๆ แล้วไปชุบน้ำ แล้วนำใบตองไปเรียงในก้นตะกร้าหนาประมาณ 2 ชั้น จึงนำเมล็ดถั่วเขียวที่แช่น้ำแล้วโรยบนใบตอง เกสยให้เสมอกัน นำใบตองที่ชุบน้ำแล้วปิดทับเมล็ดถั่วเขียวชั้นแรกแล้วโรยเมล็ดถั่วเขียวบนใบตองชั้นที่ 2 แล้วทำซ้ำเหมือนชั้นแรกจนกระทั่งถึงความสูงครึ่งหนึ่งของความสูงของตะกร้าที่ใส่เพาะถั่วงอก ส่วนชั้นบนสุดนำใบตองไปปิดทับ แล้วจึงนำตะกร้าที่เพาะถั่วงอกไปตั้งในที่ร่ม อย่าให้โดนแสงแดดและที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก

4. รดน้ำในตะกร้าทุกๆ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 3 วัน สามารถนำไปบริโภคและจำหน่ายได้นำใบตองปิดทับเมล็ดถั่วเขียวชั้นบนสุด ผลผลิตถั่วงอกหลังจากการเพาะเป็นเวลา 3 วัน

การเพาะถั่วงอกด้วยใบตองในตะกร้าพลาสติกที่มีขนาดเล็กเหมาะสมสำหรับทำบริโภคในครอบครัว ถ้าหากต้องการเพาะเพื่อจำหน่ายจะต้องเพาะในภาชนะที่มีขนาดใหญ่และใช้ระบบน้ำที่ทันสมัยจึงจะได้ผลดี ได้รับประทานถั่วงอกที่สด ปลอดภัยจากสารพิษ และเป็นรายได้เสริมแก่ผู้เพาะจำหน่ายได้

เจ้าของผลงาน : นายมะอิชอ ทามะ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : บ้านเลขที่ 18 หมู่ที่ 3 ตำบลเฉลิม อำเภอร่องางะ จังหวัดนราธิวาส

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอร่องางะ จังหวัดนราธิวาส
โทรศัพท์ 0-7367-1290

การเพาะเห็ดในขอนไม้

ในบริเวณบ้านหรือสวนของเกษตรกรโดยทั่วไป จะมีการปลูกไม้ผลไม้อินดินต่างๆเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับบริโภค ใช้สอย หรือเป็นร่มเงา โดยเฉพาะมะม่วง มีการปลูกในทุกสวน เมื่อมะม่วงอายุมากขึ้นเป็น 20-30 ปี ผลผลิตจะลดลงหรือแห้งตาย นอกจากจะใช้เป็นฟืนเผาถ่านเพียงอย่างเดียว เราสามารถนำกิ่งมะม่วงมาเพิ่มมูลค่า โดยการทำให้ขอนไม้กลายเป็นเห็ดขอนขาว เห็ดบด เพื่อเป็นอาหารในครัวเรือนที่สามารถเก็บกินได้ยาวนานหลายปี ได้ง่ายๆ

วิธีการเพาะเห็ดในขอนไม้

เห็ดขอนขาว ใช้ไม้มะม่วงทุกพันธุ์ ไม้หนุ่น ไม้เหลื่อม ฯลฯ
เห็ดขอนดำหรือเห็ดบด ใช้ไม้เต็ง ไม้ติ้ว ไม้จิก ไม้กระยอม

อุปกรณ์

1. ขอนไม้ (ไม้สดๆ)
2. ก้อนเชื้อเห็ดที่เชื้อเดินเต็มถุงแล้วพร้อมเป็นดอก
3. เหล็กแป็บกลาง ขนาด 6-8 หุน ยาวประมาณ 4-6 นิ้ว
4. ค้อนไม้สำหรับตอกเหล็ก
5. เหล็กกลมขนาด 3-4 หุน ยาว 1 คืบ

วิธีการทำ

1. ตัดไม้ที่จะนำมาเพาะให้ยาวประมาณ 1 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 นิ้ว
2. ใช้เหล็กกลวงตอกให้เป็นรู แต่ละรูห่างกัน 1 คืบ ทุกด้าน ถ้าเป็นท่อนใหญ่หรือตอไม้ ให้ตอกสลับกัน
3. การตอกครั้งแรกให้ตอกลึกแค่เปลือกออกก่อนโดยใช้เหล็กกลมตันออก ตอกครั้งที่ 2 ให้กินเนื้อไม้ลึกประมาณ 1/2 - 1 ช้อนนิ้วมือ
4. นำเชื้อเห็ดถุงที่จะเพาะ ยัดในรูที่ตอกแล้วปิดด้วยเปลือกไม้หรือไม้ที่ตอกออกใช้ค้อนทุบให้แน่น ทำจนหมดไม้ หรือ จนพอ
5. ถ้าเชื้อเห็ดไม่หมดให้บรรจุในถุงพลาสติกปิดปากให้สนิทเก็บไว้ในที่ร่ม สำหรับใช้ในวันต่อไป

วิธีการดูแล

1. นำขอนเห็ดที่อัดเชื้อแล้วมาวางกองไว้ในที่ร่ม โดยใช้ไม้หมอนรองด้านล่างแล้ววางเรียงเป็นชั้น ๆ คลุมด้วยพลาสติกเปิดน้ำทุกสัปดาห์(ถ้าเป็นไม้แห้ง) ไม้สดไม่ต้องรดน้ำ พักไว้ 1 เดือน
2. เมื่อครบ 1 เดือน เปิดผ้าพลาสติกออกเพื่อให้ขอนไม้แห้ง พักไว้ 1 เดือน

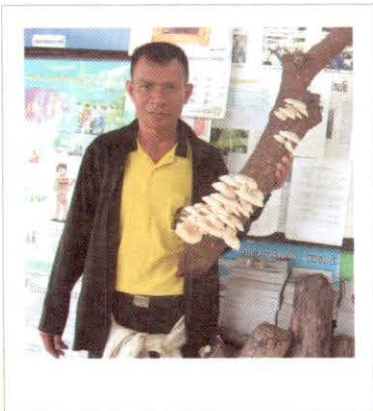

3. เมื่อครบ 1 เดือน นำไปแช่น้ำ ครึ่งละ 7-10 วัน แล้วเอาขึ้นไว้ริมสระน้ำ ตากจนแห้ง แล้วเอาลงแช่น้ำอีก ทำสลับอย่างนี้จนเริ่มมองเห็นดอกเห็ด

4. นำขอนที่เริ่มเห็นดอกเห็ดไปตั้งชั้นไว้เห็ดจะเกิดเต็มขอนจากขอนไม้จะกลายเป็นขอนเห็ด สามารถเก็บได้นานประมาณ 1-2 ปี แล้วแต่ขนาดขอน

การเพาะเห็ดโดยวิธีนี้เหมาะสมในการทำเพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีนไว้บริโภคในครัวเรือน เป็นการลดรายจ่ายเหมาะกับการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทำครั้งหนึ่งเก็บผลผลิตได้นานนับปี การลงทุนมีเพียงค่าก้อนเชื้อเห็ดราคาก้อนละ 10 บาทเท่านั้น สำหรับคนไม่มีเวลาคูแผลตามขั้นตอน หลังเจาะรูใส่เชื้อแล้ว ก็ปล่อยตามธรรมชาติรอฝนตกในฤดูฝนอย่างเดียว ก็จะเกิดดอกเหมือนกันแต่จะช้าหน่อย

เจ้าของผลงาน : ชื่อ นายชัญญ์ทิภาณ ศรีใจ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : : สำนักงานเกษตรอำเภอเวียงใหญ่

จังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ 0-4349-6058

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอเวียงใหญ่

จังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ 0-4349-6058

การปลูกมะละกอด้วยกิ่งตอน

มะละกอ เป็นพืชที่มี 3 เพศ คือ เพศผู้ เพศเมีย และเพศกะเทย เพศกะเทยเป็นเพศที่ให้ผลผลิตสูง และเป็นที่ต้องการของตลาด ดินที่เป็นเพศเมียและเพศผู้จะให้ผลผลิตต่ำ ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำด้วย ในการปลูกมะละกอด้วยเมล็ดไม่สามารถเลือกเพศได้ ซึ่งสร้างปัญหาให้กับเกษตรกรผู้ปลูกมะละกอไม่น้อย การปลูกมะละกอโดยการตอนกิ่ง เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของเกษตรกร เพราะสามารถกำหนดเพศของมะละกอได้ โดยเฉพาะมะละกอพันธุ์ปลักไม้ลาย ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ตลาดต้องการ จำหน่ายได้ราคาดี มีลักษณะเด่นคือ จะมีกิ่งแขนงแตกออกมาจากลำต้นมาก ซึ่งเกษตรกรสามารถนำกิ่งแขนงนี้มาตอนกิ่งได้ โดยใช้เวลาประมาณ 30 - 45 วัน และต้นมะละกอที่ได้จากการปลูกด้วยกิ่งตอน จะมีลำต้นเตี้ย และให้ผลผลิตเร็ว

อุปกรณ์การตอน

1. ขุยมะพร้าว
2. เชือกฟาง
3. ไม้จิ้มฟัน
4. มีดหรือคัตเตอร์
5. ถุงพลาสติก

วิธีทำ

1. นำขุยมะพร้าวมาแช่น้ำบีบให้หมาดๆอัดใส่ในถุงพลาสติกผูกปากถุงให้แน่น ทำเป็นตุ้มตอน
 2. ใช้มีดหรือคัตเตอร์เฉือนใต้ท้องกิ่งเป็นรูปปากฉลามเข้าไปในเนื้อประมาณครึ่งกิ่ง ความยาวของแผลประมาณ 1 นิ้ว ใช้ไม้จิ้มฟันสอดใต้รอยแผล เพื่อกันไม่ให้รอยแผลที่เปิดไว้ติดกัน
 3. ใช้ตุ้มตอนผ่าตามยาว แล้วหุ้มรอยแผลมัดด้วยเชือกฟางให้แน่น
 4. หลังจากตอนกิ่งได้ประมาณ 30-45 วัน หรือเมื่อมีรากเดินเต็มถุง ตัดมาชำไว้ประมาณ 2-3 สัปดาห์ นำมาปลูกลงแปลง หรือจะปลูกลงในแปลงเลยก็ได้
- กิ่งตอนที่ได้นำไปปลูกลงแทนต้นที่ปลูกลงด้วยเมล็ดหรือจะปลูกลงทั้งแปลงก็ได้ ได้ต้นมะละกอ ที่เตี้ยและให้ผลผลิตเร็ว ไม่กลายพันธุ์เหมือนการเพาะเมล็ด

เจ้าของผลงาน: นางงามรี เกรินระน้อย

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร

จังหวัดสุพรรณบุรี (พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง) โทรศัพท์ 0-3543-7705

ปลูกพืชไม่ใช้ดินแบบคร้วเรือน

การปลูกพืชแบบไม่ใช้ดินมีข้อดีคือ พืชมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ผลผลิตมีขนาดสม่ำเสมอ สามารถควบคุมการให้น้ำและปุ๋ยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ประหยัดการใช้น้ำและปุ๋ย นอกจากนี้ยังลดการใช้สารเคมีกำจัดโรคและแมลงเนื่องจากวัสดุปลูกสะอาด ปลอดภัยจากการปนเปื้อนของเชื้อโรคที่มักติดมากับดิน และการปลูกพืชแบบไม่ใช้ดินยังสามารถปลูกในพื้นที่จำกัดได้

การปลูกพืชแบบไม่ใช้ดิน

การปลูกพืชแบบไม่ใช้ดิน ใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นคือ ไม้ไผ่ตง ซึ่งมีราคาถูก หาง่าย นำมาใช้แทนอุปกรณ์รางปลูก โต๊ะวางราง ที่มีราคาแพง เป็นการลดต้นทุนในการผลิต

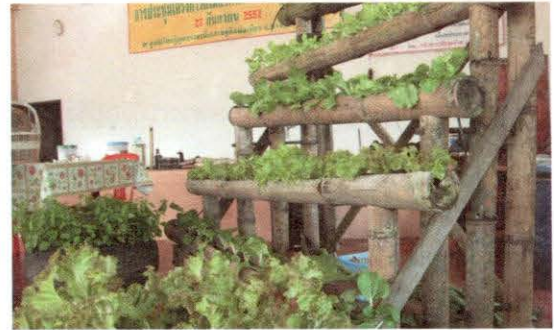
อุปกรณ์

1. ไม้ไผ่
2. ซิลิโคนใส(สำหรับอุด)
3. สกรูขนาด 2 นิ้ว
4. เลื่อย,มีด,ไขควง
5. ดอกสว่านสำหรับเจาะรู 1/2 นิ้ว
6. บีมน้ำขนาด 200 วัตต์
7. กระจกดิน

วิธีการทำ

1. เตรียมไม้ไผ่ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 ซม. ยาว 2 เมตร
2. เลื่อยไม้ไผ่ตามขนาดที่ต้องการที่ได้ออกแบบไว้ ตัดไม้ไผ่สำหรับทำรางปลูก 10 ท่อน สำหรับฐานรางปลูก 22 ท่อน
3. ประกอบแบบพร้อมทดสอบการไหลของระดับน้ำและแก้ไขให้สมบูรณ์
4. นำไปติดตั้งพร้อมปลูกพืชได้

การปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน โดยใช้ไม้ไผ่ทำรางปลูกแทนวัสดุทั่วไป เช่น พลาสติก ,ท่อ P.V.C ทำได้ในปริมาณน้อยและใช้ปลูกพืชที่มีขนาดเล็ก เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่มีพื้นที่ปลูกจำกัด และปลูกไว้รับประทานเองในครัวเรือน

เจ้าของผลงาน : นางสาวธัญนันท์ พันธุ์รังสิต

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

**สถานที่ติดต่อ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร
จังหวัดเชียงใหม่ (พืชสวน) 167 หมู่ 1 ถนนเชียงใหม่-เชียงใหม่
ต.เชิงดอย อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ โทร. 0-5329-2233-35**

พริกกระเฉดชะลูดน้ำ

เนื่องจากหมู่บ้านของเกษตรกรตั้งอยู่ริมแควหนุมาน อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี ซึ่งจะเกิดปัญหาอุทกภัยเกือบทุกปี เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรและปลูกพริกกระเฉดไว้ขายส่งในตลาดท้องถิ่น เมื่อเกิดอุทกภัยพริกกระเฉดที่ปลูกไว้จะจมน้ำเสียหาย และมีพริกกระเฉดบางส่วนชะลูดน้ำขึ้นมา เกษตรกรจึงเก็บพริกกระเฉดชะลูดน้ำไปขายในตลาด พบว่าจำหน่ายได้ราคาดี มีรสชาติอร่อยและกรอบมากกว่าพริกกระเฉดแบบเดิม จึงหันมาปลูกพริกกระเฉดชะลูดน้ำกันอย่างแพร่หลายและนอกจากนี้ได้มีการรวมกลุ่มแม่บ้านทำพริกกระเฉดชะลูดน้ำในชุมชน

การปลูกพริกกระเฉดชะลูดน้ำ

การเตรียมดิน ทำการไถตะ 1 ครั้ง

แล้วตามด้วยไถแปรหรือคราดอีก 1 ครั้ง

การเตรียมแปลงพันธุ์

1. ซ้ำพันธุ์พริกกระเฉดที่มีปอด ยาวประมาณ 1 เมตร
2. นำมามัดรวมกันประมาณ 10 ยอด
3. นำพริกกระเฉดมามัดกับหลักไม้ไผ่ยาวประมาณ 1.5 เมตร
4. ระยะห่างระหว่างกอ 2 เมตร
5. ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-8-8 15 กิโลกรัม/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยคอก และปุ๋ยชีวภาพ

วิธีการปลูก / ระยะปลูก

1. คัดเลือกยอดผักกระเฉดที่มีความสมบูรณ์จากแปลงพันธุ์นำมามัดรวมกันให้ได้ ก้ำละ 10-15 ยอด นำยอดที่มัดรวมกันแล้วผูกกับหลักไม้ไผ่
2. นำหลักไม้ไผ่ที่มียอดผักกระเฉดผูกติดอยู่ไปปักในแปลงที่จะทำชะลูดน้ำ ปักให้จมน้ำลึกประมาณ 1.5 เมตร ระยะห่างระหว่างหลักไม้ไผ่ประมาณ 50-60 ซม. ทิ้งไว้ 2-3 คืน โดยปักให้ห่างจากพื้นดินประมาณ 20 ซม.

วิธีการเก็บผลผลิต

เมื่อครบกำหนดนำผักกระเฉดที่กอดน้ำไว้ขึ้นมาตัดแต่งทำความสะอาด ให้ยาวประมาณ 50-70 ซม. การจำหน่ายมีทั้งปลีกและส่ง ขนาดก้ำละ 12-14 ยอด ราคาขายปลีก ก้ำละ 5 บาท และราคาขายส่ง 3 ก้ำ 10 บาท

การทำผักกระเฉดชะลูดน้ำควรปลูกในแหล่งน้ำสะอาด มีการไหลเวียน จะทำให้ผักกระเฉดชะลูดน้ำได้ดี การปลูกผักกระเฉดชะลูดน้ำทำให้เกษตรกรมีรายได้มากกว่าการปลูกผักกระเฉดแบบเดิม สามารถทำเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรได้

เจ้าของผลงาน : นางนันทิมาพร สินไชย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : 15 ม.15 ตำบลเมืองเก่า อำเภออินทร์บุรี
จังหวัดปราจีนบุรี โทรศัพท์ 089-0778414

แหล่งที่มาของข้อมูล : นางพรทิพย์ อยู่ยงค์ เจ้าพนักงานการเกษตร 6
สำนักงานเกษตรอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
โทรศัพท์ 0-3728-8356

มะกรูดบนตอมะนาวทำขายรายได้ดี

มะนาวพวงปักชำได้ง่าย มีระบบราก และการเจริญเติบโตที่เร็ว หากกิ่งพันธุ์ได้ไม่ยากนัก ส่วนใหญ่จะหาตามบ้านของเพื่อนเกษตรกร เพราะต้องการให้ไปช่วยตัดแต่งกิ่ง จะมีกิ่งพันธุ์มะกรูดที่หาซื้อจากต้นที่สมบูรณ์สาเหตุที่มีผู้สนใจปลูกมะกรูดเพื่อตัดใบจำหน่ายนั้น เพราะตลาดของใบมะกรูดมีอนาคตที่มั่นคงผลผลิตที่ได้คุ้มค่า

วิธีปักชำกิ่งมะกรูดด้วยต้นตอมะนาวพวง

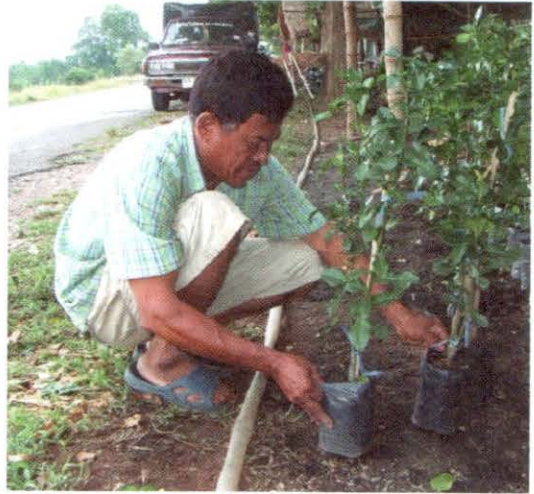
1. เตรียมดินเพาะชำโดยใช้ขี้เถ้า 1 ส่วน ดินดำ 2 ส่วน ใส่ถุงดำขนาด 4 X 7 นิ้ว แต่ต้องเป็นวัสดุที่แห้ง เพราะถ้าเปียกชื้นจะทำให้เกิดเสียนดิน
2. จัดหากิ่งพันธุ์มะกรูดและกิ่งพันธุ์มะนาวพวง โดยคัดเลือกกิ่งที่สมบูรณ์ สภาพดี อายุที่เหมาะสมสังเกตจากลายนกคุ้ม คือมีลายดำแซมขาว และต้องตัดขนาดที่ใกล้เคียงกัน
3. ตัดกิ่งตอมะนาวพวงเป็นท่อนยาวประมาณ 4-5 เซนติเมตร ควรทำตำหนิโคนกิ่ง ป้องกันการสับสนในการเสียบยอด ก่อนผ่ากลางที่ปลายกิ่งด้วยมีดที่คมไม่เป็นสนิม ลึกประมาณ 3 เซนติเมตร

4. ฉีดพ่นกิ่งมะกรูดที่เตรียมไว้ทั้ง 2 ด้านให้เป็นลิ้ม ขนาดแผลเท่ากับความลึกของแผลต้นตอที่เตรียมไว้
5. เสียบยอดพันธุ์ดีลงในแผลของต้นตอ ให้อยู่ตรงกัน แล้วใช้ผ้าพลาสติกพันจากล่าง ขึ้นบน ให้คลุมแผลจนเต็ม ก่อนพันรัดให้แน่น
6. นำต้นพันธุ์ไปชำในถุงดินที่เตรียมไว้ โดยรดน้ำให้ความชื้นที่พอเหมาะ สังเกตจากการบีบดูไม้ให้แฉะเกินไป ใช้ไม้แทงลงดินก่อนนำต้นพันธุ์ลงชำในถุง
7. นำไปเก็บไว้ในโรงอบพลาสติกไม่ต้องรดน้ำ ตั้งไว้นาน 60 วัน รอยแผลจะประสานกันดี และนำออกมาพักไว้ในโรงเรือนอย่างน้อย 7 วัน ก็สามารถนำไปปลูกได้ตามปกติ

วิธีทาบกิ่งมะกรูดด้วยต้นตอมะนาวพวง

1. เตรียมอุปกรณ์และวัสดุ ขุยมะพร้าวที่ร่อนด้วยตะแกรง เพื่อนำโยมะพร้าวออกให้เหลือเฉพาะขุยมะพร้าว นำไปใส่ถุงพลาสติกใส(ถุงใสของร้อน) ขนาด 3 X 5 นิ้ว ก่อนที่จะจัดทำกิ่งมะนาวพวง โดยใช้กิ่งที่สมบูรณ์ สภาพดี อายุที่เหมาะสม สังเกตจากกิ่งมีลายนกกุ่ม คือมีลายดำแซมขาว นำมาตัดเฉียงควรถ่าด้านโคนกิ่ง ป้องกันการสับสนในการปักชำ ความยาวของกิ่งประมาณ 4-5 นิ้ว จุ่มโคนกิ่งด้วยน้ำฮอร์โมนเร่งรากที่เตรียมไว้ ทิ้งไว้ให้แห้งก่อนที่จะชำลงในถุงขุยมะพร้าวที่มีความชื้นพอประมาณ ทดสอบด้วยการกำให้ขุยมะพร้าวเป็นก้อน แต่ไม่ถึงกับมีน้ำไหลออกตามง่ามนิ้วมือ ผูกปากถุงด้วยเชือกพลาสติก คัดกิ่งมะกรูดเป็นกิ่งพันธุ์ เลือกกิ่งที่สมบูรณ์ไม่มีโรค มีขนาดใกล้เคียงกับต้นตอ

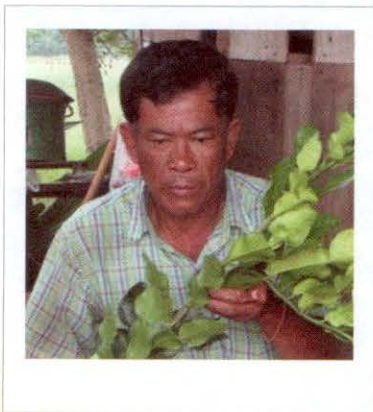

2. ปาดเฉียงขึ้นบนกิ่งมะกรูดที่ได้เลือกไว้ด้วยมีดที่คมไม่เป็นสนิม ลึกประมาณ 2-3 เซนติเมตร

3. เจียนต้นตอมะนาวพวงที่เตรียมไว้ให้เป็นปากฉลาม ขนาดแผลเท่ากับความลึกของแผลกิ่งพันธุ์ดีที่เตรียมไว้ เสียบต้นตอลงในแผลของกิ่งพันธุ์ดี ให้อยู่ตรงกัน แล้วใช้ผ้าพลาสติกพันจากล่างขึ้นบนให้คลุมแผลจนเต็ม ก่อนพันรัดให้แน่น ทิ้งไว้ประมาณ 45 วัน ต้นตอจะใช้อาหารและน้ำจากต้นของกิ่งพันธุ์ จนเกิดรากเต็มถุง ตัดออกมาใส่ถุงดำ อบรมไว้ในตู้อบพลาสติกประมาณ 20 วัน จึงนำออกมาไว้ข้างนอกจนกว่า รากจะออกมาให้เห็นนอกถุงดำ ทรงต้นจะสมบูรณ์ ใช้เวลาประมาณเดือนกว่าสามารถจำหน่ายได้

ผลผลิตที่ได้คุ้มค่า คือ ปลูกในระยะขิด 2 X 2 เมตร ไร่ละ 400 ต้น หลังปลูก 9 เดือน ผลผลิตไม่เกิน 100 กิโลกรัม จะสามารถตัดใบได้ 3 เดือนต่อครั้ง ตัดครั้งที่ 6 ขึ้น ไป ผลผลิตประมาณ 1,000 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งถ้าอายุ 3-4 ปีขึ้นไป จะสามารถตัดใบจำหน่ายได้ต้นละประมาณ 100 บาท ในส่วนของราคา ประมาณ 8 บาท/กก.

การนำไปปลูกต้องรู้ถึงเคล็ดลับการปลูก คือจะต้องให้หน้าใบหันไปทางแสงแดด ถ้าหันหลังใบจะทำให้ลำต้นบิดไส้ลำต้นแตกต้นจะแคระแกรน ไม่ยอมโต ราคาจำหน่ายที่เรือนเพาะชำต้นละ 25 บาท ถ้าให้ไปปลูกให้ก็ขอเพิ่มอีกต้นละ 5 บาท

เจ้าของผลงาน : นายสมร โชคชัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : บ้านเลขที่ 88 หมู่ 4 ตำบลชัยนาท อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท โทรศัพท์ 081-0414741

แหล่งที่มาของข้อมูล : นายชัด ขำเอี่ยม

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ โทรศัพท์ 081-499-0856

การกระตุ้นปลาดตะเพียนให้ผสมพันธุ์ และวางไข่

การกระตุ้นปลาดตะเพียนให้ผสมพันธุ์และวางไข่ได้ตามธรรมชาติ ซึ่งโดยปกติปลาดตะเพียนขาวจะไม่วางไข่ในสภาพบ่อดิน แต่ใช้ภูมิปัญญาที่ได้จากการสังเกตและทดลองปฏิบัติโดยวิธีเลียนแบบธรรมชาติจากการสังเกตและทดลองของ คุณลุงวิรัตน์ พรหมศรี ในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมาพบว่า ปลาดตะเพียนขาวชอบผสมพันธุ์และวางไข่ในช่วงฝนตกเวลาพลบค่ำ ดังนั้นจึงคิดวิธีทำลักษณะคล้ายฝนตก เป็นการเลียนแบบธรรมชาติ โดยใช้ไม้ไผ่มาทำคอกสี่เหลี่ยมห่างจากบ่ออย่างน้อย 1 เมตร 3- 4 แห่ง แล้วใช้สังกะสีวางบนคอกแล้วสูบน้ำจากบ่อบาดาลที่อยู่ใกล้เคียงมาใส่สังกะสีเพื่อทำให้เกิดเสียงคล้ายฝนตกฟาร้อง ปลาดตะเพียนที่พร้อมจะผสมพันธุ์และวางไข่ก็จะพากันมารัดกันเป็นคู่ๆ เพื่อผสมพันธุ์

การกระตุ้นปลาดตะเพียนให้วางไข่

วิธีทำอุปกรณ์ทำฝน

การใช้ไม้ไผ่และสังกะสีจะสิ้นเปลือง เพราะผูกพันและต้องคอยมาเปลี่ยนใหม่อยู่ทุกปี คุณวิรัตน์จึงคิดนำท่อพีวีซีมาเป็นอุปกรณ์ในการทำฝนแทน โดยมีขั้นตอนการทำดังนี้

1. ใช้ท่อพีวีซีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางขนาด 3 นิ้วมาต่อเข้าบ่อปลาโดยให้ห่างจากขอบบ่ออย่างน้อย 1 เมตร โดยท้ายของท่อพีวีซีใช้ 3 ทางสวมเข้าไปแล้วใช้ท่อ พีวีซีอีก 2 ท่อนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 นิ้วเช่นกัน ใส่เข้าไปในลักษณะตัว ที(T) ปิดด้านหัวทั้งสองข้าง
2. ใช้สว่านเจาะท่อพีวีซีตัวที่ให้เป็นรูตามความต้องการทั้ง 2 ข้าง ในการเจาะไม่ควรใช้สว่านตัวโต เพราะน้ำที่พุ่งออกมาจะพุ่งไม่สูงและลักษณะไม่เหมือนฝนตก ในการเจาะท่อพีวีซีอย่างน้อยต้องเจาะ 2 แถว ระยะรูที่เจาะห่างกันประมาณ 3 นิ้ว แถวหนึ่งให้ตั้งฉาก (ขึ้นบน) อีกแถวหนึ่งให้พุ่งไปด้านหน้า (สว่านที่เจาะรูขนาดตะปู 3 นิ้ว น้ำที่พุ่งขึ้นมาจะเป็นเม็ดคล้ายฝนที่ตกลงมา)

วิธีการต้อนปลาตะเพียนให้วางไข่

1. เลือกทำในบ่อปลาที่มีแหล่งน้ำอื่นอยู่ใกล้ เช่น สระน้ำ ลำคลอง บ่อบาดาล และแหล่งน้ำนั้นต้องไม่มีสารเคมีปนเปื้อน (ไม่ใช้น้ำจากบ่อเดิม)
2. กระตุนปลาตะเพียนที่มีอายุ 6-8 เดือน ซึ่งเป็นปลาที่พร้อมจะผสมพันธุ์ได้ ลักษณะของปลาที่พร้อมจะผสมพันธุ์ตัวเมียจะเห็นร่องไข่ชัดเจน ท้องจะป่องผิวเกล็ดเสื่อมสวยเรียบ ตัวผู้เมื่อจับดูจะมีน้ำขาวๆออกมาจากอวัยวะเพศ
3. เลือกระยะเวลาที่ปลาผสมพันธุ์ได้ดีและมีเปอร์เซ็นต์การเจริญเติบโต โดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน เดือนที่ดีที่สุดคือเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม
4. ก่อนที่จะกระตุนให้ปลาผสมพันธุ์และวางไข่ในบ่อหรือสระอย่าให้มีปลากินเนื้อทุกชนิด
5. กระตุนให้ปลาผสมพันธุ์และวางไข่ในช่วงเวลาพลบค่ำ (ประมาณ 19.00น) ถึงเวลา 22.00 น
6. สูบน้ำจากบ่อบาดาลหรือน้ำจากแหล่งอื่นลงในบ่อหรือสระเลี้ยงปลาโดยตรงปากบ่อบาดาลต้องมีตัวต่ออีก 2 ตัว ใช้สายยางเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 นิ้ว ยาวประมาณ 1 เมตร (ขึ้นอยู่กับความห่างจากบ่อปลากับแหล่งน้ำที่นำมาใช้) สำหรับอีกด้านหนึ่งใช้สวมเข้ากับอุปกรณ์การทำฝน (ท่อพีวีซี) ที่เตรียมไว้ แล้วจึงสูบน้ำใส่

7. ฝนสังเกตประมาณหนึ่งชั่วโมง ปลาจะเริ่มมารัดกันเป็นคู่ๆ เพื่อผสมพันธุ์กัน อย่าส่งเสียงรบกวน และในวันรุ่งขึ้นให้มาสังเกตที่บ่อปลาจะมีไข่ปลาลอยอยู่ในบ่อ หลังจากนั้น 1-2 วันจะมีลูกปลาให้เห็น

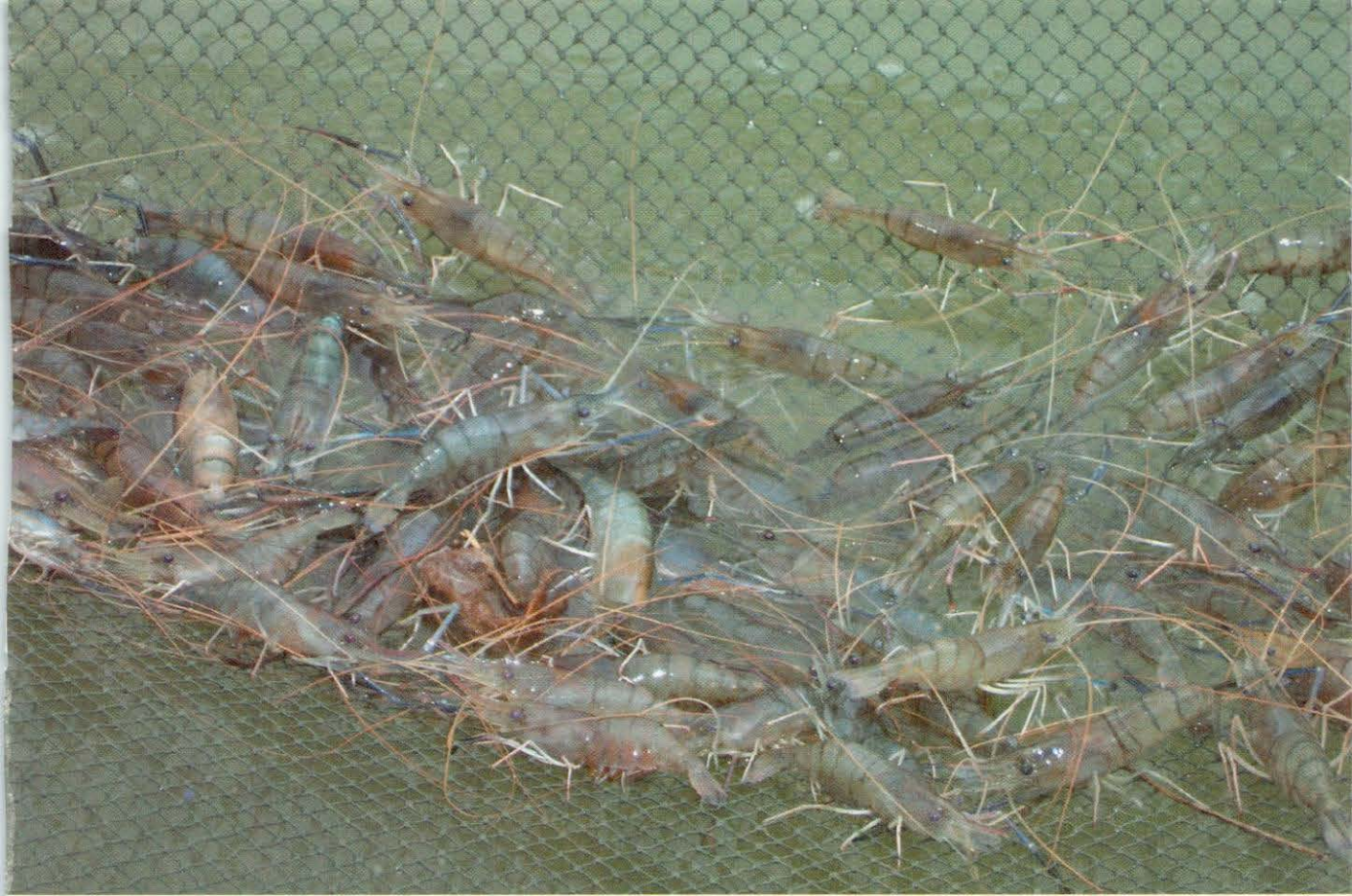
วิธีนี้สามารถกระตุนให้ปลาตะเพียนวางไข่ตามธรรมชาติได้โดยไม่ต้องอาศัยการผสมเทียมให้ยุ่งยาก โดยเลือกทำในบ่อปลาที่มีแหล่งน้ำอื่นอยู่ใกล้ เช่น สระน้ำ ลำคลอง บ่อบาดาล และแหล่งน้ำนั้นต้องไม่มีสารเคมีปนเปื้อน (ไม่ใช้น้ำจากบ่อเดิม)

เจ้าของผลงาน : นายวิรัตน์ พรหมศรี

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : บ้านเลขที่ 77 หมู่ที่ 9 บ้านไผ่ยาวสามัคคี ตำบลโพธิ์ทอง อำเภอบางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร
โทรศัพท์ 0-5578-0059

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอบางศิลาทอง
จังหวัดกำแพงเพชร โทรศัพท์ 0-5572-7027

การเลี้ยงกุ้งก้ามกรามในบ่อดิน แบบธรรมชาติ

กุ้งก้ามกราม เป็นกุ้งขนาดใหญ่ เป็นที่นิยมบริโภคของคนไทยมานาน เป็นสัตว์น้ำที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ เนื้อมีรสชาติดีสามารถประกอบอาหารได้หลายอย่าง เช่น ทอด พรา ยำ อบ แต่เดิมกุ้งก้ามกรามเคยมีชุกชุมในทะเลสาบสงขลาและจังหวัดพัทลุง แต่ปัจจุบันกุ้งก้ามกรามในแหล่งน้ำธรรมชาติมีจำนวนลดลง เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น การทำการประมงมากเกินไป ดังนั้นการเพาะเลี้ยงเพื่อชดเชยจากธรรมชาติ ได้พัฒนาขึ้นมาตามลำดับ ทำให้การเลี้ยงกุ้งก้ามกรามเป็นอาชีพหนึ่งซึ่งทำรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตามการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องอาศัยความรู้ ความเอาใจใส่ พร้อมทั้งได้พันธุ์กุ้งก้ามกรามที่ดีและแข็งแรง

วิธีการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามในบ่อดิน

การอนุบาลลูกกุ้ง

การเตรียมบ่อเพื่อการอนุบาลลูกกุ้ง

1. ตู้น้ำออกจากบ่อให้แห้ง ตากแดดไว้ 15-20 วัน โดยสังเกตให้ดินแตกกระแวง
2. หว่านปูนขาวให้ทั่วบริเวณบ่อ สำหรับดินเปรี้ยว อัตรา 10 กิโลกรัม ต่อไร่ ดินปกติ หว่านปูนขาว อัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่

3. สูบน้ำเข้าบ่อผ่านการกรองไม่ให้มีลูกกุ้ง หรือลูกปลาติดมาในบ่อ ให้ได้ระดับน้ำ 80-100 ซม.
การสูบน้ำเข้าบ่อโดยใช้วิธีการกักน้ำอาศัยหลักการระบบสุญญากาศ ใช้ท่อพีวีซี ต่อท่อจากคลองชลประทานมาสูบน้ำ โดยให้น้ำไหลจากที่สูงมาสู่ที่ต่ำ จะช่วยประหยัดค่าสูบน้ำเข้าบ่อได้ ทั้งไว้ 3-7 วันจึงเตรียมน้ำสำหรับปล่อยลูกกุ้งลงอนุบาล

4. การเตรียมน้ำจะช่วยในการประหยัดอาหารในช่วงแรก โดยไม่ต้องให้อาหารในช่วงอนุบาล 20 วันแรก สูตรในการเตรียมน้ำ คือ

รำละเอียดต้มสุก	10	กิโลกรัม
ปลาป่น	10	กิโลกรัม
หัวเชื้อ EM	1	ลิตร
กากน้ำตาล	1	ลิตร
น้ำ	10	ลิตร

นำส่วนผสมทั้งหมดผสมเข้าด้วยกัน หมักทิ้งไว้อย่างน้อย 24 ชั่วโมง นำไปราดให้ทั่วบ่อก่อนปล่อยลูกกุ้ง

5. ปล่อยลูกกุ้งคล้ำ อายุ 20 วัน อัตรา 5,000 ตัว ต่อไร่ วิธีการปล่อย มี 2 วิธี คือ

5.1 ปล่อยโดยขังคอก มุมใดมุมหนึ่งของบ่อ เพื่อความสะดวกในการสังเกตความแข็งแรงของลูกกุ้ง ระยะเวลา 1 สัปดาห์ ต้องปล่อยออกจากคอกสูบบ่อใหญ่

5.2 ปล่อยในบ่อกว้างโดยตรง จะมีเปอร์เซ็นต์การรอดมากกว่า

6. หลังจากการปล่อย 7 วัน สังเกตการรอดของลูกกุ้ง โดยใช้ไฟฉายส่องบริเวณขอบบ่อในตอนกลางคืนจะเห็นลูกกุ้งลอยเป็นแพ

7. ระยะเวลาในการอนุบาลลูกกุ้ง 2-3 เดือน จะได้ลูกกุ้งขนาด 100-300 ตัว ต่อ กิโลกรัม พร้อมทั้งจะนำไปเลี้ยงขุน

การเลี้ยงกุ้งขุน

1. การเตรียมบ่อเช่นเดียวกับการเตรียมบ่ออนุบาลลูกกุ้ง (ไม่จำเป็นต้องเตรียมน้ำก็ได้)
2. ปล่อยลูกกุ้งที่ได้จากการอนุบาล อัตรา 5,000 ตัว ต่อไร่
3. ให้อาหารวันละ 2 มื้อ อัตราการให้ 2-5 % ของน้ำหนักกุ้ง
4. การให้อาหารเสริมเพื่อเพิ่มรสชาติของกุ้ง และเป็นการประหยัดต้นทุนค่าอาหาร ได้แก่ มะพร้าว โดยเอาเฉพาะเนื้อมะพร้าวหั่นเป็นชิ้น กลัวย่น้ำว่าสุก หั่นเป็นท่อนๆ หว่านในบ่อ
5. ระยะเวลาเลี้ยง 2-3 เดือน จะได้กุ้งน้ำหนัก 15-20 ตัวต่อกิโลกรัม สามารถจับส่งตลาดได้ สามารถทำเป็นอาชีพที่สร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำ สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง และสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้แก่บุคคลที่สนใจได้

เจ้าของผลงาน : นายสมโชค ช่วยเนื่อง

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : กลุ่มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตำบลป่าพะยอม

75 ม.3 ตำบลป่าพะยอม อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

โทรศัพท์ 089-655-5408

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

โทรศัพท์ 0-7462-4458

การเลี้ยงไส้เดือนดิน

เดิมนายไพรัตน์ ชื่นศรี มีอาชีพเป็นครูแต่ได้ผันตัวเองมาเป็นปราชญ์เกษตร เริ่มทำงานพัฒนาการเกษตรในหมู่บ้าน ครั้งหนึ่งนักวิชาการได้นำไส้เดือนพันธุ์แอฟริกันมาให้ นายไพรัตน์ทดลองเลี้ยง จำนวน 20 ตัว ปรากฏว่าไส้เดือนสามารถเติบโตและขยายพันธุ์ได้เป็นอย่างดี นายไพรัตน์จึงเริ่มศึกษาวิธีการเลี้ยงไส้เดือนอย่างจริงจัง จนสามารถนำความรู้มาเผยแพร่และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

ไส้เดือนสามารถจำแนกตามอาหารที่กินได้สองประเภทคือ ประเภทที่กินดิน และประเภทที่กินขยะ (พันธุ์แอฟริกันและพันธุ์ซีตาแร่) ประเภทที่กินดินนั้นไม่เป็นประโยชน์ทางการเกษตรมากนัก แต่ประเภทที่กินขยะมีประโยชน์มากทีเดียว

การเลี้ยงไส้เดือนดิน

โดยทั่วไปไส้เดือนจะอาศัยอยู่ในดินที่ชื้นแฉะและอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นจึงเลียนแบบธรรมชาติโดยการนำไส้เดือนดินมาเลี้ยงในถังที่มีดิน เศษอาหาร ผัก และผลไม้ต่างๆ หรือแม้กระทั่งเศษกระดาษที่มีความชื้นอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ไส้เดือนเจริญเติบโตและขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว

วัสดุอุปกรณ์

1. ถังพลาสติก / ถังคอนกรีต
2. เศษอิฐ
3. ฟางข้าว / หญ้าแห้ง
4. ขุยมะพร้าวแช่น้ำ
5. ดินผสมปุ๋ยคอก
6. เศษผัก ผลไม้ กระดาษ
7. ตาข่าย
8. ไส้เดือนพันธุ์แอฟริกัน / พันธุ์ซีตาแร่

วิธีการ

1. เตรียมถังเพาะเลี้ยง (ถังพลาสติกหรือถังคอนกรีต) ให้เจาะรูใส่ท่อระบายน้ำเพื่อเก็บปุ๋ยน้ำ ตั้งไว้ในที่ร่มแสงส่องไม่ถึง

2. ที่ก้นถังใส่เศษอิฐ สูง 10 ซม. เพื่อช่วยให้ระบายน้ำได้ดีขึ้น

3. ใส่ฟางแห้งที่แช่น้ำแล้วหนาพอประมาณ ตามด้วยขุยมะพร้าวแช่น้ำ

4. นำดินผสมปุ๋ยคอกเททับลงไป แล้วปล่อยให้ไส้เดือนลงในถังเพาะเลี้ยง

5. ใส่เศษอาหาร เศษพืชผัก ผลไม้ ให้ทั่วพื้นผิวด้านบน แต่อย่าให้หนา ใช้ตาข่ายพลาสติกคลุมฝาถังด้านบนไว้

6. เติมหาอาหารทุกๆ 3-4 วันหรือเมื่อเห็นว่าอาหารหมด คอยรดน้ำให้ชุ่มอยู่เสมอไส้เดือนจะเจริญเติบโต สามารถเก็บแยกออกไปเมื่อใดก็ได้ตามต้องการ

ไส้เดือนสามารถจำหน่ายได้ในราคาประมาณ 500 บาทต่อกิโลกรัม มูลไส้เดือนสามารถเก็บไว้ใช้งานได้เหมือนปุ๋ยต่างๆ ไป ปัสสาวะไส้เดือน (ส่วนของน้ำที่ไหลออกมาทางท่อด้านล่าง) สามารถใช้แทนปุ๋ยน้ำได้ และช่วยกำจัดขยะพวกเศษพืชผักและผลไม้ รวมทั้งกระดาษได้ดี ใช้เป็นต้นแบบในการกำจัดขยะของเทศบาล

เจ้าของผลงาน : นายไพรัตน์ เข็นศรี

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านแสงจันทร์

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : 99 หมู่ 7 ตำบลสนามชัย อำเภอเสตึก

จังหวัดบุรีรัมย์ 31150 โทรศัพท์ 081-966-4317

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอเสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

โทรศัพท์ 0-4468-1038

พวงแขวนเพาะพันธุ์หอยนางรม (อีแปะ)

ชาวบ้านตำบลตะกาดเง้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีอาชีพการเพาะเลี้ยงหอยนางรม จะใช้วิธีการเพาะเลี้ยงหอยนางรมตามธรรมชาติ โดยใช้เสาหลักไม้ และเสาหลักปูนซีเมนต์ เพื่อให้หอยนางรมมาเกาะอาศัยนั้น ปริมาณผลผลิตที่ได้น้อย ประกอบกับมีต้นทุนในการผลิตที่สูง และไม่สามารถเคลื่อนย้ายไปเลี้ยงในพื้นที่อื่นได้ (จำหน่ายให้กับเกษตรกรนอกพื้นที่) เกษตรกรจึงได้คิดค้นหาวิธีที่ลดต้นทุนการผลิตในการเพาะเลี้ยงหอยนางรม จึงเป็นที่มาของพวงแขวนเพาะพันธุ์หอยนางรม หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า **อีแปะ** มีน้ำหนักเบาเคลื่อนย้ายง่าย ราคาถูก วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น เก็บไว้ได้นาน ใช้ได้ดีมีประสิทธิภาพสูง สร้างงานสร้างอาชีพให้กับคนในท้องถิ่น

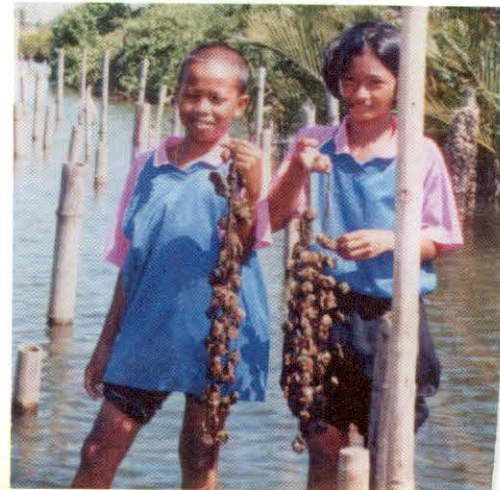
การทำพวงแขวนเพาะพันธุ์หอยนางรม

อุปกรณ์ 1. เชือกไนลอน 2. ปูนซีเมนต์ 3. ทรายละเอียด 4. น้ำ

วิธีการทำ

1. นำเชือกไนลอนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 มม. ยาวประมาณ 100 - 120 ซม. ต่อ 1 เส้น วางตามยาวบนแผ่นไม้อัด หรือกระสอบปุยที่ปูบนที่ราบแล้วโรยด้วยทรายละเอียดบางๆ เพื่อป้องกันปูนซีเมนต์ติดกับที่รอง

2. ผสม ปูนซีเมนต์ ทรายละเอียด น้ำ ให้เข้ากัน

3. นำส่วนผสมปูนซีเมนต์ที่ได้ มาหยอดทับบนเส้นเชือกในลอนที่เตรียมไว้ โดยหยอดให้เป็นแผ่นวงกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ 3 - 4 ซม. หนาประมาณ 0.5 ซม. โดยหยอดที่หัวและท้ายของเส้นเชือก ด้านละประมาณ 5 แผ่น

4. ทิ้งไว้ให้ส่วนที่หยอดแห้งและแข็ง 1- 2 วัน

5. นำส่วนที่แห้งแล้วมาทำเป็นพวง ๆ ละ 5 เส้น มัดตรงกลางพวง จะได้พวงละ 10 ซ่อเพื่อเก็บรอ การจำหน่าย หรือนำไปแขวนในแหล่งน้ำที่มีเชื้อหอยนางรมชุกชุมเพื่อให้ลูกหอยมาเกาะ แล้วเก็บจำหน่าย ให้กับผู้ที่ต้องการซื้อไปเลี้ยงในแหล่งน้ำอื่น (ต่างจังหวัด)

พวงแขวนเพาะพันธุ์หอยนางรมสะดวกในการขนย้ายเมื่อถึงฤดูกาลเก็บผลผลิต คือเกษตรกร สามารถหิ้วขึ้นมาได้ทั้งพวง ไม่เหมือนการเลี้ยงแบบเดิมคือการเลี้ยงด้วยเสาหลักไม้หรือ เสาหลักปูนซีเมนต์ และยังสามารถนำกลับมาใช้ได้อีก นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อลดต้นทุน การผลิต และผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่ม และสมาชิกในครัวเรือน เพราะเด็กๆ สามารถ ทำได้ เนื่องจากกระบวนการทำไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน เป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง

เจ้าของผลงาน : นางยุพาวดี พุกน:

(กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตะกาดเจ้า)

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 7/4 หมู่ที่ 1 ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โทรศัพท์ 084-975-0748

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โทรศัพท์ 0-3943-1004

ขวดน้ำกับดักแมลงวันทอง

แมลงวันทอง เป็นศัตรูพืชตัวสำคัญกับพืชผลการเกษตรโดยเฉพาะไม้ผล เช่นฝรั่ง กระท้อน ลิ้นจี่ ลำไย มะม่วง พืชผักต่างๆ แมลงวันทองจะเจาะดูดน้ำจากผลไม้แล้ววางไข่ เมื่อไข่เป็นตัวหนอนก็จะกินผลไม้เหล่านั้น เน่าเสียหาย การป้องกันโดยการห่อผลไม้ด้วยกระดาษหรือพลาสติก ตั้งแต่ลูกยังเล็กๆ จะช่วยป้องกันได้ในระดับหนึ่ง การป้องกันแมลงวันทองในสวนผัก ผลไม้ที่เหมาะสม ควรเป็นวิธีอย่างง่าย ประหยัด ไม่ใช้สารเคมีเพื่อความปลอดภัยของเกษตรกรและไม่มีสารพิษตกค้างในผลผลิต เช่น การใช้กับดักแมลงวันทอง

การกำจัดปริมาณแมลงวันทอง ด้วยการใช้กับดัก มีหลักการอย่างง่ายคือ ใช้สารธรรมชาติ ล่อแมลงตัวผู้ให้เข้าไปในกับดักและบินออกไม่ได้ โดยกับดักอย่างง่าย คือ ขวดน้ำพลาสติก และเหยื่อล่อคือ ไบอะเพรา เพราะแมลงวันทองจะชอบมาก

วิธีทำกับดักแมลงวันทอง

อุปกรณ์

1. เชือกฟาง ยาว 1-2 ฟุต
2. มีดหรือคัทเตอร์
3. ไบอะเพรา
4. ขวดพลาสติกขนาดใดก็ได้ จำนวน 2 ขวด

วิธีทำ

1. นำขวดเปล่าขวดที่หนึ่ง แบ่งเป็น 2 ส่วน โดยด้านปากขวดจะเป็น 1 ใน 4 ส่วน อีก 3 ส่วนเป็นส่วนกันของขวด
2. ขวดที่ 2 แบ่งเป็น 2 ส่วนเหมือนกัน แต่สลับกันคือ ส่วนปากขวดเป็น 3 ใน 4 ส่วนของขวด และส่วนกันขวดเป็นหนึ่งส่วน

3. การประกอบ โดยนำขวดที่หนึ่งซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วนแล้ว นำส่วนด้านฝาขวดกลับเข้าไปในขวดที่ 2 ดังรูป

4. นำส่วนกันของขวดที่ 2 มาประกอบเพื่อทำเป็นที่ใส่อาหาร ระหว่างส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ให้ใช้เชือกฟางผูกให้หลวมๆ เพื่อให้แมลงวันทองเข้าได้

5. นำไปห้อยกับกิ่งของต้นไม้ที่ต้องการกำจัดแมลงวันทอง นำใบกะเพรามาขยี้ใส่ในที่ใส่อาหาร จะเรียกแมลงวันทองมาเกาะ เมื่อแมลงบินจะบินขึ้นทางปากขวดแล้วจะบินออกไม่ได้ เพียง 2-3 วัน แมลงวันก็จะตาย แต่ต้องเปลี่ยนใบกะเพราทุกวัน

เมื่อแขวนกับดักแมลงวันทองไว้บริเวณกิ่งกลางทรงพุ่มให้อยู่ในร่มเงา ให้ห่างกันประมาณ 20 เมตร หรือประมาณไร่ละ 5 จุด สามารถลดปริมาณแมลงวันทองลงได้ สำหรับการกำจัดแมลงวันทองในสวนผลไม้ให้ได้ผลดีควรใช้วิธีผสมผสาน เช่น การใช้เหยื่อพิษร่วมกับการใช้สารล่อและกับดัก ก่อนที่แมลงวันผลไม้จะระบาด ขณะที่ผลไม้ยังเล็กอยู่ ตรวจดูจำนวนแมลงในกับดัก ถ้าพบว่าแมลงวันผลไม้มากกว่า 10 ตัวต่อกับดักต่อสัปดาห์ ควรใช้เหยื่อพิษ นอกจากนี้ใช้วิธีเขตกรรม เช่น การเก็บผลที่ถูกทำลาย เผาหรือซุดหลุมฝัง และตัดแต่งกิ่งทรงพุ่มต้นไม้ให้โปร่ง เพื่อลดการแพร่ขยายพันธุ์ในรุ่นต่อไป

เจ้าของผลงาน : นายสุริยา โอลกานนท์

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 127 หมู่ 3 ตำบลบ้านช่อง

อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 083-119-9838

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอพนมสารคาม

จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 0-3883-6263

เครื่องคัดดอกมะลิ

ดอกมะลิ ได้นำมาใช้ประโยชน์ในการร้อยเป็นพวงมาลัย สำหรับใช้ในหลายโอกาส การนำมาร้อยพวงมาลัย ต้องคัดขนาดมะลิให้มีขนาดเท่าๆกัน จึงจะทำให้การร้อยพวงมาลัยได้สวยงาม ดังนั้นเมื่อเก็บมะลิจากสวนแล้วส่งจำหน่ายไม่มีการคัดขนาดจะทำให้ได้ราคาต่ำ และถ้าใช้แรงงานคนในการคัดก็ทำให้ช้าเสียเวลา เกษตรกรจึงคิดค้นทำเครื่องทุ่นแรงในการคัดดอกมะลิ โดยการพัฒนามาจากเครื่องคัดขนาดของส้มเขียวหวาน โดยใช้ตะแกรงที่มีขนาดแตกต่างกัน ทำให้ได้ดอกมะลิที่มีขนาดตามความต้องการของตลาด สะดวกรวดเร็ว และได้ราคาดี

การทำเครื่องคัดดอกมะลิ

อุปกรณ์

1. มอเตอร์ไฟฟ้า ขนาด 1/3 แรงม้า จำนวน 1 เครื่อง
2. สายพาน เบอร์ 28 1 เส้น
3. เหล็กฉาก
4. ไม้ค้ำทำขอบ
5. นี้อต
6. ตะแกรงพลาสติก เบอร์ 8,6,4 หรือใช้ขนาดดอกมะลิไปวัดกับขนาดของตะแกรง ว่าต้องการขนาดที่จะให้ดอกใหญ่ กลาง เล็ก ลอดผ่านได้
7. บีมซัก ขนาด 1 แรงม้า 1 ตัว

วิธีประกอบเครื่องคัดดอกมะลิ

1. ทำโครงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 1.10 เมตร ยาว 2 เมตร ทั้งหมด 3 ชั้น โดยใช้เหล็กฉากทำเป็นกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามขนาด พร้อมขาตั้งทั้ง 4 ขา และนำตะแกรงพลาสติกมาทำเป็นพื้น โดยให้ตะแกรงขนาด 8 มิลลิเมตร อยู่บนสุด ชั้นที่ 2 ขนาด 6 มิลลิเมตร และชั้นล่าง 4 มิลลิเมตร ตามลำดับ แต่ละชั้นให้ลาดเอียง 30 องศา

2. นำไม้ค้ำมาทำขาขอบแต่ละชั้นให้สูงจากพื้นประมาณ 2 นิ้ว

3. ใช้แผ่นเหล็ก อีกรเชื่อมติดกับค้ำซัก ค้ำส่ง และติดกับขอบตะแกรง

4. ติดตั้งปั๊มซัก มอเตอร์ และสายพาน

5. ช่องทางลงของดอกมะลิมีกาขณะรองรับ กรูด้วยผ้าเพื่อป้องกันไม่ให้ดอกมะลิซ้ำ

นำดอกมะลิใส่บนตะแกรงด้านบนสุด ดอกมะลิที่มีขนาดใหญ่กว่าขนาดตะแกรงจะติดค้างอยู่บนตะแกรง ดอกที่เล็กกว่าจะลงมาสู่ตะแกรงด้านล่างตามลำดับ มะลิที่จะนำมาคัดแยกขนาดด้วยเครื่องคัดดอกมะลิ จะต้องเป็นมะลิที่แห้ง ถ้ามะลิเปียกน้ำจะจับกันเป็นก้อน ยากแก่การคัด และไม่ควรรีใส่มะลิมากเกินไป เพราะจะทำให้คัดยาก ควรทยอยใส่ทีละน้อย เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว ได้มะลิที่มีขนาดเท่ากัน เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับดอกมะลิ

เจ้าของผลงาน : นายธาเชนทร์ สีสุข

สถานที่ติดต่อ : 14/4 ม.1 ตำบลบ้านมะเกลือ อำเภอเมือง

จังหวัดนครสวรรค์ โทรศัพท์ 089-436-8602

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

โทรศัพท์ 0-5622-1260

เครื่องสกัดน้ำสมุนไพรรักษาโรค

ปัจจุบันมีการผลิตน้ำหมักสมุนไพรรักษาโรคเพื่อใช้ทางการแพทย์มากขึ้นโดยใช้เศษพืชผักร่วมกับกากน้ำตาล แต่ประสบปัญหาการนำไปใช้ในแปลงผักขนาดใหญ่ เพราะระบบการให้น้ำจะใช้เครื่องบีมน้ำดูน้ำผ่านท่อ สายยางฉีดผ่านหัวฉีด และน้ำหมักมักจะมีเศษซากพืชมาอุดรูหัวฉีด ทำให้อุดตันไม่สะดวกต่อการใช้งาน จึงคิดค้นเครื่องสกัดสารชีวภาพจากพืชสมุนไพร ซึ่งเป็นการควบคุมการระเหยจากพืช แล้วนำสารที่ได้ไปผสมน้ำรดผัก สามารถแก้ปัญหาการอุดตันหัวฉีดได้ และใช้เวลาน้อยกว่าการหมัก

การทำเครื่องสกัดน้ำสมุนไพร

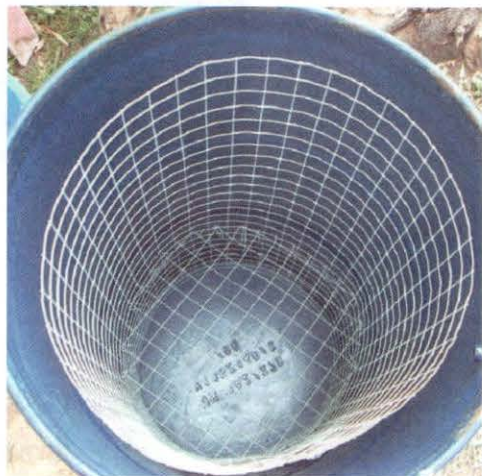
วัสดุอุปกรณ์

1. ถังสังกะสี ขนาด 40 ลิตร (เป็นถังใช้แล้ว) พร้อมฝาปิด ใช้เป็นหม้อต้ม
2. ตะแกรงลวดสี่เหลี่ยม
3. ท่อทองแดงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้ว ยาวประมาณ 3 เมตร
4. ถังพลาสติกอย่างหนา ขนาด 20 ลิตร
5. เตาด้านหรือเตาพื้น 1 เต่า
6. ท่อสายยางยาว 30 เซนติเมตร

การทำถังต้ม

1. นำถังสังกะสี ขนาด 40 ลิตร มาเจาะรูด้านบน 1 รูขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้ว
2. นำตะแกรงลวดมาประกอบให้มีลักษณะคล้ายตะกร้า วางไว้ ภายในถังต้ม เพื่อความสะดวกใน

การต้มใบพืชสมุนไพร

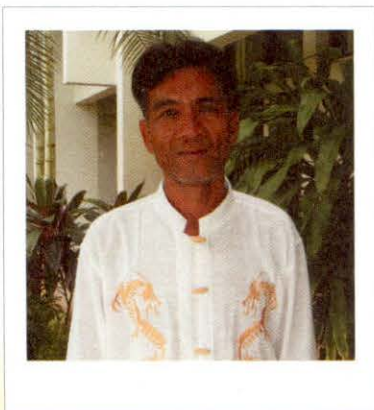

การทำถังควบกลิ่น

1. นำถังพลาสติกมาเจาะรู 3 รู ด้านบน 2 รู และด้านล่าง 1 รู เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้ว สำหรับสอดท่อทองแดง
2. นำท่อทองแดงผ่านเข้าทางรูด้านบนแล้วพันขดรอบถังด้านในลงไปด้านล่างประมาณ 5 รอบ แล้วสอดปลายออกไปทางรูที่เจาะไว้ด้านล่างปลายท่อด้านบนและด้านล่างยื่นออกไปประมาณ 2 นิ้ว ปลายท่อด้านล่างสวมสายยางเอาไว้สำหรับให้น้ำที่สกัดได้ไหลลงสู่ภาชนะที่เตรียมไว้รองรับ
3. เสียบท่อขนาด 6 นิ้ว ไว้ที่รูด้านบนอีก 1 รู สำหรับให้น้ำที่เดือด ไหลออกจากถัง (เป็นการปรับใช้ระบบควบกลิ่นมาใช้ประโยชน์)
4. อุดรูช่องว่างด้วยยางมะตอย ชัน หรือซิลิโคน

การใช้งาน

1. นำถังต้มและถังควบกลิ่นต่อเชื่อมเข้าด้วยกัน โดยสอดปลายท่อทองแดงด้านบนของถังควบกลิ่นเข้าไปในถังต้ม ยาวประมาณ 2 นิ้ว
2. เติมน้ำลงในถังควบกลิ่นให้เต็ม
3. นำพืชสมุนไพรป้องกันแมลงศัตรูพืชชนิดต่างๆ เช่น สะเดา ตะไคร้หอม ฯลฯ ลงต้มในหม้อต้ม เติมน้ำให้ท่วมสมุนไพร แต่ไม่ให้ถึงปลายท่อด้านบน
4. เมื่อน้ำเดือดไอน้ำจากถังต้มจะผ่านเข้าไปในท่อทองแดงและควบกลิ่นในถังควบกลิ่นเป็นหยดน้ำ ไหลลงสู่ภาชนะรองรับสารสมุนไพรที่ได้จะใส ไม่มีเศษพืช มีฤทธิ์ในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลง เหมาะกับการเกษตรทั้งขนาดเล็กและใหญ่ สะดวกและรวดเร็วกว่าการหมัก

เจ้าของผลงาน : นายบุญแนม สายทองคำ

กลุ่มผู้ปลูกผักปลอดพิษจากสารพิษ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 95 หมู่ 12 บ้านเหล่าพัฒนา-เหล่านกชุม ตำบลดอนหัน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (หัวหน้ากลุ่ม นายบุญแนม สายทองคำ)

แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ 0-4333-7628

เครื่องหยอดปุ๋ยเอนกประสงค์

การใส่ปุ๋ยในมันสำปะหลัง และพืชไร่ชนิดอื่นๆ เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้วิธีการหว่านเม็ดปุ๋ยลงไปบริเวณแถวของต้นพืชโดยไม่มีการกลบดิน ทำให้เกิดการสูญเสียธาตุอาหารพืชบางส่วนไปและเกษตรกรบางส่วนการใส่ปุ๋ยจะใช้วิธีการขุดหลุมฝังเม็ดปุ๋ยลงไปในดิน ทำให้ทำงานได้ล่าช้าและสิ้นเปลืองแรงงาน การใส่ปุ๋ยโดยการใช้เครื่องมือหยอดปุ๋ยเอนกประสงค์ ทำให้เกษตรกรสามารถใส่ปุ๋ยได้รวดเร็วขึ้น ง่ายและสะดวกในการปฏิบัติงาน ไม่ทำให้ธาตุอาหารพืชสูญเสียไป เครื่องมือหยอดปุ๋ยเอนกประสงค์เป็นเครื่องมือที่ทำจากเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น เศษเหล็กโบราณ ท่อพีวีซี สายเบรกรถจักรยาน ฯลฯ

การทำเครื่องหยอดปุ๋ยเอนกประสงค์

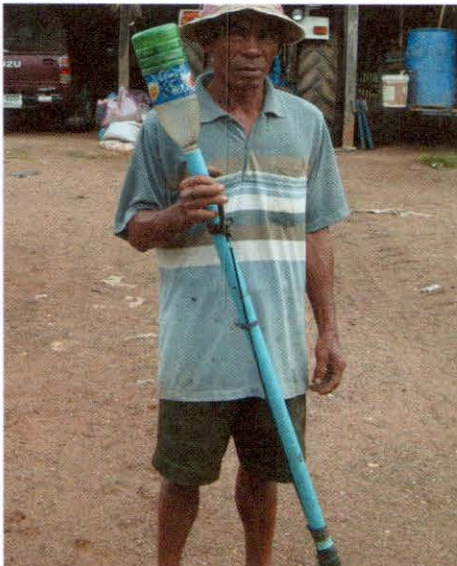
อุปกรณ์

1. เศษโบราณ หรือ แผ่นเหล็ก ขนาด 4x6 นิ้ว จำนวน 1 แผ่น
2. ท่อพีวีซี ขนาด 1 นิ้ว ยาว 1 เมตร จำนวน 1 ท่อน
3. สายเบรกรถจักรยานพร้อมมือเบรก จำนวน 1 ชุด
4. ขวดพลาสติก (ขวดน้ำอัดลม) จำนวน 1 ขวด
5. สายรัด หรือยางรัด
6. เครื่องมือสำหรับการทำ เช่น หินเจียเหล็ก มีด เลื่อยตัดเหล็ก อุปกรณ์เครื่องมือช่าง

วิธีการทำ

1. นำแผ่นเหล็กมาเจียให้ปลายมนแหลม เพื่อสะดวกในการแทงดิน
2. นำท่อพีวีซี ดัดยาวขนาด 1 เมตร
3. นำขวดพลาสติก มาตัดส่วนก้นขวดเปิดออก
4. นำแผ่นเหล็กที่เจียแล้ว ท่อพีวีซี สายเบรก ขวดพลาสติก มาประกอบเข้าด้วยกันดังรูป

เมื่อนำส่วนประกอบ มาประกอบเข้าด้วยกัน จะเป็นเครื่องมือหยอดปุ๋ยเอนกประสงค์ นำปุ๋ยเคมี หรือ ปุ๋ยอินทรีย์ ใส่ลงในขวดพลาสติกปิดฝา วิธีการใส่ปุ๋ยให้แทงใบมีดลงบริเวณที่ต้องการใส่ปุ๋ยในลักษณะเอียงเล็กน้อย แล้ววัดชั้นดินจะเปิดออกเป็นหลุม แล้วถ้าเบรกเมื่อดันปุ๋ยจะล่องหล่นลงสู่หลุม (ถ้าถ้าเบรกกานเมื่อดันปุ๋ยจะหล่นลงมาก) แล้วปล่อยเบรก ดึงใบมีดออก ปากหลุมจะถูกปิดลง เกษตรกร 1 คน สามารถใส่ปุ๋ยได้ ประมาณวันละ 3-5 ไร่

เจ้าของผลงาน : นายบุญลือ ภูมมา

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 896 หมู่ที่ 5 ตำบลเมืองกาจ

อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โทรศัพท์ 0-5653-5224

**แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
โทรศัพท์ 0-5653-9117**

เครื่องห่อผลไม้ชนิดปรับทิศทาง

ผลไม้หลายชนิดของไทยเป็นพืชเศรษฐกิจที่นิยมรับประทานกันอย่างแพร่หลาย ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ในการปลูกไม้ผลให้ได้คุณภาพที่ดีนั้น จะต้องหมั่นเอาใจใส่ดูแลและต้องมีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ดี

การห่อผล เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยป้องกันการเข้าทำลายของศัตรูพืช โดยเฉพาะแมลงวันทองเจาะ ผลไม้ ดังนั้นจึงได้คิดประดิษฐ์เครื่องห่อผลไม้ชนิดปรับทิศทางขึ้น เพื่อช่วยให้การห่อผลไม้สะดวกขึ้น เครื่องห่อผลไม้ชนิดนี้ทำงานได้รวดเร็ว ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย

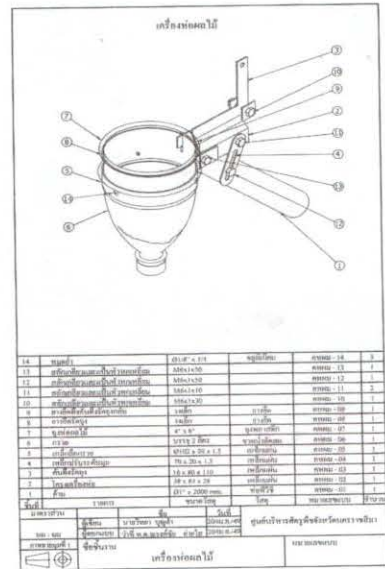
การทำเครื่องห่อผลไม้

วัสดุอุปกรณ์

1. ท่อ PVC
2. เหล็กแผ่นขนาดเล็ก
3. น็อต
4. เชือกในลอน
5. หนังสยาง
6. ถังสำหรับห่อผลไม้
7. ขวดน้ำอัดลมขนาด 1-2 ลิตร

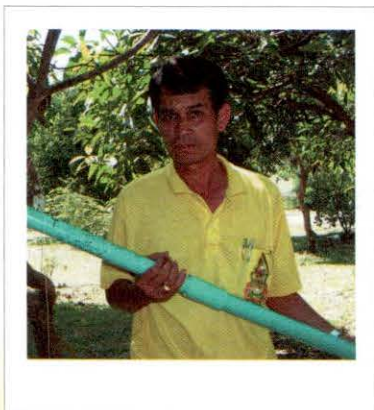
วิธีทำ

- นำขวดน้ำอัดลมมาผ่าครึ่งตามขวาง ใช้ส่วนบนที่เป็นปากขวดในการทำเครื่องท่อผลไม้
- ตัดเหล็กแผ่นเล็กๆ รัตรอบขวดที่ตัดขึ้นให้ยึดติดขวดด้วยน็อต
- ทำกระเดื่อง ให้รัตหนึ่งข้างให้พ้นจากขวด
- ต่อเครื่องท่อผลไม้เข้ากับท่อ PVC ใช้เชือกในลอนผูกติดปลายกระเดื่อง เพื่อดึงให้ปลายกระเดื่องติดหนึ่งข้างรัตรองท่อผลไม้

การใช้งานเครื่องท่อผลไม้

เมื่อจะใช้งานให้นำถุงพลาสติกมาใส่ในเครื่องท่อผลไม้ ซึ่งต่อเข้ากับท่อพีวีซีและมีหนึ่งข้างสำหรับรัดปากถุงพลาสติกให้ติดขั้วผลไม้ ใช้เชือกดึงเพื่อให้กระเดื่องติดหนึ่งข้างรัตรองพลาสติก วิธีนี้สามารถช่วยประหยัดแรงงานในการท่อผลไม้ ป้องกันการเข้าทำลายของแมลง ช่วยลดต้นทุนการใช้สารเคมี ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ทำให้ผลไม้สวยงามรับประทาน

เจ้าของผลงาน : ว่าที่ พ.ต.ณรงค์ชัย คำยใส

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารศัตรูพืช

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : ศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดนครราชสีมา

โทรศัพท์ 0-4446-5081

คีมตอนกิ่งต้นไม้

การตอนกิ่งต้นไม้ เป็นวิธีขยายพันธุ์พืชวิธีหนึ่ง แต่มักประสบปัญหามัดตอนกิ่งบาดมือ คุณสุทิน สุวรรณทิป เป็นคนหนึ่งที่ประสบปัญหานี้ จึงคิดประดิษฐ์เครื่องมือการตอนกิ่งขึ้น โดยเริ่มจากการทดลองปั้นดินเป็นรูปร่างของปากคีมมาต่อกับคีมตัดลวด จากนั้นใช้เป็นแผ่นสแตนเลส นำไปให้ช่างเชื่อมตามแบบ แล้วนำมาใช้ตอนกิ่งมะนาวที่สวนของตนเอง และปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือ จนใช้งานได้ดี อุปกรณ์มีความปลอดภัยกับผู้ใช้และสะดวกในการพกพา

การทำคีมตอนกิ่งไม้

อุปกรณ์

1. สแตนเลสแผ่น
2. คีมตัดลวด
3. เครื่องเชื่อมอากอน

วิธีทำ

1. ใช้สแตนเลสแผ่น ลับคม 1 ด้าน ตัดเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 3x1.5 เซนติเมตร
2. นำมาเชื่อมติดกับปลายคีมตัดลวด ก็จะได้คีมตอนกิ่งไม้

คีมตอนกิ่งที่ได้สามารถนำไปใช้ในการตอนกิ่งต้นไม้และใช้ในการตัดแต่งกิ่งไม้ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน 1 เซนติเมตร สามารถตอนกิ่งไม้ได้เร็วกว่าการตอนด้วยมีด ปลอดภัยประหยัดเวลาและแรงงาน ตัดแต่งกิ่งไม้ได้ทุกชนิด พกติดตัวได้สะดวก ปลอดภัย ใช้งานง่าย

เจ้าของผลงาน : นายสุทิน สุวรรณทิป

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : 59 หมู่ 8 ตำบลบึงน้ำรักษ์ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 081-206-2265

แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 0-3858-1233

ชุดขยายเชื้อแบคทีเรียสำหรับ เกษตรกรผลิตไข่เอง

เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ซับทีลีส เป็น Bio-agent ที่นำมาใช้ในการควบคุมศัตรูพืช ในภาคธุรกิจ มีการผลิตออกจำหน่ายภายใต้ชื่อการค้าที่หลากหลาย ศูนย์บริหารศัตรูพืชได้ดำเนินการส่งเสริมการใช้เชื้อแบคทีเรียดังกล่าว เพราะมีความปลอดภัย เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และได้ทดสอบแล้วว่า มีประสิทธิภาพในการควบคุมศัตรูพืชสามารถใช้ทดแทนสารเคมีได้ แต่ปัญหาของการส่งเสริม คือ ผลิตภัณฑ์จำหน่ายไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ และที่สำคัญคือ มีราคาแพง ทำให้ต้นทุนในการใช้แพงกว่าการใช้สารเคมี ศูนย์บริหารศัตรูพืช จึงมุ่งที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตใช้เองให้ได้ เพื่อลดต้นทุนของการใช้ชีวภัณฑ์ ทั้งสองชนิดนี้ให้ต่ำลง

เมื่อปี 2547-2548 ศูนย์ได้สูตรอาหารเลี้ยงเชื้อที่เตรียมได้อย่างง่ายๆ จาก คุณพัชรี มีนะเกษิษฐ์ อดีตผู้อำนวยการส่วนบริหารศัตรูพืช สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร พบว่ามีประสิทธิภาพในการควบคุมศัตรูพืช แต่มีปัญหาการปนเปื้อนค่อนข้างมาก จึงเริ่มพัฒนาถังหมัก เพื่อลดการปนเปื้อน ได้เชื้อจำนวนมาก ต้นทุนต่ำ เพื่อการส่งเสริมการผลิตในระดับเกษตรกร

ชุดอุปกรณ์ขยายเพิ่มปริมาณเชื้อแบคทีเรีย องค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วย การออกแบบถังหมัก (การปรับใช้ถังน้ำที่มีใช้อยู่ทั่วไป) และสูตรอาหารสำหรับเลี้ยงเชื้อ เมื่อผลิตขยายออกมาแล้ว จะช่วยลดต้นทุนได้ถึง 80 เท่า จากการซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายมาใช้โดยตรง และถูกกว่าการใช้สารเคมี

วิธีทำชุดขยายเชื้อแบคทีเรีย

อุปกรณ์ที่ใช้

1. ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาดความจุ 40-50 ลิตร
2. เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ซับทีลีส (บี เอส)
3. นมชั้นหวาน 4 กระป๋อง

4. กากน้ำตาล 2 กิโลกรัม
5. เครื่องกรองอากาศฆ่าเชื้อด้วยแสงยูวี ประกอบด้วย
 - 5.1 กล่องไม้อัด
 - 5.2 หลอดไฟฟ้าชนิดแสงอุลตราไวโอเลต
 - 5.3 ฟองน้ำกรองอากาศ
 - 5.4 ท่อลม
6. บีมอากาศสำหรับตู้ปลาสวยงาม หัวทรายพร้อมสายยาง
7. ถูพลาสติก ยางวง

วิธีการเพิ่มปริมาณขยายเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ซับทิลีส

1. ล้างถังหมักให้สะอาด
 2. ต้มน้ำที่จะใช้ในการหมัก 20 ลิตร ให้เดือดประมาณ 15 นาที แล้วเทใส่ถังหมักขณะที่กำลังร้อน ใส่นมข้นหวาน 1 กระป๋อง คนให้หมดละลาย ปิดฝาตั้งทิ้งไว้จนน้ำเย็น
 3. ใส่หัวเชื้อแบคทีเรีย 250 กรัม หรือ 250 ซีซี.
 4. ต่อสายท่ออากาศเข้าในถังหมัก ปิดฝา และเปิดเครื่องบีมอากาศ ทิ้งไว้ 3 วัน
 5. เมื่อครบ 3 วัน ผสมนมข้นหวาน 1 กระป๋อง + น้ำกากน้ำตาล 1 ลิตร (1.5 กก.) ผสมน้ำประมาณ 2 ลิตร ต้มให้เดือดประมาณ 15 นาที ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น แล้วเติมลงในถังหมัก
 6. ปิดฝาและเปิดเครื่องบีมอากาศ ทิ้งไว้ 3 วัน แล้วนำไปใช้ ในอัตรา 100 ซีซี. ต่อน้ำ 20 ลิตร เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ซับทิลีส เป็นเชื้อจุลินทรีย์ที่นำมาใช้ทดแทนสารเคมีในการควบคุมโรคพืช ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้าหากเกษตรกรสามารถผลิตขึ้นมาใช้เองได้ ก็จะช่วยลดการใช้สารเคมี ลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี และลดต้นทุนการผลิตในเรื่องการควบคุมศัตรูพืช
- ก่อนการหมักต้องทำความสะอาดถังหมัก และต้มฆ่าเชื้อสายท่ออากาศและหัวทรายทุกครั้ง และควรมีถูพลาสติกกรองชั้นใน อากาศที่ใช้ต้องบีมผ่านเครื่องกรองอากาศฆ่าเชื้อด้วยแสงยูวี

เจ้าของผลงาน : อนุรักษ์บริหารศัตรูพืชจังหวัดพิษณุโลก
ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6
จังหวัดเชียงใหม่ โทรศัพท์ 0-5522-1699

ตะแกรงเกี่ยวข้าว

ตะแกรงเกี่ยวข้าว เป็นอุปกรณ์เกี่ยวข้าวที่ดัดแปลงจากเครื่องตัดหญ้าแบบสะพาย ทำให้เกี่ยวข้าวได้เร็วขึ้นกว่าการใช้แรงงานคน และประหยัดกว่าการใช้เครื่องเกี่ยวข้าวขนาดใหญ่ โดยพัฒนาให้มีตะแกรงรองรับข้าว เชื่อมต่อเข้ากับเครื่องตัดหญ้า อุปกรณ์ทำได้ง่าย และมีราคาถูก

การทำตะแกรงเกี่ยวข้าว

อุปกรณ์

1. เหล็ก 2 ทุนหย่อน
2. เหล็กแผ่น เบอร์ 26
3. ไขเกี่ยว
4. เครื่องยนต์

วิธีการทำตะแกรง

เตรียมเหล็ก 2 ทุนหย่อน นำมาตัดตามขนาดต่างๆที่กำหนดและนำเหล็กแผ่นเบอร์ 26 นำมาตัดเป็นถาดรองด้านล่าง นำมาเชื่อมต่อกันเป็นรูปตะแกรง ทาสีเพื่อกันสนิม นำมาติดตั้งกับเครื่องยนต์ก็ใช้งานได้ สำหรับเครื่องยนต์ที่ใช้ประกอบกับตะแกรงมีราคาตั้งแต่ 5,500 บาท - 9,500 บาท

การใช้งานเหมาะสำหรับแปลงข้าวนาปรัง เพราะดินข้าวไม่ลึ้ม ตะแกรงเกี่ยวข้าวใช้วิธีเกี่ยวข้าวด้วยการตัดต้นข้าวเป็นแถวเป็นแนว ตะแกรงเกี่ยวข้าว 1 วันเกี่ยวข้าวได้ 3 ไร่ เทียบเท่ากับใช้แรงงานคนเกี่ยวข้าวโดยใช้เคียว 10 คนต่อ 1 วัน เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายค่าแรงงานคนกับการใช้ตะแกรงเกี่ยวข้าวสามารถลดต้นทุนการเก็บเกี่ยวได้มาก ถ้าใช้แรงงานคน 10 คน ต้องจ่ายค่าแรง 1,500 ต่อวัน ส่วนตะแกรงเกี่ยวข้าวใช้น้ำมันเพียง 120 บาทต่อวัน อุปกรณ์สามารถหาได้ง่าย ราคาไม่แพง

เจ้าของผลงาน : นายเกิดเกียรติ ยอดยา

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 13/9 ม.1 ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โทรศัพท์ 08-6063-0728, 08-3017-5686

แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
โทรศัพท์ 0-3725-1468

ถังแก๊สเพิ่มกำลังอัดน้ำสำหรับสปริงเกอร์ (แอร์แวน)

การใช้บี้มกับหัวสปริงเกอร์ในการให้น้ำในพื้นที่จำนวนมากและต้องการความดันน้ำสูงปกติต้องใช้บี้มที่มีกำลังสูงตาม โดยเกษตรกรมีบีมน้ำเดิมอยู่แล้ว และนำถังแก๊สเก่าที่ไม่ใช้แล้วมาต่อพ่วง ถังแก๊สเก่า 1 ลูก จะได้แรงดันน้ำเพิ่ม 2 เท่า โดยไม่ต้องซื้อบี้มใหม่ซึ่งช่วยลดต้นทุนไปได้มาก

วิธีต่อถังแก๊สกับหัวสปริงเกอร์ (แอร์แวน)

อุปกรณ์

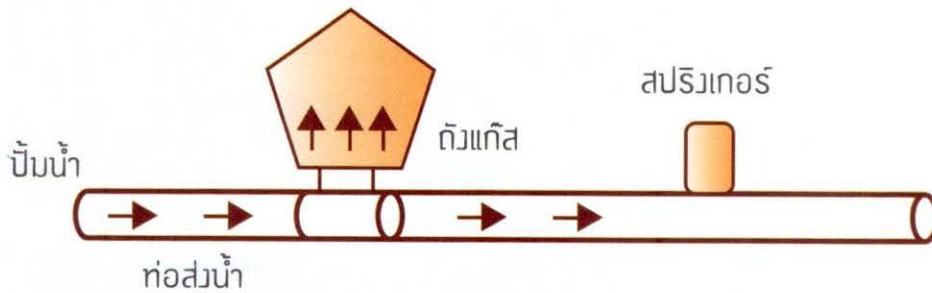
1. บี้มชัก หรือบี้มทอยโข่ง จำนวน 1 ตัว
2. ไดนาโม จำนวน 1 ตัว
3. ถังแก๊สเก่าเป็นถังเปล่า จำนวน 1 ถัง
4. ท่อ พี วี ซี สำหรับวางรอบสวน
5. หัวสปริงเกอร์ตามจุดการให้น้ำ
6. สายไฟ

วิธีทำ

1. วางบิ๊มน้ำสูบน้ำใต้ดินหรือน้ำสระ
2. ต่อท่อจากบิ๊มน้ำ (ท่อน้ำออก) เข้าหาถังแก๊สเปล่า ระยะห่างจากบิ๊ม 4 เมตร
3. ต่อท่อออกจากถังแก๊สสู่สวน วางหัวสปริงเกอร์ตามจุด กรณีที่ต้องส่งน้ำในเส้นทางชันหรือเส้นทางไกล อาจต่อและพ่วงเพื่อเพิ่มกำลังน้ำ โดยใช้ต้นทุนค่าถังแก๊สเก่า จุดละ 500-600 บาท

พียงการต่อถังแก๊สเข้ากับระบบน้ำ

การใช้งานในแปลง

1. เสียบปลั๊กหรือเปิดสวิตช์ไฟฟ้าให้บิ๊มน้ำทำงาน ดูน้ำผ่านถังแก๊สเพื่อตัดอากาศไว้ในถังให้มีแรงดันเพิ่มขึ้น
2. เปิดวาล์วน้ำเพื่อให้มีน้ำมีแรงดันสม่ำเสมอ สามารถให้หัวสปริงเกอร์ทำงานได้ถึง 40-50 หัวต่อแปลง
3. ควรหมั่นตรวจตรารอยรั่วข้อต่ออย่างสม่ำเสมอ อย่าให้มีรอยรั่วเพราะจะทำให้แรงอัดของอากาศต่ำลง เพราะจะทำให้แรงดันของน้ำลดลงไปด้วย

เจ้าของผลงาน: นายมานะ ไชยวงศ์

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ: เลขที่ 141 หมู่ที่ 2 ตำบลวังพิรุณ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โทรศัพท์ 087-195-6804

แหล่งที่มาข้อมูล: สำนักงานเกษตรอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โทรศัพท์ 0-5673-1279

ถังพ่นสารเคมีไฟฟ้า

การทำงานเกษตรในปัจจุบันมีการใช้เครื่องมือทางการเกษตรเพื่อทุ่นแรงงานมากขึ้น ซึ่งอุปกรณ์และเครื่องมือส่วนใหญ่มักมีราคาสูง เครื่องพ่นสารเคมีก็เป็นเครื่องมือที่เกษตรกรใช้กันทั่วไป ถังพ่นสารที่ใช้เครื่องยนต์จะมีราคาแพงหลายพันบาท แต่ถ้าใช้ถังโยกธรรมดาจะต้องสิ้นเปลืองแรงงานและใช้เวลามาก คุณประจวบ ศรีสำราญ จึงได้ศึกษาและและพัฒนาถังพ่นสารเคมีจากเพื่อนบ้าน แล้วนำมาทดลองและปรับใช้จนมีประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มมากขึ้น สะดวก ประหยัดเวลาและแรงงาน

วิธีทำถังพ่นสารเคมีไฟฟ้า

ถังพ่นสารเคมีที่ผลิตเอง ใช้ต้นทุนเพียง 800 บาท เนื่องจากใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่นำมาดัดแปลงและพัฒนา จึงทำให้ลดต้นทุนไปได้มาก และสามารถลดระยะเวลาและแรงงานในการฉีดพ่นสารเคมีด้วย

อุปกรณ์

1. ถังฉีดยาเก่า พร้อมสายฉีด
2. สวิตช์ ปิด-เปิด ไฟ
3. ขั้วไฟฟ้า บวก-ลบ
4. วาล์วน้ำ (ของเก่าตามตลาดนัด)
5. สายไฟยาว 2 เมตร
6. ท่อยางขนาดเล็ก ยาว 1 เมตร
7. อุปกรณ์บัดกรี
8. มอเตอร์ตัวฉีดน้ำหน้ากระจกรถยนต์
9. เทปพันสายไฟ 1 ม้วน

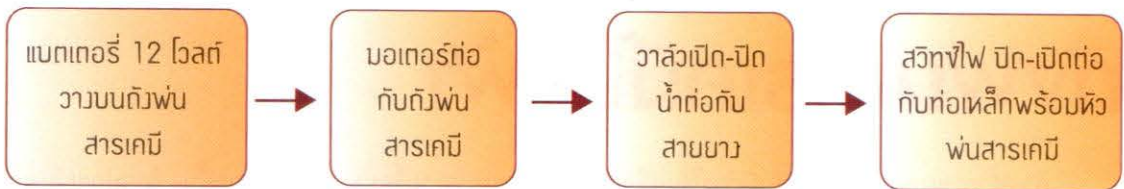
• แบตเตอรี่แท้ง

• มอเตอร์ ต่อกับถังและสายยาง

วิธีการทำ

เจาะข้างถังแล้วบัดกรีด้วยท่อทองแดง 4 ท่อน ยาวประมาณ 3 นิ้ว แล้วนำมอเตอร์มาต่อเข้ากับท่อทองแดง จากนั้นต่อด้วยสายยางที่ต่อเข้ากับหัวฉีด ในช่วงต่อให้ใช้เทปพันสายไฟทุกจุดให้เรียบร้อย เพื่อลดรอยรั่ว ต่ออุปกรณ์เข้าด้วยกันตามแผนผังการประกอบ

การใช้งาน

ถังพ่นสารเคมีไฟฟ้าชาร์จแบตเตอรี่ 1 ครั้ง สามารถพ่นต่อเนื่อง ได้ 6 ถึง 7 ชั่วโมงที่รวมประมาณ 2 ไร่ ไม่เหมาะกับการใช้งานในพื้นที่ที่มากเท่ากับเกษตรกรรายย่อย หากจะใช้กับพื้นที่มากต้องปรับขนาดถังแบตเตอรี่ และเครื่องปั๊มพ่นน้ำให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

เจ้าของผลงาน : นายประจวบ ครีสำราญ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 106 หมู่ที่ 3 ตำบลธาตุทอง
อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ 089-928-6149

แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
โทรศัพท์ 0-3821-1292

ท่อระบายความร้อนในกองปุ๋ยหมัก

การทำปุ๋ยหมักเพื่อไว้ใช้เองในพื้นที่ทำการเกษตรเป็นการลดต้นทุนการผลิต บำรุงดินให้มีคุณภาพ เพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุอาหารให้กับดิน กระบวนการทำปุ๋ยหมักนั้นต้องมีการกลับกองปุ๋ยหมักเพื่อให้มีการระบายความร้อนเนื่องจากจุลินทรีย์ในกองปุ๋ยหมักย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ จึงได้ทำการสร้างท่อระบายความร้อนในกองปุ๋ยหมักขึ้นเพื่อเป็นวิธีการที่ช่วยให้นำปุ๋ยหมักไปใช้ได้เร็ว วิธีการสร้างง่ายและประหยัด เหมาะสมกับทุกพื้นที่

การทำท่อระบายความร้อนในกองปุ๋ยหมัก

การสร้างท่อระบายความร้อนมีหลักการง่ายๆ คือ นำท่อน้ำพลาสติกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 นิ้ว หรือมีขนาดใหญ่กว่าก็ได้ ควรเป็นท่อน้ำพลาสติกที่เหลือใช้จากการใช้งานแล้ว เจาะรูโดยให้รูมีขนาดประมาณ 0.5 เซนติเมตร เจาะรูทั้งหมด 4 แถว ระยะห่างระหว่างรูในแถวเดียวกันประมาณ 10 เซนติเมตร แล้วนำไปวางไว้ในกองปุ๋ยหมักตามแนวอุณหภูมิจะระบายออกตามท่อจากกองปุ๋ยด้านในสู่ด้านนอก

วัสดุอุปกรณ์

1. ท่อน้ำพลาสติกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 นิ้ว หรือมีขนาดใหญ่กว่าก็ได้ความยาวขึ้นอยู่กับ

ขนาดของกองปุ๋ยหมัก

2. สว่านเจาะรู

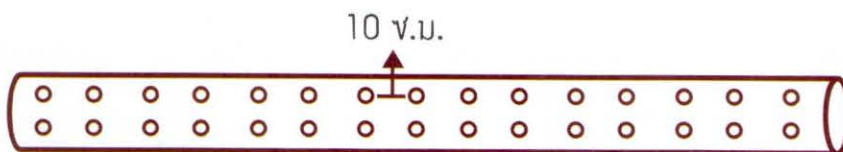
3. ไม้บรรทัด

4. ดินสอ

วิธีการทำ

1. ใช้ไม้บรรทัดวัดระยะห่างระหว่างรู 10 เซนติเมตร และวัดระยะห่างระหว่างแถวของรู ทั้งหมด 4 แถว ตามความเหมาะสม ดังรูป

2. เจาะรูโดยใช้สว่านเจาะตามจุดที่ได้วัดไว้ให้ครบทุกรู เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.5 เซนติเมตร
 3. นำไปสอดไว้กับกองปุ๋ยหมัก จำนวนต่อตามขนาดของกองปุ๋ย ถ้าใส่มากก็จะระบายความร้อนได้มาก เมื่อนำท่อน้ำที่เจาะรูตามรูปแบบใส่ในกองปุ๋ยหมักหลังจากทำปุ๋ยหมักและหลังจากกลับกองปุ๋ยหมัก ทุกครั้งจะสามารถช่วยระบายความร้อนภายในกองปุ๋ยหมักและนำปุ๋ยหมักไปใช้ได้เร็วขึ้น
- ท่อที่ใช้ควรเป็นท่อน้ำพลาสติกที่เหลือใช้ ไม่ควรนำวัสดุอื่นๆ เช่น ท่อเหล็ก , ท่อกระดาดแข็ง มาใช้ เพราะท่อเหล็กมีราคาสูงกว่า เจาะรูได้ยาก ท่อกระดาดแข็งเมื่อใช้นานๆ จะผุพังยุบตัวเนื่องจากความร้อนและจุลินทรีย์ในกองปุ๋ยจะทำการย่อยสลายท่อกระดาดแข็งได้

เจ้าของผลงาน : นางจำปา ฮวดมา

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : 106 ม.8 ตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม
จังหวัดราชบุรี โทรศัพท์ 032-356649

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอโพธาราม
ตำบลท่าชุมพล อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
โทรศัพท์ 0-3223 -3390

ปลูกสวมหน่อไม้ฝรั่ง เพื่อผลิตหน่อขาว

หน่อไม้ฝรั่ง จัดเป็นพืชผักที่มีบทบาทสำคัญในลำดับแรกของชนิดพืชผักที่มีการส่งออกและนำรายได้เข้าสู่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่องตลอดมา เนื่องจากมีผู้นิยมบริโภคหน่อไม้ฝรั่งค่อนข้างแพร่หลาย ทั่วโลก เพราะสามารถนำมาใช้ประกอบอาหารได้หลายรูปแบบ ทั้งผลิตสดและการแปรรูป เช่น แช่แข็ง บรรจุกระป๋อง ฯลฯ หน่อไม้ฝรั่งที่ใช้เพื่อแปรรูปและส่งออก จะใช้หน่อไม้ฝรั่งหน่อขาว ซึ่งการผลิตสมัยก่อนจะใช้เกลบเผามากลบหน่อไม้ฝรั่งเพื่อให้มีสีขาว ซึ่งมีความยุ่งยากและเสียเวลา คุณอนูรัตน์ บุญญานานูรัตน์ จึงได้คิดปลูกสวมหน่อไม้ฝรั่งขึ้น เพื่อให้เกษตรกรมีความสะดวกในการใช้งานมากกว่าใช้เกลบดำ ประหยัดเวลา และหน่อที่ได้มีคุณภาพ พร้อมทั้งมีหลักการต่างๆ อีกด้วย

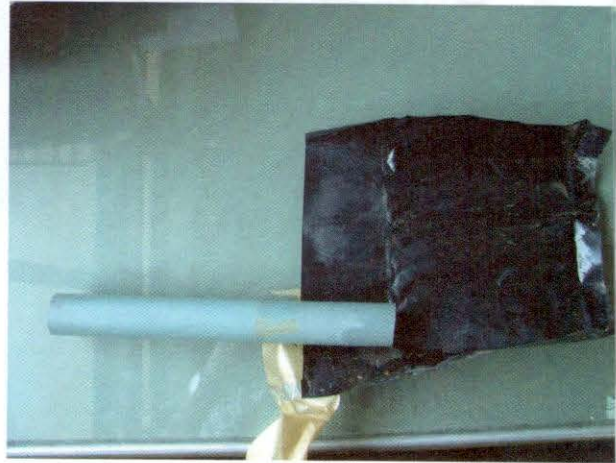
การทำปลูกสวมหน่อไม้ฝรั่ง

ปลูกสวมหน่อไม้ฝรั่งทำให้การทำงานของเกษตรกรรวดเร็วขึ้น ประหยัดเวลาในการทำงาน ต้นทุนต่ำกว่าการใช้เกลบดำ ทำให้ได้หน่อขาวและมีคุณภาพดี เพราะปลูกสวมสามารถป้องกันการเข้าทำลายของแมลงศัตรูพืชได้ สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้หลายครั้ง

อุปกรณ์

1. ท่อ PVC ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 ซม.
2. ผ้าพลาสติกสีดำ ความหนา 0.15 มิลลิเมตร
3. กระดาษกาวสีน้ำตาล หน้ากว้าง 2 นิ้ว
4. กรรไกรตัดกระดาษ
5. เลื่อย
6. เครื่องเย็บกระดาษ HD-10

วิธีการทำ

1. ท่อ PVC ตัดขนาดความยาว 20 ซม. ดังรูป
2. ผ้าพลาสติก ตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 20 x 18 ซม.
3. ม้วนผ้าพลาสติกเท่าขนาดท่อ PVC และใช้เครื่องเย็บกระดาษเย็บส่วนปลายผ้าพลาสติกและส่วนต่อระหว่างท่อ PVC กับผ้าพลาสติก ใช้เทปกระดาษกาวพันโดยรอบ
4. นำไปสวมหน่อไม้ฝรั่งที่สมบูรณ์และกำลังจะโผล่จากดิน เพื่อไม่ให้หน่อได้รับแสงแดด จะได้หน่อไม้ฝรั่งที่ขาวและคุณภาพดี

ควรสวมปลอกหน่อไม้ฝรั่งในขณะที่หน่อยังอยู่ใต้ดิน และห้ามเปิดดู เพราะถ้าเปิดดูหน่อจะได้รับแสงแดดและหน่อไม้ฝรั่งจะมีสีเขียว วิธีการตรวจดูว่าหน่อได้ขนาดแล้วหรือยังให้ตรวจสอบโดยจับบริเวณที่เป็นพลาสติก ซึ่งจะทราบได้ทันทีว่าขนาดความยาวหน่อตรงตามความต้องการแล้วหรือยัง

เจ้าของผลงาน : นายอนุรัตน์ บุญญารัตน์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครปฐม

จังหวัดนครปฐม โทรศัพท์ 0-3425-2753

รถไถกร่องแปลงอย่างง่าย

การไถและการยกร่องเตรียมแปลงปลูกถั่วลิสง และแปลงพืชผักอื่นๆ ที่เกษตรกรนิยมปลูกในช่วงฤดูแล้ง โดยมากเกษตรกรนิยมใช้รถไถเดินตามต่อกับพาน 2 ยกร่องเตรียมแปลงปลูกถั่วลิสงสามารถไถได้ไม่เกิน 1 ไร่ ต่อวัน ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเตรียมแปลงปลูก ถ้าหากเกษตรกรมีพื้นที่ทำการเพาะปลูกจำนวนมากจะทำให้เสียเวลาในการยกร่องเตรียมดิน ดังนั้นเกษตรกรจึงได้คิดค้นดัดแปลงวัสดุทางการเกษตรมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อลดระยะเวลาจากการใช้รถไถเดินตามในการยกร่องเตรียมแปลงปลูกพืช

การดัดแปลงรถไถกร่องแปลง

การทำรถไถกร่องแปลงอย่างง่าย มีหลักการคือ นำไถหัวหมูมาตัดเชื่อมปลายแหลมทั้ง 2 ข้างเป็นอันเดียว แล้วต่อเหล็กมาเสริมเชื่อมต่อกับรถไถเดินตาม เพื่อดัดแปลงเป็นรถไถกร่อง

อุปกรณ์

1. รถไถเดินตาม
2. ไถหัวหมู

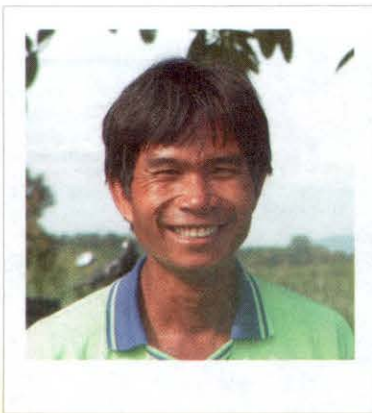

วิธีการทำ

1. นำไถหัวหมูมาตัดเชื่อมปลายแหลมทั้งสองข้างเป็นอันเดียว แล้วเชื่อมเหล็กเพื่อต่อคันไถ
2. นำไถหัวหมูต่อกับรถไถเดินตามเพื่อทำเป็นรถไถยกทรงแปลงปลูก

จากการตัดแปลงรถไถเดินตามเพื่อเป็นรถไถยกทรงแปลงปลูกถั่วลิสง สามารถยกทรงแปลงได้วันละ 3 ไร่ ทำให้ประหยัดเวลาในการเตรียมแปลงปลูกถั่วลิสงและพืชอื่นๆ และในการตัดแปลงรถไถเดินตามให้เป็นรถไถยกทรงแปลงปลูก การเชื่อมตัวรถไถกับใบไถหัวหมูนั้น ต้องทำที่โรงกลึงเท่านั้น และข้อจำกัดก็คือสามารถใช้ไถยกทรงได้เพียงอย่างเดียว

เจ้าของผลงาน : นายรณอนันต์ ไชยพรสม

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 200 หมู่ 4 ตำบลเมิดเพี้ย อำเภอกุดจับ
จังหวัดอุดรธานี

สถานที่ติดต่อ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร
จ.อุดรธานี (พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง) โทร. 0-4225-1258-9

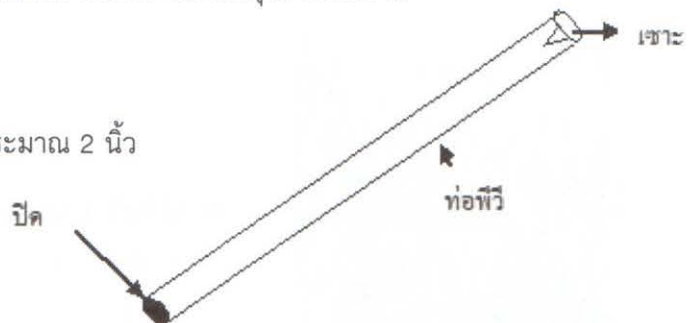
อุปกรณ์เก็บพุทรา

การปลูกพุทรา จะประสบปัญหาด้านแรงงานในการเก็บผลผลิต เนื่องจากใช้แรงงาน เพราะวิธีการเก็บจะใช้มือปัดผลจากต้นหรือใช้ไม้สอยในกรณีที่ดินมีความสูงมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาการเก็บไม่ทันตามความต้องการของตลาด และผลพุทราบอบช้ำมาก ดังนั้นจึงได้มีแนวคิดดัดแปลงอุปกรณ์ในการเก็บพุทรา โดยเฉพาะต้นที่สูงเกิน ช่วยให้เก็บผลผลิตได้สะดวก รวดเร็ว และผลพุทราไม่ช้ำมาก

การทำอุปกรณ์เก็บพุทรา

อุปกรณ์

1. ท่อพีวีซี ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 นิ้ว
2. อุปกรณ์สำหรับปิดปลายท่อ
3. เลื่อยตัดท่อพีวีซี

วิธีทำ

1. ตัดท่อพีวีซีขนาดความยาวตามความต้องการหรือตามความเหมาะสมของความสูงต้นพุทรา
2. ปิดปลายท่อด้านหนึ่งด้วยอุปกรณ์ที่เตรียมไว้หรืออาจจะใช้การบีบปลายท่อให้ติดกันด้วยการใช้ความร้อน
3. ปลายท่ออีกด้านตัดเป็นร่องเล็กๆ ให้มีขนาดเหมาะสมในการปลิดข้าวพุทรา

ผลผลิตที่เก็บโดยใช้อุปกรณ์เก็บพุทราจะอยู่ในท่อพีวีซี ทำให้ผลไม่ช้ำ สามารถเก็บได้รวดเร็ว เหมาะสำหรับเก็บผลพุทราในต้นที่สูง แรงงานใช้มือเก็บไม่ถึง

เจ้าของผลงาน : นายสวัสดิ์ ประจักษ์

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 39 หมู่ที่ 3 บ้านบุฝ้าย

ตำบลรังงาม อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์ 089-847-7388

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอเนินสง่า

จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์ 0-4484-6071

ข้าวฮาง

เนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่มีการปลูกข้าวกันทั่วครัวเรือน ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวจะมีผลผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก ทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ ทางกลุ่มจึงได้ทำการเพิ่มมูลค่าของข้าวเปลือกด้วยการทำ “ข้าวฮาง” ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอีสาน ข้าวฮางเป็นข้าวกล้องชนิดหนึ่ง ได้จากการนำข้าวเปลือกไปนึ่งก่อน จึงนำมาสี ข้าวฮางหรือข้าวกล้องที่ได้จะมีสีเหลืองทอง ถ้าทำจากข้าวหอมมะลิจะเรียกว่าข้าวหอมทอง เนื่องจากเมล็ดข้าวมีสีทอง การทำข้าวฮางเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและลดปัญหาผลผลิตข้าวล้นตลาดได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังเป็นการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำข้าวฮาง

วัตถุดิบที่ใช้คือ ข้าวเปลือกขาวดอกมะลิ 105 และ ข้าวเปลือก กข. 6 โดยมีวิธีทำดังนี้

1. นำข้าวเปลือกที่เตรียมไว้ไปแช่น้ำไว้ประมาณ 12 ชั่วโมง หรือ เอาลงแช่น้ำตอน 6 โมง เย็นวันนี้เอาขึ้นจากน้ำ 6 โมงเช้าของวันรุ่งขึ้น
2. นำข้าวเปลือกที่แช่น้ำแล้วมานึ่งให้สุกใช้เวลาประมาณ 40 นาที วิธีการสังเกตว่าข้าวสุกคือเปลือกจะแตกออกและมองเห็นเมล็ดข้าวที่อยู่ข้างใน
3. หลังจากได้ข้าวเปลือกที่นึ่งสุกแล้วนำไปตากผึ่งลมให้แห้ง

4. พอตากผึ่งลมให้แห้งแล้วก็นำมาสีด้วยเครื่องสีข้าวกล้องซึ่งเวลาสีข้าวฮางจะมีแต่เมล็ดข้าวสารและแกลบเท่านั้นแม้จะนำไปสีด้วยเครื่องสีข้าวขาวธรรมดาที่เหมือนกันจะไม่มีรำและปลายข้าวออกมาด้วย

5. นำข้าวฮางที่ผ่านการสีแล้วนำไปตากผึ่งลมให้แห้งสนิทก่อนที่จะนำไปบรรจุ

6. คัดแยกเมล็ดข้าวที่ไม่ได้มาตรฐานหรือสิ่งเจือปนออก

7. วัดความชื้น(ประมาณ 10-11 เปอร์เซ็นต์) จึงบรรจุถุงพลาสติกขนาด 1 กก. และขวดขนาด 4 กก.

ผลิตภัณฑ์สามารถเสริมสร้างคุณค่าด้านโภชนาการต่อสุขภาพเกิดผลดีต่อผู้บริโภคโดยตรง เป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ได้ถึง 5 เท่า ของผลผลิตปกติ เกษตรกรหรือสมาชิกกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น เดือนละไม่น้อยกว่า 3,000 บาทต่อคน

เจ้าของผลงาน : กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิต ข้าวหอมทองลกลทวปีบ้านนาบ่อ

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 31 หมู่ที่ 6 ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

โทรศัพท์ 0-4271-2546, 086-015-1104

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร โทรศัพท์ 0-4278-1211

ไข่เค็มสมุนไพรโบเตย

ไข่เค็มสมุนไพรโบเตย เป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่รวมกลุ่มขึ้นมาเพื่อแปรรูปไข่ เป็นการพัฒนาอาชีพและเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งทางกลุ่มได้นำสมุนไพรเข้ามาเป็นวัตถุดิบในการผลิตทำให้ไข่เค็มมีรสชาติดี ไม่มีกลิ่นคาว และผู้บริโภคปลอดภัย

การผลิตไข่เค็มสมุนไพรโบเตย ใช้ดินจอมปลวกพอกไข่ ซึ่งดินจอมปลวกมีคุณสมบัติทำให้ ไข่แดงมีสีสด เป็นมัน รสชาติอร่อย และใช้โบเตย ซึ่งทำให้ไข่กลิ่นหอมโบเตย ไข่ขาวไม่มีกลิ่นคาว และเนื้อนุ่ม

วิธีทำไข่เค็มสมุนไพรโบเตย

วัตถุดิบ

1. ไข่เป็ด
2. เกลือ
3. ดินจอมปลวก
4. น้ำ
5. ซีอิ๊วแกลบ
6. โบเตย

วิธีการทำ

1. นำไข่เป็ดล้างให้สะอาดและล้างให้แห้ง
2. นำส่วนผสม คือ ดินจอมปลวก เกลือ น้ำ

และโบเตยที่หั่นแล้วนำมาคลุกเคล้าให้เข้ากัน ให้ส่วนผสมมีความเข้มข้นพอเหมาะ ไม่เหลว หรือข้นมากเกินไป หมักทิ้งไว้ 1 คืน

3. นำไข่เปิดคลุกเคล้าในส่วนผสม นำไข่เปิดที่คลุกเคล้าในส่วนผสมแล้ว คลุกซี้เข้าเกลบ เพื่อป้องกันไม่ให้ไข่ติดกัน แล้วใส่ภาชนะไว้ ไข่เค็มที่ได้สามารถนำมาทอดเป็นไข่ดาวหรือจะต้มก็ได้ สำหรับทอดไข่ดาวใช้เวลา 7-10 วัน นับจากวันที่ผลิต และ ต้ม 17-20 วัน นับจากวันที่ผลิต

ไข่เค็มที่ได้จะมีรสชาติดี ไข่แดงมีสีแดงสด มีกลิ่นของไข่เค็มและไม่มีกลิ่นคาว นอกจากนั้นสมาชิกกลุ่มยังเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและเพิ่มความรู้ทักษะในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและสามารถเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการใช้สมุนไพรเข้ามาเป็นส่วนผสมการพอกไข่เค็ม ช่วยเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์และเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคโดยทั่วไปว่ารสชาติดี และผู้บริโภคมีความปลอดภัย

นอกจากการใช้ไข่เค็มแล้วยังมีสมุนไพรไทยอีกหลายชนิดอาจนำมาเป็นส่วนผสมเหมือนไข่เค็มได้เพราะสมุนไพรแต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันไป แล้วแต่ผู้สนใจจะนำไปทดลองใช้ ซึ่งกลุ่มนี้ได้นำไข่เค็มมาใช้เป็นส่วนผสมมานานแล้ว และผลิตภัณฑ์ก็เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคโดยทั้งรสชาติและความปลอดภัยของผู้บริโภค

เจ้าของผลงาน : นางโชหมี ลาเต้

ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไข่เค็มสมุนไพรไข่เค็ม

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : 87/6 หมู่ที่ 3 ตำบลลูโบะบือซา อำเภอเมือง

จังหวัดนราธิวาส โทรศัพท์ 081-540-7658

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

โทรศัพท์ 0-7353-2221

ชาผักหวานบ้าน

การบริโภคผักทุกวันนี้ นับเป็นอันตรายต่อสุขภาพเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผักที่มีการฉีดพ่นด้วยสารเคมี แล้วทำการเก็บเกี่ยวในช่วงที่ยังไม่ปลอดภัย ผักพื้นบ้านมีหลายชนิดที่ไม่ต้องใช้สารเคมีกำจัดแมลง และมีคุณค่าทางโภชนาการสูงต่อผู้บริโภค เช่นผักหวานบ้าน แต่การนำยอดผักมาปรุงอาหารนั้น คนส่วนมาก นิยมนำมาแกงหรือผัด เมื่อถูกความร้อนสารอาหารในผักจะละลายมาอยู่ในน้ำแกงหรือน้ำผัดมากกว่ายอด ผักหวานที่ปรุงสุกแล้ว การนำผักหวานมาทำชาผักหวาน น่าจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้บริโภคได้รับคุณค่าทางอาหารอย่างเต็มที่ การทำชาผักหวานบ้านมีวิธีการทำที่ง่าย ไม่ยุ่งยาก ใช้หลักการเหมือนกับชาที่ใช้ชงดื่มทั่วไป เพียงแต่ใช้ยอดผักหวานแทนใบชาเท่านั้น

การทำชาผักหวานบ้าน

1. การทำชาผักหวานบ้านให้ได้รสชาติดี และมีคุณภาพ การเก็บยอดผักหวานควรเก็บเวลา 04.00- 06.00 น. เพราะจะได้วิตามินครบถ้วน (ยังไม่มีสารสังเคราะห์แสง) การเก็บควรเลือกเก็บเฉพาะใบยอดอ่อนเท่านั้น ความยาวประมาณ 5-10 ซม. น้ำหนักประมาณ 2 กิโลกรัม

2. นำยอดผักหวานบ้านที่เก็บได้มาคั่วไฟอ่อนๆที่สม่ำเสมอคั่วจนสุกเหลืองและกรอบพอสมควร
3. เมื่อคั่วเสร็จแล้ว นำไปตากแดดประมาณ 2-3 แดด หรือจะใช้ตู้อบก็ได้เพื่อไล่ความชื้นออกไปให้หมด ป้องกันการเกิดเชื้อรา และเก็บไว้แช่ตู้เย็นต่อไป ซึ่งสามารถเก็บได้นานเป็นปี

วิธีชงชาผักหวาน

ใช้ชงแบบชาจีนทั่วไป คือ เอาชาผักหวานใส่ในกา แล้วเทน้ำร้อนลงไปพอสมควร ทิ้งไว้สักพัก ก็จะได้น้ำชาผักหวานที่หอมอร่อย หรืออีกวิธีหนึ่งคือ บดใบชาผักหวานบ้านให้ละเอียดแล้วบรรจุใส่ถุงผ้าเล็กๆ

จากข้อมูลของสถาบันวิจัยโภชนาการของมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ยอดอ่อนและใบอ่อนของผักหวานบ้านเป็นแหล่งอาหารที่มีโปรตีนมากกว่าผักชนิดอื่น แคลเซียมบำรุงกระดูก ฟอสฟอรัสป้องกันการติดเชื้อ เบต้าแคโรทีนป้องกันรังสียูวีจากแสงแดด ไม่ให้เกิดมะเร็งผิวหนัง นอกจากนี้ใบผักหวานสดๆ ยังมีวิตามินซีสูง ช่วยไม่ให้เนื้อเยื่อหรือเซลล์ในร่างกายถูกทำลายจากมลพิษทางอากาศหรือรังสีจากแสงแดด เมื่อเราได้รับสารอาหารดังกล่าว ทำให้การยึดหดตัวของกล้ามเนื้อมีประสิทธิภาพตามไปด้วย

การทำชาผักหวานบ้าน ควรใช้ใบอ่อนหรือยอดอ่อนของผักหวานเท่านั้น ถ้าเราใช้ใบแก่ทำให้รสชาติไม่ชวนรับประทาน

เจ้าของผลงาน : นายจำรัส ปุຍกระโทก

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 724 หมู่ที่ 4 ตำบลพลวงทอง

อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ 086-153-2607

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

โทรศัพท์ 0-3821-1292

ชาสมุนไพรเจียวกู่หลาน

ปัจจุบันการบริโภคสมุนไพร หรือผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพรเป็นที่นิยมของประชาชน ทำให้เกิดการผลิตรายจำหน่ายอย่างกว้างขวาง และหน่วยงานภาครัฐก็ยังสนับสนุน และส่งเสริมกิจกรรมด้านสมุนไพรเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เสริม บริโภคพืชอาหารที่เป็นประโยชน์ และมีคุณค่าในชุมชน ดังนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเจียวกู่หลาน จึงได้ดำเนินการผลิตพืชสมุนไพรเจียวกู่หลานขึ้น เพื่อแข่งขันด้านตลาดกับสินค้ากลุ่มที่คล้ายกัน

เจียวกู่หลาน หรือ เจียวกู่หลาน (JIAOGULAN) เป็นไม้เถาล้มลุก อยู่ได้หลายปี ลำต้น หรือเถา เล็ก เรียวยาว เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 - 4 มม. ลำต้นสามารถเลื้อย และแตกแขนงได้ ส่วนที่ทอดไปตามดินสามารถออกเป็นรากได้ เจริญเติบโตดีในที่ชุ่มชื้น ตั้งแต่ที่ราบ จนถึงที่สูง ประกอบด้วยสาร ที่ให้คุณประโยชน์ต่อร่างกายหลายชนิดเช่น สาร GYPENOSIDES ในเจียวกู่หลาน เป็นสารที่มีโครงสร้างของส่วนประกอบคล้ายที่พบในโสม มีมากกว่าโสมถึง 27 เท่า เป็นสารที่ช่วยบำรุงร่างกาย เพิ่มความแข็งแรง ให้กับเซลล์ ช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพต่อการสังงานของสมอง ช่วยในการสร้าง SOD ต่อต้านอนุมูลอิสระที่มีประสิทธิภาพ

การทำชาสมุนไพรเจียวกู่หลาน

1. เมื่อปลูกสมุนไพรเจียวกู่หลาน ได้อายุ 8-9 เดือน ก็เก็บผลผลิตโดยใช้ลำต้น ใบ ดอก และราก นำมาตากแดดประมาณ 2-3 วัน
2. นำสมุนไพรที่แห้งแล้ว สับให้มีความยาวประมาณ 1-2 ซม. ใส่กระทะคั่วไฟอ่อน ประมาณ 20 - 30 นาที (มีกลิ่นหอม) หรือจะมีสีน้ำตาลอ่อน
3. นำไปบดให้ละเอียดเป็นผง บรรจุของกระดาสภา 3-4 กรัมต่อซอง ซองขนาด 1x2 นิ้ว ปิดผนึก โดยใช้เครื่องซีล พร้อมจำหน่ายปลีกและส่ง

สมุนไพรชาเจียวกู่หลานช่วยป้องกันและรักษาโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคไขมันในเส้นเลือด โรคภูมิแพ้ ฯลฯ จำหน่ายในราคาของละ 3-5 บาท ช่วงฤดูฝนอาจจะมีปัญหาเรื่องของการตากแดดให้แห้ง ดังนั้นควรมีโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อที่จะสามารถแก้ไขประเด็นปัญหานี้ได้

เจ้าของผลงาน : นายคำอ้วย วิเศษ

รองประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเจียวกู่หลานบ้านชันน้ำใส

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : บ้านเลขที่ 7/2 ม.11 ตำบลท่ากูป

อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

โทรศัพท์ 0-4473-1051

ปลาเค็มกางมุ้ง

เนื่องจากเดิม คุณอุษา เกลี้ยงช่วย มีอาชีพขายพลาสติกในตลาดนัด ซึ่งในแต่ละวันจะมีปลา บางชนิดขายไม่หมด หากแช่น้ำแข็งไว้ ปลาจะไม่สดขายไม่ได้ราคา คุณอุษาก็จะนำปลาที่เหลือในแต่ละวันมาทำเป็นปลาเค็มตากแห้งไว้เพื่อจำหน่ายแทน ซึ่งการทำปลาเค็มตากแห้ง โดยทั่วไปมักมีปัญหาเรื่องแมลงวันรบกวน โดยติดอ้อมและวางไข่ ทำให้ปลาเสียหายมีผลถึงผู้ผลิตต้องสูญเสียรายได้และคุณภาพปลาลดลงไม่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค คุณอุษาจึงคิดค้นวิธีป้องกันแมลงวันโดยการทำมุ้งกาง มิให้แมลงวันเข้าไปภายในบริเวณตากปลาได้ ทดลองทำและปรับปรุงดัดแปลงมาตลอด จนได้รูปแบบที่เหมาะสมในการผลิต และยึดการทำปลาเค็มกางมุ้งเป็นอาชีพหลักในปัจจุบัน

การทำมุ้งครอบปลาเค็ม

อุปกรณ์ทำมุ้งปลา

1. ไม้ขนาด 1x2 นิ้ว และเหล็กท่อประปา
2. ไม้สร้างโครงเพื่อกางมุ้ง
3. ตาข่ายไนล่อนสีขาว

วิธีการทำ

ทำได้โดยนำเหล็กท่อประปาและไม้ที่เตรียมไว้ มาต่อทำเป็นโครงสร้างตามแบบและขนาดที่ต้องการ เมื่อได้โครงสร้างเรียบร้อยแล้ว ก็ทำการครอบโครงสร้างทั้งหมดด้วยตาข่ายไนลอนสีขาว ไม้ให้มีช่องที่แมลงวันบินเข้าไปได้ ปลาเค็มตากแห้งจะมีคุณภาพปลอดภัยจากสารเคมี เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และสร้างรายได้ให้กับชุมชน

รูปแบบการตากปลาโดยการกางมุ้งนี้สามารถปรับใช้ในพื้นที่ทั่วไป เป็นการปฏิบัติที่ไม่ยุ่งยากและสลับซับซ้อน สามารถนำไปใช้ได้ทุกพื้นที่ ถ้าหากมีปัญหาที่คงเรื่อง การกางมุ้งเพื่อมิให้แมลงวันบินเข้าไปในมุ้งนั่นเอง และปัญหาอีกอย่างหนึ่งก็คือเกี่ยวกับฤดูกาล ถ้าหากว่าเป็นช่วงฤดูฝน วันไหนฝนตกจะมีปัญหาพอสมควร ถ้าหากว่าปลาได้รับแดด ไม่พอเพียงจะมีปัญหาเรื่องคุณภาพ หรืออาจเสียหายทั้งหมดได้ เพราะฉะนั้น ต้องคำนึงถึง ความระมัดระวังในการกางมุ้งและฤดูกาลให้ดี จึงสามารถนำไปใช้ได้ดี

เจ้าของผลงาน : นางอุษา เกลี้ยงช่วย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสงเสริมบ่อหิน
ต.บ่อหิน อ.สิเกา จ.ตรัง

แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอสิเกา อำเภอสิเกา
จังหวัดตรัง โทรศัพท์ 0-7529-1124

ปลาอบรมควัน

ประชาชนส่วนใหญ่ของบ้านโคกป่าฝาง ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงไก่บนบ่อปลา ซึ่งปลาที่เลี้ยงก็มีหลายชนิด เช่น ปลานวลจันทร์ ปลาเล่งฮื้อ ปลาที่เลี้ยงจะมีพ่อค้าคนกลาง มารับซื้อแต่ซื้อในราคาต่ำ แม่บ้านจึงได้คิดรวมกลุ่มแปรรูปอาหารจากปลาขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2542 และได้พัฒนาสินค้ามาอย่างต่อเนื่อง

ปลาอบรมควันเป็นผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปปลา ลักษณะของปลาอบรมควันนั้น มีรสชาติที่อร่อยกลมกล่อม มีรสหวาน เค็มในเนื้อปลา ลักษณะคล้ายเนื้อแดดเดียว มีกลิ่นหอม เวลารับประทานเนื้อจะนุ่ม เก็บไว้รับประทานได้นาน

วิธีการทำปลาอบรมควัน

1. นำปลาจีน ปลากลัดดีเงิน หรือปลานวลจันทร์ มาขอดเกล็ด ขำแหละเอาหัว เครื่องใน และก้างออก
2. นำปลามาล้างน้ำให้สะอาด แล้วใช้กรรไกรหนีบเป็นริ้วเล็กพอประมาณ
3. นำปลาที่หนีบเสร็จแล้วแช่น้ำแข็งไว้ 1 คืน หลังจากนั้นนำปลาออกจากลึงน้ำแข็ง แล้วล้างด้วย น้ำสะอาด ประมาณ 5-6 น้ำ
4. นำปลาที่ล้างเสร็จมาคลุกกับเครื่องปรุงรส (เกลือ, น้ำปลา, ซอสปรุงรส, น้ำตาล, พริกไทย, กระเทียม) และนำมาตากประมาณ 3-4 แดด
5. นำปลาที่ตาก 3-4 แดดแล้วมา่างไฟถ่านอ่อนๆ หรือเข้าเตาอบ
6. นำมาใส่บรรจุภัณฑ์ปิดผนึกให้เรียบร้อย เพื่อให้ปลาอบรมควันคงความอร่อยและรสชาติดี

การคัดเลือกปลาที่จะนำมาทำ จะคัดเลือกปลาที่มีขนาดตัวใหญ่ สด และมีการอบที่อุณหภูมิ 45 องศาเซลเซียส เพื่อให้ปลาแห้งเก็บไว้ได้นาน มีการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ โดยได้รับมาตรฐานอาหารและยา และมีกระบวนการการผลิตที่ถูกต้องลักษณะ มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีหลายรสชาติ มาเป็นปลาอบรมควันที่มีรสชาติที่อร่อย โดยเพิ่มส่วนผสมให้มากขึ้น และแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลาให้หลากหลาย เช่น น้ำพริกขิง ปลาرائبอบ ซึ่งมีทั้งสุกและดิบ ในอนาคต จะมีการพัฒนารสชาติของผลิตภัณฑ์ให้มีหลายรสชาติมากขึ้น เช่น ปลาอบรมควันสามรส ปลาหยอ ไส้กรอกปลา

**เจ้าของผลงาน : กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
โคกป่าพงพัฒนา**

**ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : ตำบลปะโค อำเภอเมืองหนองคาย
จังหวัดหนองคาย โทรศัพท์ 0-4290-8024**

**แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
โทรศัพท์ 0-4241-2472**

การย้อมสีกุหลาบ

อำเภอบพพระเป็นอำเภอหนึ่งที่มีการปลูกกุหลาบมากที่สุด ตั้งแต่พ.ศ. 2538 และปลูกติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ในบางครั้งและบางฤดูกาล เช่นในฤดูฝน หรือช่วงที่ไม่มีเทศกาลกุหลาบจะมีราคาตกต่ำ เกษตรกรจึงคิดค้นวิธีการเพิ่มมูลค่าผลผลิตให้กับสินค้าเกษตร ซึ่งเราจะได้สีกุหลาบตามที่ต้องการนอกเหนือ จากสีธรรมชาติ

วิธีย้อมสีดอกกุหลาบ

อุปกรณ์

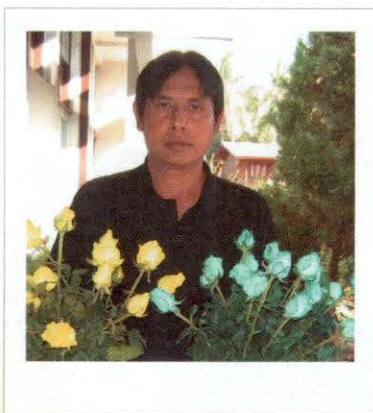
1. กุหลาบสีขาว
2. สีผสมอาหาร
3. กระป๋อง
4. น้ำ

วิธีการ

1. นำสีผสมอาหาร (สีเขียว, เหลือง, ฟ้ายาฯ) มาละลายน้ำ โดยใช้อัตราส่วน 2 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร
2. นำกุหลาบสีขาวจำนวน 30 ดอก แช่ในน้ำที่ละลายสีเรียบร้อยแล้วทิ้งไว้ประมาณ 20 - 24 ชม. (ช่วงฤดูร้อน) ถ้ามีสภาพอากาศหนาวเย็นให้ใช้เวลาประมาณ 36-48 ชั่วโมง ดอกจะเปลี่ยนเป็นสีที่ต้องการ
3. นำกุหลาบที่ย้อมสีแล้ว แช่ในน้ำธรรมดาประมาณ 10-15 นาที แล้วนำบรรจุหีบห่อหรือนำไปตกแต่งได้ตามที่ต้องการสามารถเพิ่มมูลค่าดอกกุหลาบได้ ราคาปกติ 0.50 บาท/ดอก เมื่อย้อมสีแล้วราคาจะเพิ่มขึ้น 3-4 เท่า จะได้ราคาประมาณ 2-3 บาท/ดอก ลูกค้ามีความพึงพอใจกับสินค้าที่แปลกกว่าสีธรรมชาติ

การย้อมสีกุหลาบเหมาะสำหรับกุหลาบสีขาวเท่านั้น หากเป็นดอกที่มีสีหรือมีสีเข้มจะทำให้สีกุหลาบที่ได้ออกมาไม่ชัดเจนและไม่สวยงาม

เจ้าของผลงาน : นายวิภรนต์ แลงมณี

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : สวนแสงมณี 73/4 หมู่ 9 ตำบลช่องแคบ

อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โทรศัพท์ 081-785-4048, 081-785-4364

แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอพบพระ

จังหวัดตาก โทรศัพท์ 0-5556-9091

กระเป๋าถือสตรีจากไม้ไผ่สาน

เริ่มต้นจากการรวมกลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้แก่ กระติบข้าวเหนียว หวดนึ่งข้าวเหนียว ตะกร้า กระดัง ฯลฯ ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีลูกค้าจำกัด ขายได้เฉพาะในพื้นที่ ทางกลุ่มจึงได้หารูปแบบผลิตภัณฑ์จักสานใหม่ให้เป็นที่ต้องการของกลุ่มลูกค้าในระดับที่สูงขึ้น คือ กระเป๋าถือสตรี รูปแบบต่างๆ มีการเพิ่มสีสันให้กับผลิตภัณฑ์โดยใช้การรมควีนไฟ เกิดเป็นสีธรรมชาติ โไลโทนสีเป็น 4 ระดับ คือเหลืองอ่อน เหลืองเข้ม สีนํ้าตาล และสีดำ มีทั้งรมเพื่อให้ได้ผิวด้านและผิวมัน มีการออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาเดิมและการประยุกต์ ผสมผสานลวดลายจากผ้ามัดหมี่ ลายผ้าขาวม้า รวมถึงการเปรียบเทียบคู่แข่งเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเองทั้งหมดส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีสมาชิกในกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น

การทำกระเป๋าจากไม้ไผ่สาน

การออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสตรี มีหลักการออกแบบตามสมัยนิยม ซึ่งออกแบบตามลักษณะการใช้งาน เช่น แบบสะพาย แบบหิ้ว

วัสดุ

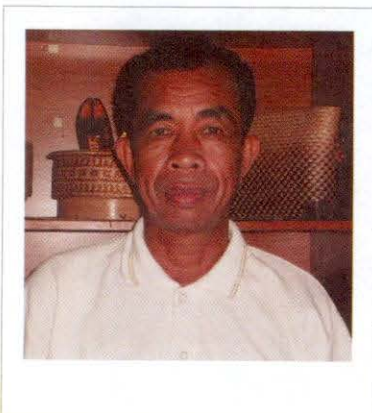
1. ไม้ตอกจากไม้ไผ่ไร่
2. โครงเหล็กสำหรับทำกระเป๋าแบบต่างๆ
3. ผ้ารองกระเป๋าด้านใน
4. กาวลาเทค 5. กระดาษชาร์ทแข็ง 6. กรรไกร 7. กาวแลคเกอร์

วิธีทำ

1. นำไม้ไผ่มาจักตอกและรีดตอกให้เป็นเส้นบาง เพื่อใช้สานกระเป่า
 2. นำตอกที่ได้ไปรมควันไฟให้เกิดเป็นสีต่างๆ คือ สีดำ น้ำตาล เหลือง เมื่อนำมาสานจะทำให้เกิดลวดลายตามสีของตอกไม้ไผ่
 3. ตอกไม้ไผ่ที่ได้นำมาสานลวดลายตามต้องการ
 4. นำไม้ไผ่ที่สานแล้วมาตัดตามแบบที่ต้องการ ตัดผ้ากาวตามแบบและอัดผ้ากาวติดกับไม้แผ่นที่สาน
 5. ทำการขึ้นแบบตามโครงกระเป่า และเย็บตามแบบกระเป่าทาแล็กเกอร์เพื่อความคงทนและเงางาม ทิ้งไว้ให้แห้ง พร้อมติดอุปกรณ์ตกแต่งเพื่อความสวยงาม
- การดูแลรักษากระเป่าให้ใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาดๆ เช็ดฝุ่น หรือคราบสกปรกต่างๆ แล้วผึ่งลมให้แห้ง ห้ามนำไปตากแดด
- เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มมูลค่า สำหรับเครื่องใช้หรือเครื่องประดับ เป็นการสร้างรายได้ให้คนในชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้

เจ้าของผลงาน : นายแปลง วงษาเนา

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 127 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองหญ้าปล้อง
อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย โทรศัพท์ 085-746-0470

แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
โทรศัพท์ 0-4284-1430

การทำพาสานจากไม้ไผ่

การสานพาสานไม้ไผ่ได้เริ่มต้นครั้งแรกที่ หมู่ที่ 8 บ้านค่ายรวมมิตร ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล โดยการแนะนำของ นายอุโมงก กาญจนวานิช เจ้าของลำปารีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ได้มาแนะนำครอบครัว นายอนันต์ คุ่มกัน โดยให้นายอนันต์ คุ่มกัน ถอดลายลูกแก้วจากย่านลิเภาเพื่อทำเป็นพาสาน และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคใต้ได้มาแนะนำวิธีการพาสานไม้ไผ่เพื่อประหยัดเวลาและให้ตอกมีขนาดเท่ากัน โดยได้นำเอารูปแบบของที่กรองชยะจากท่อประปามาย่อขนาดให้เล็กลงเพื่อให้เหมาะสมกับขนาดของไม้ไผ่ เครื่องมือที่ใช้พาสานไม้ไผ่มีลักษณะคล้ายดอกจำปา จึงได้เรียกชื่อว่า “จำปา ไม้ไผ่” ติดปากมาจนถึงปัจจุบัน

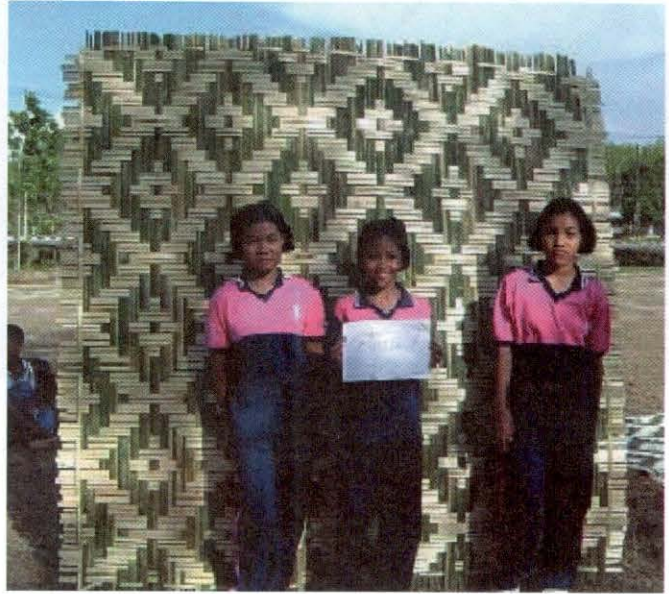
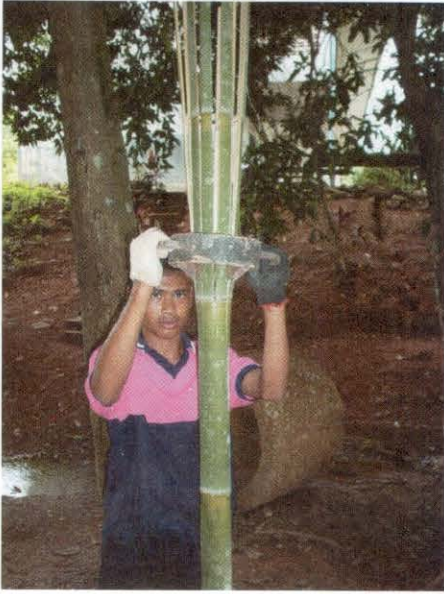
วิธีทำพาสานไม้ไผ่

ไม้ไผ่ที่มีมากในท้องถิ่น ต้นของไผ่สามารถนำมาสานเป็น เครื่องมือ เครื่องใช้ โดยเฉพาะไม้ไผ่มัน ไผ่บาง สามารถนำมาสานเป็นพาสานเพื่อใช้ทำเป็น ที่อยู่อาศัยและสามารถจำหน่ายเพื่อยึดเป็นอาชีพต่อไปได้

1. เริ่มจากการคัดเลือกหรือเตรียมไม้ไผ่ในลักษณะที่สมบูรณ์ ลักษณะของลำไผ่ไม่คดงอ ลำไม้ไผ่โตขนาดตามต้องการ

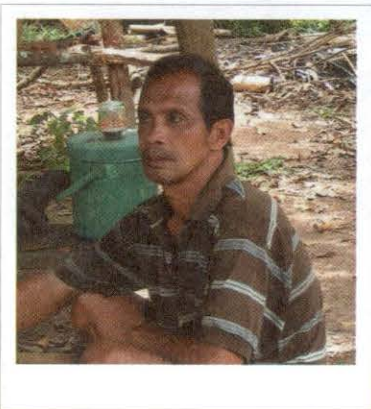
2. การผ่าตอกไม้ไผ่ ต้องคัดเลือกไม้ไผ่ให้เหมาะสมกับจำปา จะต้องจัดให้ซี่ที่ผ่าออกมาแต่ละซี่มีขนาดที่เท่ากันและต้องผ่าจากโคนของไม้ไผ่ ขั้นตอนการผ่าตอกมี ขนาดของตอกที่เท่ากัน เมื่อนำมาสานเป็นพาสานจะได้ผลงานที่ดี มีคุณภาพ

3. ไม้ไผ่ที่ได้นำมาเหลาให้เรียบร้อย แล้วจึงนำมาสานลายต่างๆ เช่น ลายหนึ่ง ลายสอง ลายลูกแก้ว ฯลฯ ลายลูกแก้วเป็นลายที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ โดยการนำทักษะในการสานลายแม่บท มาดัดแปลง เพื่อให้เกิดลายได้ตามที่ต้องการ

การทำอาชีพสานฝาจากไม้ไผ่ คำนึงเรื่องการใช้วัสดุทางธรรมชาติที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และการอนุรักษ์โดยการปลูกทดแทน สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้เป็นอย่างดี การสานฝาเป็นงานที่กำเนิดขึ้นที่บ้านค่ายรวมมิตร โดยเฉพาะลายลูกแก้ว ส่งเสริมให้คนมีรายได้จากอาชีพและสนับสนุนโครงการเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้วัสดุในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งที่ทำให้มีความภาคภูมิใจคือ ได้รับคัดเลือกเป็นหมู่บ้าน OTOP หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหนึ่งใน 80 หมู่บ้านทั่วประเทศ

เจ้าของผลงาน : นายเพ็ชร คุ้มกัน

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : ที่อยู่ 39 หมู่ที่ 8 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล โทรศัพท์ 085-746-0470

แหล่งที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล โทรศัพท์ 0-7479-1116

แชมพูสมุนไพรน้ำชาข้าว

ตั้งแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย เคยใช้สมุนไพรในชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาหาร และเป็นส่วนผสมในการทำความสะอาด เช่น มะกรูด มะนาว ขมิ้น ย่านาง ฯลฯ น้ำชาข้าว ซึ่งเป็นส่วนของน้ำที่เหลือจากการ แช่วัวในครีวเรือนของคนภาคอีสาน เป็นอีกหนึ่งภูมิปัญญาที่คนสมัยก่อนใช้ในการสระผม เพื่อให้ผมเงางาม มีสุขภาพดี ทางกลุ่มจึงได้คิดค้นนำน้ำชาข้าวมาแปรรูปทำผลิตภัณฑ์ “แชมพูสมุนไพรน้ำชาข้าว”

การทำแชมพูน้ำชาข้าว

วัสดุอุปกรณ์

1. น้ำชาข้าว จำนวน 1 กิโลกรัม
2. น้ำผึ้ง 4 ชีด
3. น้ำมันมะกอก 1 ชวดเล็ก
4. เกลือ 2 ชีด ต้มกับน้ำ ครึ่งลิตร ปล่อยให้เย็น
5. Texapon N70 1 กิโลกรัม

วิธีการทำ

1. อุ้มน้ำขาวข้าวที่เตรียมไว้ แล้วตั้งทิ้งไว้ให้เย็น
2. นำ Texapon N 70 ใส่ลงถึง ผสมน้ำเกลือ น้ำขาวข้าว น้ำผึ้ง น้ำมันมะกอก คนส่วนผสมให้เป็นเนื้อเดียวกัน ทิ้งไว้แล้วบรรจุขวด

การทำแชมพูสมุนไพรนั้น ทำได้หลายสูตร ซึ่งมีคุณสมบัติแตกต่างกันตามสูตรนั้น ๆ แต่การทำแชมพูสมุนไพรน้ำขาวข้าว นั้น มีคุณสมบัติที่ช่วยให้ผมลื่น มีน้ำหนัก เงางาม และสุขภาพดี เนื่องจากได้นำเอา น้ำผึ้งธรรมชาติ และน้ำมันมะกอก มาเป็นส่วนผสม น้ำขาวข้าวที่ใช้ควรเป็นน้ำขาวข้าวสด ไม่ทิ้งไว้นานจนเสีย

เจ้าของผลงาน : นางทองบาล เอื้อวงศ์

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ : เลขที่ 101 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแคน
อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอคงหลวง
จังหวัดมุกดาหาร โทรศัพท์ 0-4269-7026

กาวพริก

คณะทำงานกลั่นกรองนวัตกรรมการปฏิรูปปัญหาเศรษฐกิจพอเพียง

1. นายอภิชัย จิงประภา	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรฝ่ายบริหาร	ประธานคณะทำงาน
2. นางฐนันท์ พานิชโยทัย	ผู้อำนวยการสถาบันสร้างเสริมนวัตกรรม
ภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง	รองประธานคณะทำงาน
3. นางพิชฎา อารยานุรักษ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
สถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง
สาขาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน	คณะทำงาน
4. นางอรวรรณ วิชัยลักษณ์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการผลิตไม้ยืนต้น
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
5. นายสุพจน์ ชัยวิมล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา
เกษตรอินทรีย์
สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
6. นายอภิชาติ ผลเกิด	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
7. นางวารีย์ เจริญผล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมมาตรฐานสินค้า
สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
8. นางอารีย์พันธ์ อุปนีสากร	ผู้อำนวยการกลุ่มงานชีววิถี
สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
9. น.ส. อรุณรัตน์ เสถียรทิพย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
10. นายวุฒินัย ยუნานนท์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
สำนักพัฒนาเกษตรกร	คณะทำงาน
11. นายประเสริฐวัฒน์ กองกันภัย	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักพัฒนาเกษตรกร	คณะทำงาน

สาขาการผลิต

12. นายมนู โปสมบุญรัตน์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการผลิตไม้ผล
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
13. นายประพนธ์ ไทยวานิช	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
14. นางสมศรี บุญเรือง	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการผลิตพืชไร่อุตสาหกรรม
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน

15. นางสุนิสา ประไพตระกูล	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
16. นายสุทธิชัย สุทธิวรารักษ์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
17. นางวันทนา บัวทรัพย์	หัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนา
และบริหารจัดการผลไม้
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
18. นายอำนาจ จันทร์ครุฑ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
19. นายวิเศษศักดิ์ ศรีสุริยะธาดา	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการผลิตข้าว
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
20. นางศุภวรรณ เคียนเมธี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
21. นายทวีพงศ์ สุวรรณโร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
22. นางเตือนใจ วิเศษสุวรรณ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
23. น.ส. จิตติกานต์ กลัมพสุต	ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ
กองส่งเสริมวิสาหกิจเกษตร	คณะทำงาน
24. นายนเรสน์ รังสิมันตศิริ	นายช่างเครื่องกลชำนาญการ
สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร	คณะทำงาน

สาขาแปรรูปและผลิตภัณฑ์

25. นางจินตนา วิสารทพงศ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักพัฒนาเกษตรกร	คณะทำงาน
26. น.ส. นิธิวดี อรัญญูราษฎร์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักพัฒนาเกษตรกร	คณะทำงาน

สาขาลกอบันเกษตรกร

27. นายชาญยุทธ์ ภาณุทัต	ผู้อำนวยการสำนักงานเลขานุการ
คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	คณะทำงาน
28. นางจุฑาทพร ศรีวิพัฒน์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
สำนักพัฒนาเกษตรกร	คณะทำงาน

29. นายวัชรินทร์ สายสว่าง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักพัฒนาเกษตรกร คณะทำงาน

สาขาประมงเกษตร

30. นางมัลลิกา เขียวหวาน ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาศักยภาพ
ชุมชนเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี คณะทำงาน

31. นายอุดม รัตนปราการ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

32. นางอมรทิพย์ ภิรมย์บุรณี นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี คณะทำงาน
และเลขานุการ

33. นายวิศรุต ต้อยศักดิ์ดา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
สถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญา
เศรษฐกิจพอเพียง คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

คณะทำงานเผยแพร่ข้อมูลนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. นายกมล เกษมศุข	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
ฝ่ายส่งเสริมและฝึกอบรม	ประธานคณะทำงาน
2. นางฐนันท์ พาณิชโยทัย	ผู้อำนวยการสถาบันสร้างเสริมนวัตกรรม
ภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง	รองประธานคณะทำงาน
3. นางอรสา ดิสถาพร	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการผลิตผัก
ไม้ดอกไม้ประดับและพืชสมุนไพร
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	คณะทำงาน
4. นายเศวต งามสรรพ	ผู้อำนวยการส่วนทะเบียนและข้อมูลวิสาหกิจชุมชน
สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริม
วิสาหกิจชุมชน	คณะทำงาน
5. นางลาวัลย์ ฉัตรวิรุพท์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา
ผลิตภัณฑ์เกษตร
สำนักพัฒนาเกษตรกร	คณะทำงาน
6. นายสันติเพ็ชฌ์ มีสามเสน	ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร
สถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร	คณะทำงาน
7. นายณัฐภูมิ สุขมล	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมกองทุน
เพื่อการเกษตร
สำนักพัฒนาเกษตรกร	คณะทำงาน
8. นางกัลยาณี พรหมสุภา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการพิเศษ
สำนักพัฒนาเกษตรกร	คณะทำงาน
9. นางพิชฎา อารยานุรักษ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการพิเศษ
สถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญา
เศรษฐกิจพอเพียง	คณะทำงาน
10. นางอมรทิพย์ ภิรมย์บุรณ	นักวิชาการเผยแพร่ ชำนาญการ
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี	คณะทำงาน
11. นายวิศรุต ด้อยศักดิ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ปฏิบัติการ
สถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญา
เศรษฐกิจพอเพียง	คณะทำงาน
และเลขานุการ
12. นางสาวเสาวรส หมอนวด	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ปฏิบัติการ
สถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญา
เศรษฐกิจพอเพียง	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

ความหมายของนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง

นวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ผลิตภัณฑ์ กระบวนการ การจัดการใหม่ ที่คิดค้นและพัฒนาจากองค์ความรู้และประสบการณ์ของชุมชน เพื่อแก้ปัญหาการประกอบอาชีพ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการเสริมสร้างสุขภาวะอย่างเป็นระบบตามภูมิสังคมของชุมชน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดระดับข้อมูลนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง

แบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้

- * ระดับภูมิปัญญา
- * ระดับองค์ความรู้
- * ระดับนวัตกรรม

การจัดหมวดหมู่نواتกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง

มีการจัดแบ่งเป็น 5 หมวด ดังนี้

1. สาขาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน แยกเป็น

- วนเกษตร รหัส 011
- เกษตรผสมผสาน รหัส 012
- เกษตรอินทรีย์ รหัส 013
- เกษตรธรรมชาติ รหัส 014
- เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ รหัส 015

2. สาขาการผลิต แยกเป็น

- พืชไร่/ข้าว รหัส 021
- พืชสวน รหัส 022
- พืชผัก สมุนไพร ไม้ดอก-ไม้ประดับ รหัส 023
- ประมง/ปศุสัตว์ รหัส 024
- เครื่องมือ-เครื่องจักรกลการเกษตร รหัส 025

3. สาขาการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ แยกเป็น

- การแปรรูปผลิตภัณฑ์ รหัส 031
- หัตถกรรม ศิลปะประดิษฐ์ รหัส 032
- ผ้าและสิ่งทอ รหัส 033

4. สาขาสถาบันเกษตรกร แยกเป็น

- กลุ่มเกษตรกร รหัส 041
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร รหัส 042
- กลุ่มยุวเกษตรกร รหัส 043
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน รหัส 044

5. สาขาปราชญ์เกษตร แยกเป็น

- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รหัส 051
- เกษตรกร รหัส 052

สถาบันสร้างเสริมนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง
กรมส่งเสริมการเกษตร